

42. ordinære landsmøte

Veien etter språkloven

ÅLESUND

10.– 12. juni

2022

Teknisk arrangør: Møre og Romsdal Døveforening

Hilsen fra forbundsleder

Niels Kristensen
Forbundsleder

Kjære landsmøtedeltakere og gjester

Jeg ønsker alle hjertelig velkommen til NDFs 42. ordinære landsmøte i Ålesund. Møre og Romsdal Døveforening er den som er teknisk arrangør for landsmøtet.

Forbundsstyret valgte «Veien etter språkloven» som tema for landsmøtet, siden språkloven ble vedtatt på Stortinget i april 2021 og iverksatt 1. januar 2022. Norges Døveforbund bruker språkloven aktivt i deres arbeidsområder og det er derfor naturlig at språkloven også er en del av handlingsplanen for 2022–2025.

Med språkloven får nå tegnspråklige flere rettigheter enn før. Det offentlige har nå et større ansvar for å verne om og fremme tegnspråk i Norge. Selv om loven er på plass, skal vi ikke hvile på våre laurbær. Vi må fortsette jobben med å hevde våre menneskerettigheter. Det er fortsatt mange områder i samfunnet der døve og tegnspråkliges rettigheter ikke blir oppnådd. Det gjelder i alle samfunnslag og fra småbarnsalder til eldre.

Ved landsmøtet er det veldig viktig å få vedtatt handlingsplanen. Det er denne som avgjør hvilken strategi NDF skal jobbe med i de 3 kommende år. I tillegg skal års-meldingen, regnskap, forslag og vedtekter behandles som vedtatt. Det blir også spennende å følge med på hvem det nye styret blir for de 3 neste årene etter valget.

Landsmøtet er Norges Døveforbunds høytidelige møte med gode, spennende, konstruktive og fullverdige diskusjoner mellom døveforeningene, stiftelsene og gjestene i disse 3 dagene. Vi skal også ha en fin helg sammen, med gode erfarings-utvekslinger og en båttur ved fjorden med fantastiske naturopplevelser.

Til slutt vil jeg si takk til alle for den tilliten jeg har fått gjennom disse tre årene som har gått. Under koronapandemien var det en veldig tøff periode, men likevel har det vært lærerikt. På grunn av koronapandemien har det vært mange nye ting å forholde oss til, ting som vi ikke tenkte på før eller var vant til med. Det har alt i alt vært en utrolig lærerik og givende jobb.

Norges Døveforbund sender en stor TAKK til Møre og Romsdal Døveforening for deres fine arrangement til landsmøtet vårt!

Ha et riktig godt landsmøte!

Innholdsfortegnelse

Program	4
Deltakerliste	5
Saksliste	7
Sak 1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret	8
Sak 2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter)	8
Sak 3. Valg på protokollkomité (3 av de valgte representantene)	8
Sak 4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett)	8
Sak 5. Godkjenning av dagsorden og saksliste.	8
Sak 6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år	8
Sak 7. Forbundets regnskap for 3 år	8
Sak 8. Handlingsplan	9
Sak 9. Innkomne lovforslag	9
Sak 10. Andre innkomne forslag	9
Sak 11. Fastsettelse av medlemskontingent	17
Sak 12. Valg for 3 år pkt. a-f.	18
Sak 13. Fastsettelse av neste landsmøte	18
Sak 14. Resolusjoner	19

Vedlegg

- 1** Årsmelding 2021
- 2 a)** Årsregnskap 2021
- 2 b)** BDO – uavhengig revisors beretning
- 3** Handlingsplan 2022–2025
- 4** Vedtekter for Norges Døveforbund
- 5** Rapport: Utredning av utmelding hos FFO og innmelding til SAFO
- 6** Kontrollkomiteens rapport til Landsmøte 2022
- 7** Instruks til kontrollkomiteen i Norges Døveforbund
- 8** Innstilling fra valgkomiteen
- 9 a)** Resolusjon: Staten må ta ansvar for tegnspråk
- 9 b)** Resolusjon: Regjeringen må inkorporere CRPD i menneskerettighetsloven
- 9 c)** Resolusjon: Interkommunalt samarbeid i alle livets faser
- 9 d)** Resolusjon: Arbeid til døve og hørselshemmede
- 9 e)** Resolusjon: Informasjon og varsling til storsamfunnet må også nås til oss som ikke hører

Program

Med forbehold om endring

Fredag, 10. juni

- Kl. 11:00** Åpning av Norges Døveforbunds 42. landsmøte
- Kl. 11:30** Landsmøteskole av Jannicke Kvitvær og Bibbi Hagerupsen
- Kl. 12:30** Godkjenning av fullmakter, valg på 1. og 2. møteleder, valg på protokollkomite, valg på tellekorps, godkjenning av dagsorden og sakliste
- Kl. 13:00** Lunsj
- Kl. 14:00** Forbundsstyrets årsmeldinger for 3 år
- Kl. 15:00** Pause
- Kl. 16:00** Forbundets regnskap for 3 år
- Kl. 17:00** Aktivitet, Borgundfjorden
- Kl. 20:00** Middag

Lørdag, 11. juni

- Kl. 09:00** Handlingsplan
- Kl. 10:30** Pause
- Kl. 10:50** Handlingsplan, forts.
- Kl. 13:00** Lunsj
- Kl. 14:00** Innkomne lovforslag
- Kl. 15:00** Pause
- Kl. 16:00** Andre innkomne forslag
- Kl. 17:45** Avslutning for dagen
- Kl. 19:00** Festmiddag

Søndag, 12. juni

- Kl. 09:00** Fastsettelse av medlemskontingent
- Kl. 10:30** Pause
- Kl. 10:50** Valg
- Kl. 13:00** Lunsj
- Kl. 14:00** Valg
- Kl. 15:00** Pause
- Kl. 15:15** Orientering fra forbundet
- Kl. 16:00** Avslutning for dagen
- Kl. 16:30** Shuttlebuss til flyplassen

Deltakerliste

Lokallag	Norges Døveforbund	
Akershus Døveforening Siw Kristin Lund Odd Skjellum	Oslo Døveforening Megan Matowvch-Noddeland Vidar R. Sæle Christina Zullo Federico Gianasso	Forbundsstyret Niels Kristensen Camilla Høiberg Per Gunnar Johnsen Tove Glomset Erik Lundqvist Hedvig Sinnes Jannicke B. Kvitvær Katie Moriggi Elisabeth F. Holte Alexander Kvalheim (1. vara) Rolf Inge Ottedal (2. vara) Nina Hauge (3. vara)
Bergen Døvesenter Martin Berhovde Tor Fiksen Espen Rosvold Irja Eide Mølmen	Ringerike og omegn Døveforening Inger Marie Lizama	
Drammen Døveforening Tore Alfredsen Ditte Emilie Hatlelid	Telemark Døveforening Mette Kari Hjelen Marie Drægni	
Innlandet Tegnspråkforening Tore Mikal Kolvik Terje Røsbak	Troms Døveforening Jorid Fagerli Helene Henriksen	Administrasjon Petter Noddeland Adriana Fjellaker Arash Bagharzadeh Nils Erik Midtskog Vegar Botn Linda Kvaksrud Hansen Bibbi Hagerupsen Sissel Gjøen
Kristiansand Døveforening Tommy Andre Johansen Ragnhild Ose	Trondheim Døveforening Tore Solem Annbjørg Horgar Signe Sæther Bekkvik	Valgkomite Edvard Rundhaug Harald Oppigård Møteledere Imran Khan Marie Emilie Holst
Møre og Romsdal Døveforening Jørn Ståle Olsen Jørn Erik Løvsjø Erlend Holsen	Trøndelag Døveforening Region Nord Laila Vågbø Siw Anita Kvarving	Kontrollkomite Erling Jacobsen
NDF Haugaland Camilla Johannessen Tore Djuvik	Vestfold Tegnspråkforening Vibeke Eide Stensvoll Camilla Andersen Jim Vold	NDFU Ingrid Grønning By Marte Kvinnegard
NDF Stavanger Matthijs Terpstra Hanne B. Kvitvær Elly Egeland		Tegnspråkbarnutvalg Brita Nielsen
Nordland Tegnspråkforening Ivar Larsen Renathe Berg		

Inviterte	Tolker
<p>Døves Media Paal Richard Peterson Con Mehlum Michel Laubacher</p>	<p>Kim Kopstad Monika Sundkvist Guri Holtungen Lene Hartveit Gry Aamodt Marianne Bjerg Nina Skogheim Endrerud Nina Merethe Sørli Siri Gjellan</p>
<p>Ål Folkehøyskole og kurscenter for døde Ann Kristin Malmquist Agnes Stueflaten Morten J. Lundahl</p>	<p>Skrivetolker (ikke fått ennå) 6 tolker (ikke fått ennå) 4 tolker fra Møre og Romsdal</p>
<p>NDI Morten Sletten</p>	
<p>Stiftelsen Signo Hege Farnes Hildrum</p>	

Saksliste

(fra NDFs vedtektene, § 10.2. Saksliste for landsmøtet)

Sak 1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret

Sak 2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter)

Sak 3. Valg på protokollkomité (3 av de valgte representantene)

Sak 4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett)

Sak 5. Godkjenning av dagsorden og saksliste.

Sak 6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år

Sak 7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor og bilagsrevisor

Sak 8. Handlingsplan

Sak 9. Innkomne lovforslag

Sak 10. Andre innkomne forslag.

Sak 11. Fastsettelse av medlemskontingent

Sak 12. Valg for 3 år pkt. a-f.

a) Forbundsleder

b) 6 styremedlemmer

c) 1., 2. og 3. varamedlem til styret

d) Statsautorisert eller registrert revisor for tre år. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor

e) Vedtektskomité (3 medlemmer og 2 varamedlemmer)

f) Valgkomite (3 medlemmer og 2 varamedlemmer) som skal forberede valgene til neste landsmøte

Sak 13. Fastsettelse av neste landsmøte

Sak 14. Resolusjoner

Sak 1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret

Avstemning

Sak 2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter)

Avstemning

Sak 3. Valg på protokollkomité (3 av de valgte representantene)

Avstemning

Sak 4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett)

Avstemning

Sak 5. Godkjenning av dagsorden og saksliste

Avstemning

Sak 6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år

Årsmelding 2021 er lagt ved som Vedlegg 1. Årsmelding 2019 og 2020 har blitt drøftet ved ledermøte 2020 og 2021.

Avstemning

Sak 7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor og bilagsrevisor

Regnskap 2021 er lagt ved som vedlegg 2. Regnskap 2019 og 2020 har blitt drøftet ved ledermøte 2020 og 2021.

Avstemning

Sak 8. Handlingsplan

Forslag fra forbundsstyret som har vært på høring hos lokallagene. Se vedlegg 3

Avstemning

Sak 9. Innkomne lovforslag

Kontrollkomiteen har utarbeidet revidert vedtektene, se vedlegg 4

Avstemning

Sak 10. Andre innkomne forslag

A) Innkomne forslag fra forbundsstyret

1. Fortsatt medlem i FFO

Landsmøtet 2016 har bedt NDF om å utrede medlemskap i FFO til landsmøte 2019, men det ble utsatt til landsmøte 2022. NDF har opprettet en arbeidsgruppe som har utredet dette nærmere. Rapporten fra utredningskomiteen er lagt ved som vedlegg 5.

Konklusjonen er at arbeidsgruppen har etter lengre utredning ikke funnet grunn til å endre på dagens struktur.

Forbundsstyret foreslår å følge anbefalingen fra arbeidsgruppen.

Avstemning

2. Forslag om å se bort fra landsmøtevedtak i 2019

Forbundsstyret viser til landsmøtevedtaket i sak 13:

Statsautorisert revisor: Det ble fremlagt forslag til forbundsstyret ansetter statsautorisert revisor. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

NDF har siden 2012 hatt en statsautorisert regnskapsfører i 60 % engasjement. Det har ikke blitt oppdaget større avvik i vårt regnskap siden da. Landsmøtene har vedtatt alle regnskapene uten unntak siden da. Kontrollkomiteen har heller ikke funnet noe å peke på.

Forbundsstyret foreslår derfor å se bort fra det vedtaket. Det fortsettes med dagens praksis.

Avstemning

3. Tegnspråkdagen (norsk tegnspråkdag)

25. mars 2021 ble Språkloven vedtatt i Norge etter 1. gangs votering. Norsk tegnspråk er innlemmet i den norske Språkloven og ses på som likeverdig som det nasjonale norske språket (bokmål og nynorsk).

Andre språk som er tatt med i Språkloven er samiske språk, nasjonale minoritetsspråk (kvensk, romani og romanes), norsk tegnspråk og skandinaviske språk.

Norge har i dag ingen offisiell dato som markerer det norske tegnspråket. Nynorskens dag faller på datoen 12. mai og samenes nasjonaldag faller på datoen 6. februar. Norges Døveforbund mener det er på tide at norsk tegnspråk også får en egen dag som Norge kan markere.

Norges Døveforbund har sett på ulike datoer som har tilknytning til den norske døvehistorien samt norsk tegnspråks historie. Norges Døveforbund vil her legge frem tre datoer for norsk tegnspråkdag som vi anser som rimelige.

Forbundsstyret i Norges Døveforbund mener at landsmøtet skal være med på det endelige vedtaket for hvilken dato som skal være den dagen Norge markerer og feirer norsk tegnspråk hvert år.

Forbundsstyret foreslår følgende datoer:

a) 27. juni

Kulturministeren la frem Stortingsmelding 35 "Mål og mening, ein heilskapeleg norsk språkpolitikk" 27. juni 2008. Her ble norsk tegnspråk omtalt som et språk Staten har ansvar for, og det ble foreslått at tegnspråk blir offisielt ved at det innlemmes i en ny allmenn språklov.

b) 25. mars

Språkloven ble vedtatt 25. mars 2021 etter 1. gangs votering på Stortinget. Denne dagen markerer språklovens dag. Norsk tegnspråk som et språk ble offisielt nedfestet i den norske lov for første gang.

c) 28. april

Stortinget vedtok Stortingsmelding 35 "Mål og mening, ein heilskapeleg norsk språkpolitikk" 28. april 2021 - og med det ble norsk tegnspråk anerkjent som et fullverdig språk. Samtlige språk i språkloven ble likestilt og likeverdig med det norske språket»

Avstemning

4. Norge står som arrangør av WFD kongress 2027

The World Federation of the Deaf (heretter WFD) er en internasjonal, non-profit og ikke-statlig organisasjon som ble opprettet i september 1951. WFD består av ulike døveforbund fra 133 medlemsland og det er estimert at organisasjonen representerer mer enn 70 millioner døve over hele verden, hvorav 80 % kommer fra utviklingsland. WFD har juridisk sete i Helsinki, Finland, der WFD-sekretariatet er basert. Siden 1951 har WFD hatt sin internasjonale verdenskongress, som holdes hvert fjerde år. Det er vertslandet som arrangerer verdenskongressen i samarbeid med WFD, og flere tusen døve fra hele verden deltar. Verdenskongressen har et omfattende kulturelt program som inkluderer teaterforestillinger, filmvisninger, kunstutstillinger samt besøk til lokale steder av interesse. Parallelt med dette, åpner verdenskongressen for WFDs generalforsamling, der retningslinjene i WFDs virksomhet for de neste fire årene diskuteres og vedtas.

Den siste WFD-kongressen i Norden var i Finland i 1987. Om vi går enda lenger tilbake i tid, var Sverige vertsland for WFD-kongressen i 1963. Norge har på sin side aldri vært vert for WFDs verdenskongress. I lys av den nye språkloven som har fremhevet Norges særegne posisjon i Norden når det kommer til døves og tegnspråkliges rettigheter, føler forbundsstyret at det er på tide å søke om å arrangere kongressen. Forbundsstyret mener at et WFD-kongress i Norge åpner for en unik mulighet til å gi det norske tegnspråkmiljøet et markant løft i et internasjonalt perspektiv, samtidig som begivenheten muliggjør tettere bånd og samarbeid med diverse døveforbund fra hele verden.

WFD har satt 10 kriterier for at søknad om å være kandidat som vertsland kan innvilges. Av disse er det særlig 4 kriterier som NDF bør prioritere; 1) en fullmakt fra landsmøtet innhentes og legges ved søknaden som man sender inn til WFD i november, og 2) En slik støtte/fullmakt (endorsement) vil bringe med seg en 'stand alone' økonomisk risiko på 5000 euro i 2022, i form av en Bidding Fee som må innbetales når søknaden sendes inn. I tillegg er det kostnadene til site inspection fra WFD som kommer i tillegg hvis søknaden blir akseptert, men likevel før WFD formelt tildeler Norge kongressen under WFD World Congress i juli 2023 i Sør Korea. Vårt anslag er at en slik site inspection / befarung fra WFD (som skjer vinteren 2023) har en kostnadsramme på ca. NOK 50.- 60.000. Totalt medfølger det altså en ren økonomisk risiko med biden som skal sendes på opp mot NOK 120.000 før host/vertsland for WFD World Congress i 2027 blir tildelt i 2023, 3) Med bidet som sendes i november 2022, må NDF kunne garantere en egenkapital på minst 150.000 euro, eller ca. 1,5 millioner kroner, som skal gå til å dekke kostnadene til planlegging opp mot og gjennomføringen av selve verdenskongressen, 4) frist for søknad til WFD er 1. november 2022.

Av de 150.000 euro skal 100.000 euro være forankret eller lovet i et eller flere tildelingsbrev fra én eller flere - offentlige eller private - bidragsytere. Beløpet på 100.000 euro må være på konto per 1. januar 2027. Dette er penger som bevilges og blir en del av inntektene til kongressen.

De resterende 50.000 euro må være på konto ved tildeling av kongressen i november 2022. Dette beløpet stilles til rådighet for å dekke løpende kostnader til planlegging og

site inspection / befarung fra WFD. Beløpet på 50.000 euro er altså penger som kan bli allokert som et lån eller forskudd, og som kan tilbakebetales etter arrangement gjennom at kongressbudsjettet går med styrt overskudd. De 100.000 euro er imidlertid å anse som en ren bevilgning som skal finansiere eller del-finansiere selve verdenskongressen.

I forbindelse med planleggingen opp mot og gjennomføringen av verdenskongressen, skal det også oppnevnes en lokalkomite, en WFD Congress Liaison Officer, samt en Professional Congress Organizer. I forbindelse med sistnevnte, har NDF hatt et møte med April Congress og Visit Oslo som er villige til å påta seg denne rollen. Kostnader forbundet med lokalkomiteens arbeid skal dekkes inn av budsjettet, og hvis det er løpende utgifter som kommer før kongressen begynner å generere inntekter gjennom deltakeravgifter og lignende, så skal dette hentes fra de 50.000 euro fram mot 2027, hvor kongressen da vil motta 100.000 euro.

Forbundsstyret ber landsmøtet om fullmakt til å jobbe videre med søknad til WFD-kongress 2027.

Avstemning

5. Kongelig Beskytterskap

Norges Døveforbund har Prinsesse Märtha Louise som sin kongelige beskytter. I første omgang har vi forpliktet oss fram til 31. desember 2025.

Forbundsstyret ber Landsmøtet å ta stilling til etter 31. desember 2025, ettersom det var landsmøtet som i sin tid godkjente kongelig beskyttelse.

Det norske kongehus tar kontakt med NDF ca. ett år i forveien med spørsmål om videre kongelig beskytterskap eller ikke. Det betyr at det skjer i nåværende landsmøteperiode (2022-2025).

Forbundsstyret foreslår å fortsette å ha kongelig beskytterskap videre. Med tanke på at Norge har et monarki som sin styreform, og ikke minst det er en fin symbolsk handling og tradisjon å ha kongelig beskytterskap.

Avstemning

6. Utvikling av medlemsorganisasjonen

NDF har en stor medlemsmasse som består av mangfold og ulike interesser. For å kunne ta vare på alle våre medlemmer så er det ønskelig fra flere hold at vi åpner opp for muligheten til å ha flere selvstendige interessegrupper under NDF.

En interessegruppe under NDF innebærer at gruppen jobber for en bestemt interesse og/eller målgruppe for eksempel kvinner, skeive, BIPOC og døvehistorie.

Nøkkelpunkter:

- For å sitte i en interessegruppe må man ha hovedmedlemskap hos et lokallag/Norges Døveforbund
- Forbundsstyret ser for seg følgende at interessegruppene kan søke VO-kurs, kulturmidler og andre ting hos NDF
- På sikt kan interessegruppene også ha egne årsmøter, og dersom interessegruppene oppfyller følgende kriterier under kan interessegruppen delta med alle rettigheter i landsmøtet med to representanter:
 - Interessegruppen har medlemmer som er tilknyttet minst tre lokallag i Norges Døveforbund
 - Interessegruppen opptre i samsvar med etiske prinsipper slik de defineres av Norges Døveforbund
 - Ha eget årsmøte

Med denne ordningen håper Norges Døveforbund på flere nye medlemmer hos både lokallagene og NDF sentralt da dette sender signaler om at Norges Døveforbund ønsker å være en åpen og inkluderende organisasjon.

Avstemning

B) Innkomne forslag fra kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen ved leder skal først gi en oppsummering av rapporten som er lagt ved som vedlegg 6.

1. Kontrollkomiteens mandat

Forbundsstyret har etter innspill fra kontrollkomiteen laget et foreløpig mandat til kontrollkomiteen som de har fulgt i disse tre årene. Etter erfaring har de kommet med flere innspill.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret mener at det er viktig å hente erfaringene fra de tre årene vi har hatt kontrollkomiteen. Det er opp til kontrollkomiteen å bli enig om hvor mange møter de anser som nødvendig innenfor budsjettammen. Forbundsstyret kommer til å sende alle dokumenter kontrollkomiteen mener er nødvendig.

Forbundsstyret ønsker at landsmøtet blir enig om en økonomisk ramme kontrollkomité forholder seg til.

Avstemning

2. Nytt punkt i sakliste til landsmøtet

I sakliste for landsmøtet foreslår vi nytt punkt 11:

11. Fastsettelse av styrehonorar: (Det legges da til 1 på de etterfølgende punktene: medlemskontingent får nytt punkt 12, valg 13 osv.)

Begrunnelse:

Vi synes det ikke er heldig at styret selv fastsetter sine honorar, det er mer riktigere at landsmøtet, som er forbundsstyrets «arbeidsgivere», fastsetter honorarene.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret har ikke noe kommentar til dette.

Avstemning

C) Innkomne forslag fra Oslo Døveforening

1. Frivillighetsprisen

Oslo Døveforening foreslår å innføre frivillighetsprisen som skal deles ut under Døves Kulturdager. Frivillighetsprisen menes alt fra kultur til foreningens arbeid. Det skal ikke gis pris til lønnete personer. Prisen kan deles ut hvert år eller annethvert år.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret synes at det er veldig hyggelig med en slik pris og ideen er veldig god. Forbundsstyret ønsker at dette skal diskuteres på landsmøtet. Hvis forslaget blir vedtatt ber forbundsstyret om fullmakt til å lage instruks/veiledning til frivillighetsprisen.

Avstemning

D) Innkomne forslag fra Bergen Døvesenter

1. Opprettelse av stilling for veiledning og juridisk bistand

Bergen Døvesenter legger frem forslag om å opprette en stilling i Norges Døveforbund som vil ha ansvar for å arbeide for døve/hørselshemmede i Norge for å få sine rettigheter oppfylt, gi hjelp til døve som av ulike grunner ikke får det de har rett på – og som ikke har økonomi eller kapasitet til å kjempe mot det offentlige for å få disse rettighetene, særlig knyttet til tegnspråk.

Norges Døveforbund er i en unik posisjon til å kunne ha en slik stilling, som kan gi juridisk veiledning og bistand til individer som ikke får de tjenester og rettigheter de skal ha. Vi mener også at hvis NDF tar slike enkeltsaker vil det gi NDF større muligheter til å profilere seg i media.

Stillingen kan med fordel være en kombinasjonsstilling, eksempelvis juridisk, politisk, interessearbeid og oppfølging av høringsdokumenter.

Begrunnelse:

Vi ser gjennom historien at man er prisgitt sin families eller individets ressurser eller økonomiske situasjon for å kunne få rett på tjenester og tilgang til språk, og man er

ekstra utsatt dersom man har andre funksjonsnedsettelse i tillegg. Et eksempel er Waade-saken, og nå senest Florø-saken. Lignende saker har skjedd, skjer nå og vil skje i framtiden.

Individer som opplever urett, får ofte lite hjelp til å kunne veilede seg på grunn av mangel på kompetanse i forhold til det å være døv og språklige behov. Det er behov for en ekspert med rett kompetanse som kan yte profesjonell hjelp.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret støtter ikke forslaget. Forbundsstyret ser utfordringen og forstår problemet, men kan ikke støtte forslaget da det er ikke mulig å gjennomføre vedtaket av økonomiske og praktiske årsaker. Forbundsstyret foreslår at de kan jobbe med å se på andre alternativer til slik hjelp, for eksempel avtale med FFO, juridiske støtteordninger m.m.

Avstemning

2. Økning av antall utgivelser av Døves Tidsskrift

Bergen Døvesenter ønsker å legge fram forslag om å øke antall utgivelser av Døves Tidsskrift. Vi ønsker at bladet kommer ut 12 ganger i året, mot 5 ganger som er i dag. Videre ønsker vi også, i tillegg til nasjonale nyheter fra Norges Døveforbund og lokalforeningene, at det skrives mer om døves gjøren og liv rundt om i landet. Det savnes mer innspill og historier fra døve. Døve kan med fordel brukes som journalister mot et lite honorar for artikler de sender inn. Man kan da avlaste redaktøren med å måtte samle inn alt stoff selv.

Vi ønsker også å få tilbake mulighetene for debatt eller synspunkter, og dersom bladet kommer ut månedlig kan Døves Tidsskrift bli en arena for debatt. Slik det er i dag må man vente lenge på tilsvar.

Begrunnelse:

Det er i dag variasjon i stoffet, men det er ønskelig å få inn mer variasjon i form av historier fra døves hverdag, humoristiske innslag og lignende. Videre vil hyppigheten bidra til økt mulighet for innspill fra medlemmer til Døves Tidsskrift, i form av debatter eller synspunkter (slik som Summetonen i BergensAvisen). Mange av våre medlemmer føler at Døves Tidsskrift er lokalavisen til døve. I dag er ikke relasjonen helt den samme, og vi ønsker at det gjenoppbygges. Vi savner nærhet til døvesamfunnet på denne måten. Sosiale medier fungerer godt, men mange eldre har ikke mulighet eller kapasitet til å følge med på oppdateringer som skjer på nettet, og foretrekker å få det på papir.

Vi foreslår også å få litt mer glans på papiret enn det er i dag, og øke bildekvaliteten på bilder i bladet. Dersom bladet kommer hyppigere, kan også bladet inneholde færre sider med ferske nyheter. Videre ønsker vi egen side hvor man frivillig kan melde inn runde dager og dødsfall til Døves Tidsskrift.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret støtter ikke forslaget. Forbundsstyret forstår forslaget som todelt.

En del handler om innhold i Døves Tidsskrift som er utenom forbundsstyrets mandat. Forbundsstyret kan se om det er mulig å opprette et diskusjonsforum til det.

En del handler om antall utgaver og økonomisk ramme i forhold til det, det må sees i sammenheng med organisasjonens økonomi og forretningsmessig drift. Forbundsstyret tar gjerne imot innspill til hvordan informasjonsflyt skal gå ut, men vil be landsmøtet om å overlate til forbundsstyret å ta den endelige beslutningen.

Avstemning

3. Utredning av privatisering av tolketjenesten

Bergen Døvesenter ønsker at Norges Døveforbund utreder spørsmål om privatisering av tolketjenesten. Videre reiser vi spørsmål om tidligere utredninger som er blitt gjennomført med forslag til omorganiseringer av NAV som ikke mulig har vist til nye endringer.

Vi foreslår at Norges Døveforbund tar en utredning i samarbeid med andre relevante organisasjoner som for eksempel HLF om privatisering av tolketjenesten. Videre ønsker vi at Norges Døveforbund ser på hvordan tolketjenesten forvalter ressursene og fordeler dette nasjonalt, med tanke på at enkelte regioner har mye ledig kapasitet mot andre regioner som har lite kapasitet.

Begrunnelse:

Administreringen av tolketjenesten fungerer dårlig, og de fleste døve har liten tillit til tjenesten. Alt innenfor NAV betyr mye byråkrati og tungvinte prosesser. Tolketjenesten er en stor arbeidsplass som kunne gitt arbeid også til godt kvalifiserte døve, slik er det ikke i dag.

Slik situasjonen er i dag bidrar det til at døve ikke får muligheten til å delta på lik linje som storsamfunnet, det å være jobb, hverdagslig eller annet.

Uttalelse fra forbundsstyret:

Forbundsstyret støtter ikke forslaget. Vi har erfaring fra Sverige og Danmark som sier at tolketjenestesystemene i de landene ikke fungerer. De har private tolketjenestesystem. Et eksempel er at det på 1980-tallet fantes det kun en tolkeleverandør i Danmark, nå er det over 100 tolkeservicer.

Forbundsstyret ser utfordringer med dagens ordning. I 2019 har NDF sammen med tre andre brukerorganisasjoner utgitt et veikart til ny tolketjeneste. Dette er noe som NDF har som utgangspunkt når vi jobber for å forbedre dagens tolketjeneste. Vi har fått gjennomslag for et par punkter i veikartet og jobber for å få gjennomslag på resten av punktene.

Avstemning

Sak 11. Fastsettelse av medlemskontingent

Norges Døveforbund presenterer statistikk over antall medlemmer de siste tre årene. Forbundsstyret har utarbeidet et forslag til ny medlemskontingent som inkluderer primær, sekundærmedlemskap og støtte-medlemskap:

1. Primærmedlem

Fullstendige rettigheter

Deltakelse, stemmerett, tale- og forslagsrett og blad

Medlem 0 – 30 år: 150 kr

Medlem (31+): 300 kr

2. Sekundærmedlem

Deltakelse og talerett

Medlem 0 – 30 år: 100 kr

Medlem (31+): 200 kr

Et krav ved

sekundærmedlem: Man må være primærmedlem i en forening

3. Støttemedlem

Uten blad og rettigheter

(Døves Tidsskrift på PDF):

300 kr

Forbundsstyret har også utarbeidet fordelingsnøkkel/kontingentfordeling:

1. Primærmedlem:

Medlem 0 – 30 år:

50 kr til NDF

50 kr til NDFU og

50 kr til lokalforening

Medlem (31+):

56 % til NDF

44 % til lokalforening

2. Sekundærmedlem:

Medlem 0 – 30 år:

50 kr til lokalforening

50 kr til NDFU

Medlem (31+):

100 kr til NDF

100 kr til lokalforening

eller

56 % til NDF

44 % til lokalforening

3. Støttemedlem

Medlem (31+):

56 % til NDF

44 % til lokalforening

Avstemning

Sak 12. Valg for 3 år pkt. a-f

Se vedlegg 8

a) Forbundsleder

Avstemning

b) 6 styremedlemmer

Avstemning

c) 1., 2. og 3. varamedlem til styret

Avstemning

d) Statsautorisert eller registrert revisor for tre år. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor

Forbundsstyret ber om å få fullmakt til å velge revisor

Avstemning

e) Kontrollkomiteen (3 medlemmer og 2 varamedlemmer)

Avstemning

f) Valgkomite (3 medlemmer og 2 varamedlemmer) som skal forberede valgene til neste landsmøte

Avstemning

Sak 13. Fastsettelse av neste landsmøte

Det er foreslått Bergen Døvesenter som arrangør av Landsmøtet i 2025.

Avstemning

Sak 14. Resolusjoner fra landsmøtet

Se alle resolusjonene i sin helhet i vedlegg 9.

a) Staten må ta ansvar for tegnspråk

Avstemning

b) Regjeringen må inkorporere CRPD i menneskerettighetsloven

Avstemning

c) Bedre interkommunalt samarbeid i alle livets faser

Avstemning

d) Arbeid for døve og hørselshemmede

Avstemning

e) Informasjon og varsling til storsamfunnet må også nås til de som ikke hører

Avstemning

**NORGES
DØVEFORBUND**

ÅRSMELDING 2021

NORGES DØVEFORBUND

Norges Døveforbund

Grensen 9, 0159 OSLO

Organisasjonsnummer

974 252 708

E-post

post@doveforbundet.no

Sentralbord

23 31 06 30

Nettside

www.doveforbundet.no

Facebook

[/norgesdoveforbund](https://www.facebook.com/norgesdoveforbund)

Instagram

[@ndfnorgesdoveforbund](https://www.instagram.com/ndfnorgesdoveforbund)

Twitter

[@norgesdovefb](https://twitter.com/norgesdovefb)

KONGELIG BESKYTTERS KAP

Märtha Louise er beskytter for Norges Døveforbund fram til 31. desember 2025.

Foto: Cathrine Wessel,
Det Kongelige Hoff

Innholdsfortegnelse

Leder har ordet	3
Forbundsstyret 2019–2022	4
Arbeidsutvalget 2021	5
Utvalg og komiteer	6
Ansatte hos Norges Døveforbund	7
Medlems- service og foreninger	8
Interessepolitiske saker	9
Dette skjedde i 2021	12
Kulturarbeid	14
Tegnspråktolket teater	15
Kommunikasjon	16
Markedsaktiviteter	17
Representasjoner 2021	18
Norges Døveforbunds Ungdom	19
Stiftelsen Dam 2021	21
Sluttord	23

Vedlegg

Kursoversikt	24
Medlemsoversikt	25

Leder har ordet

Niels Kristensen
Forbundsleder

Vi ser på dette året som et godt og lærerikt år. Hva mener jeg med et lærerikt år? Det er tre ord og begreper som har blitt mye brukt gjennom dette året:

- audisme
- webinar
- tolketjeneste

Det har vært en stor sak hos Teater Manu i februar og mars om audisme. Hendelsen ga oss mer kunnskap om hva som må forbedres i samfunnet. Det ble arrangert to webinarer om audisme. NDF fikk midler fra Stiftelsen Dam til et prosjekt om audisme. Vi ser fram til resultatet av prosjektet, og hva vi kan ta med oss i videre arbeid.

Webinar er også et nytt begrep for oss. Døveforeninger fra Stavanger, Bergen og Oslo arrangerte flere webinar og hadde totalt 5 webinarer i løpet av 2021. Det var blant annet et politisk panel debatt med tegnspråklige. Nå kunne døve fra hele landet følge med på en politisk paneldebatt, dette var veldig nyttig for oss.

Det siste ordet er tolketjeneste. Det er ikke et nytt ord, men et ord som ofte ble brukt i 2021. NDF mottok mange henvendelser fra medlemmer, og nesten alle var misfornøyde med

den nye tolkebestillingsløsningen. Samtidig så vi at stadig flere ikke fikk dekket tegnspråktolk i dagliglivet og arbeids- og studieliv. Vi har kontinuerlig dialog med tolketjenesten, og håper at systemet blir bedre etter hvert.

Flere av våre medlemmer forteller at de har mistet mye som de hadde tilgang til før. Mange opplever at tolketjenesten har blitt verre enn tidligere. Har vi tilgang på universelle utforminger? Nei, dessverre. For eksempel opplevde en døv dame Gjerdrum-raset, og hadde ikke tilgang til universelle utforminger. På hoteller har vi ikke tilgang til tegnspråkanalen på TV i hotellrommet. Hvorfor? Det var heller ingen underteksting under sommer-OL, og vi kjenner at vi er bekymret for vinter OL. Noe må endres.

Tegnspråkparagrafen i Språkloven betyr veldig mye for oss. Mange vil huske datoene, 25. mars og 8. april. Det er fortsatt ikke bestemt hvilke av de to datoene som blir vår merkedag. Det blir bestemt under Landsmøtet 2022.

I år gjennomførte vi digitale Døves Kulturdager den 10. April, og fysiske Døves Kulturdager i Drammen, fra 24.–26. september med godt besøk.

Jeg var også med, og kunne kjenne at mange var helt utsultet på sosialt samvær. Det var flott å se så mange møtes! Den neste Døves Kulturdager skjer i Stavanger, fra 29.–31. juli 2022.

En av våre medlemmer heter Joe Murray, han er fra Ål. Han var blant de seks nominerte til Frivillighetsprisen fra Frivillighet Norge. Jeg ble invitert til Oslo Rådhus 5. desember til prisutdeling. Det var en flott kveld. Joe har jobbet frivillig for WFD (World Federation of Deaf) i mange år, og har vært president i to og et halvt år. Joe vant dessverre ikke prisen, men de 6 nominerte er plukket ut av 600 frivillige – så bra jobba, Joe!

Vi ser fram til et nytt år med ny energi, og ikke minst NDFs Landsmøte, Døves Nordiske Kulturfestival og Døves Kulturdager.

Jeg vil takke ansatte hos NDF for deres gode jobb gjennom året. Vil også takke til alle foreninger for fint samarbeid selv om det ble få fysiske samlinger. En stor takk til Tegnspråkbarns utvalg for deres gode bidrag. Også er vi glade for at seniorer fra Turgruppe 55+ fikk gjennomført fjellturen. Flott innsats!

Forbundsstyret 2019–2022

Styreleder

Niels Kristensen

Nestleder

Camilla Høiberg

Styremedlemmer:

- Per Gunnar Johnsen
- Jannicke B. Kvitvær
- Hedvig Sinnes
- Erik Lundqvist
- Tove Glomset
- Elisabeth Frantzen Holte (ansattes representant)
- Katie K. Moriggi (ungdomsrepresentant)
- Petter Noddeland (sekretær)

Varamedlemmer:

- Alexander Kvalheim
- Rolf Inge Otterdal
- Nina Hauge

Vara for ungdomsrepresentant:

Caisanne Lund

Vara for ansattes representant:

Bibbi Hagerupsen

Styremøter

I løpet av 2021 gjennomførte de syv styremøter og behandlet 69 saker. Mellom styremøtene var det e-postutvekslinger i styret som krevde fortløpende avklaringer og beslutninger.

Arbeidsutvalget 2021

Styreleder

Niels Kristensen

Nestleder

Camilla Høiberg

Generalsekretær

Petter Noddeland (i pappapermisjon
25. september 2021 – 17. januar 2022)

Elisabeth Frantzen Holte
(konstituert generalsekretær i perioden
25. september 2021 – 17. januar 2022)

Møtevirksomhet

AU behandler mindre saker mellom styremøtene og forbereder saker til styremøtene. I 2021 har AU hatt to møter.

Vi har fremdeles vært i en koronapandemi, som har resultert i at ett møte var digitalt og det andre møtet fysisk. Arbeidsutvalget har behandlet til sammen 8 saker i 2021.

Utvalg og komiteer

Kontrollkomiteen

Erling Jacobsen (leder), Marte Kvinnegard, Helge Herland som faste komitemedlemmer. 1. vara Lars Aksel Berge og 2. vara Lars-Petter Lindmann.

Valgkomiteen

Edvard Rundhaug (leder), Berit Sørnypan, Harald Oppigård som faste komitemedlemmer. Solveig Uteng og Britt Jøsang som vara.

Tegnpråkbarns utvalg

I 2021 ble det dessverre frafall fra et par utvalgsmedlemmer. Det måtte da gjøres noen endringer, blant annet å innføre en varaordning.

- Brita Fladvad Nielsen, Trondheim
- Annbjørg Horgar, Trondheim
- Astrid Kamilla Røliaunet, Trøndelag
- Katrine G. Søyland Tepstra, Stavanger
- Gunhild M. Eira, Sandefjord
- Vibeke Eide Stensvoll, Sem
- Per Gunnar Johnsen (styrerepresentant), Harstad
- Petter Noddeland (generalsekretær), Oslo
- Elisabeth F. Holte (sekretær), Oslo

Vara

- Berit Roppen, Ålesund
- Ingvild Wilson Skjong, Oslo

Utvalget har i år hatt 11 møter, og behandlet 33 saker. Hovedfokuset for utvalget har fremdeles vært den store

endringen av Statped, hvordan språkloven kan bli tatt i bruk i det språkpolitiske arbeidet, henvendt seg til kunnskapsdepartementet og helse- og omsorgsdepartementet og sendt klagebrev til sivilombudsmannen.

Les mer om deres arbeid under interesse politiske saker på side 9.

Arbeidsgruppen for bedre eldreomsorg

Består av medlemmene Nora Edw. Mosand (Telemark), Sissel Gjøen (Oslo) samt interessepolitisk rådgiver Adriana Fjellaker (sekretær for gruppen).

Gruppen har hatt ett møte høsten 2021.

Turgruppe 55+

Består av medlemmene Hedvig Sinnes (Stavanger), Helle Heidi Hammerlund (Oslo/Akershus), Maj Lisbeth Marman (Oslo), samt interessepolitisk rådgiver Adriana Fjellaker (sekretær for gruppen)

Gruppen har hatt to møter i 2021 og gjennomført en fjelltur i 2021.

Tegn Event AS

Norges Døveforbund eier aksjeselskapet TegnEvent AS. Selskapet ble opprettet for å kunne brukes til større arrangementer som for eksempel Døves Kulturdager. Det er opp til hver arrangør om de ønsker å bruke selskapet eller ikke.

Ansatte hos Norges Døveforbund

Petter Noddeland
Generalsekretær

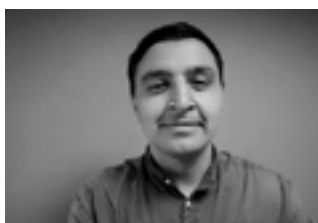
Elisabeth F. Holte
Interessepolitisk rådgiver og
teatertolk-koordinator

Adriana Fjellaker
Interessepolitisk rådgiver

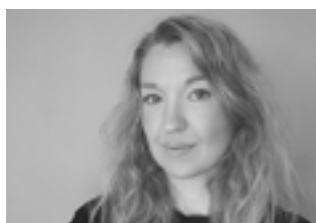
Bibbi Hagerupsen
Organisasjonskonsulent og
medlemsansvarlig

Arash Bagharzadeh
Prosjektkoordinator

Lasse Skjerset Furnes
Ungdomskonsulent

Linda K. Hansen
Kommunikasjonsrådgiver og
redaktør

Vegar Botn
Markedsansvarlig

Engasjement

Nils-Erik Midtskog
Regnskapsfører, 60 %

**Megan Matovich-
Noddeland**
Prosjektleder, 100 %

Ditte Emilie Hatlelid
Prosjektleder, 100 %

Medlems- service og foreninger

Det har vært stabilt i medlemsmassen i Norges Døveforbund. Det viser seg at det er registrert 2249 betalende medlemmer pr 31.12.2021. I 2020 var det 2257. Det ble opprettet avtalegiro i februar 2021 i forbindelse med utsendelse av medlemskontingent, og pr 31.12.2021 er det registrert 333 avtaler.

Norges Døveforbund har 19 lokale foreninger og 1 fylkeslag, i hele landet, og vår organisasjonskonsulent har en god og tett kontakt med de lokale foreningene vedrørende medlems-service. De fleste lokale foreningene har tilgang til Regweb, hvor de selv kan gå inn og sjekke nærmere.

I 2021 var det 2 medlemstyper; Medlem 0 – 30 år og Medlem (31+).

Det ble opprettet en avtale med vår leverandør om netttinnmelding med betaling.

Prisen for medlemskap i 2021 var:

Medlem, 0 – 30 år:

150 kr

Medlem, 31 +:

300 kr

Interessepolitiske saker

Språkloven

25. mars ble et historisk år for tegnspråk. Stortinget diskuterte språkloven og alle partiene støttet at tegnspråk blir en del av språkloven. Tegnspråk fikk egen paragraf, §7 som sier at det er nasjonalt språk og likestilt med norsk. Enda viktigere er det kanskje at tegnspråk står under §1, som en del av offisielle språkene i Norge. NDF hadde flere saker om dette på sosiale medier og viste debatten fra Stortinget med tegnspråktolk.

Vi hadde også en digital Zoom-fest på slutten av dagen etter det ble bestemt at Stortinget vedtok språkloven med enstemmig vedtak. Det var spontant arrangert og vi hadde ikke noe bestemt opplegg, men folk fikk mulighet til å ta ordet og fortalte hvor mye språkloven betyr for dem. Alt fra barn til eldre sa noe. Også gamle tillitspersoner og ansatte i NDF fortalte hvordan de før har kjempet for språkloven. Det var en digital fest som gjorde sterkt inntrykk.

Som et ledd av dette ble det satt i gang Nasjonal offentlig utredning (NOU) på tegnspråkfeltet. Arbeidet ble satt i gang i august 2021 med Hilde Hualand som leder for utvalget.

NVC-seminar i København

Norge er formannskap for Døves Nordiske Rådet (DNR) og i den forbindelse har vi inngått et samarbeid med Nordens velfærdscenter (NVC) om et seminar om fri bevegelse i Norden. Seminar ble holdt 27.–28. september i København. Det er ofte et stort problem med å få tegnspråktolk på tvers av nordiske grenser. Vi er litt skuffet over oppmøtet av tolkerepresentantene fra Nordiske landene. Norge møtte mannsterkt opp med to tolkekoordinatorer fra tolkeområdet i NAV. NVC skal skrive en

rapport og sende til Grensehinderrådet. Det vil bli et prosjekt som varer i 2 år. Vi håper at døve og hørselshemmede får mer rettigheter og tilgang til tolk i andre nordiske land.

Gjerdrum-katastrofen

NRK fikk kritikk fra NDF pga. manglende tegnspråktolkning av sendingene fra Gjerdrum-katastrofen som skjedde rett før nyåret, og som fortsatte inn i det nye året.

Tolketjenesten

I 2021 ble Norge omsider vant til å leve med korona. Dessverre var det fortsatt usikkerhet og uro rundt tilgangen til tegnspråktolker for våre medlemmer.

Bildetolketjenesten fikk utvidete tjenestetider, til kl. 22.00 frem til 31. august 2021. Etter det gikk de tilbake til 8.00–20.00 pga. liten trafikk mellom 20.00 og 24.00

NAV Tolketjenesten delte informasjonsvideoer om sine retningslinjer ifht. smitteverntreglene og oppmøtetolk. NDF delte denne informasjonen videre.

NAV lanserte høsten/vinteren 2020 ny bestillingsløsning. Våre medlemmer var ikke fornøyde med den. NDF var i flere møter med NAV Tolketjenesten, utviklerne av bestillingsløsningen og andre brukerorganisasjoner i forbindelse med bestillingsløsningen i løpet av 2021.

Verdens hørselsdag 3. mars 2021

WHO lanserte sin rapport om verdens hørselshelse på Verdens hørselsdag den 3. mars 2021. WFD har lest utdrag fra rapporten og kunne fortelle medlemmene sine at det er første gang en hørselsrapport fra WHO inneholder

tekst om tegnspråk og viktigheten av tegnspråk for de det gjelder. NDF ble med i WFDs arrangement om anerkjennelse av WHOs rapport.

Bistand inn i valglokalet/valgavlukket

Endring i valgloven: Folk med psykiske eller fysiske funksjonsnedsettelse får nå lov til å ha med egen ledsager inn i valgavlukket. Før måtte de få hjelp av valgfunksjonærer, noe som gjorde at mange døve ikke ønsket å stemme siden de ikke kunne ta med for eksempel tegnspråktolk inn i avlukket.

Universell Utforming

Vi var 5 organisasjoner som har anmeldt NTNU og Statsbygg til LDO- diskrimineringsnemnda. Det er NTNU sitt nye bygg Helgasetr.

Vi ble kontaktet av en døv ansatt på NTNU som varslet om manglende brukermedvirkning fra organisasjonene og at det hastet med medvirkning i Universell Utforming.

Tegnspråkutvalget hos Kulturdepartementet

NDF var invitert til Tegnspråkutvalget den 15.12.21, som Kulturdepartementet har opprettet, for å jobbe med en ny NOU på tegnspråkfeltet. Vi skulle informere om hvem vi er, og hva vi gjør som interesseorganisasjon for døve og hørselshemmede. Hvordan vi jobber som en språkpolitisk organisasjon opp mot norske myndigheter på feltet, utvalgte saker vi er spesielt opptatt av, og hvorfor. Litt om saker vi har fått gjennomslag for, også vanskelige saker hvor vi har opplevd å ikke nå fram.

EU-direktiv om tilgjengelighet av varer og tjenester for personer med funksjonsnedsettelse

Kulturdepartementet (KUD) hadde nylig ute på høring ”EU-direktiv om tilgjengelighet av varer og tjenester for personer med funksjonsnedsettelse”

Vi var 10 organisasjoner som valgte å sende brev til KUD der vi ba dem om å vente, utrede nærmere og ikke innlemme dette direktivet i norsk lov helt ennå.

Den nye regjeringen har gått ut med at de vil implementere CRPD i norsk lovgivning.

Statsbudsjettet 2022. I år har vi sendt inn følgende hørings-svar til:

- **Arbeids- og sosialkomiteen:** Det bevilges ekstra for å øke fast ansatte tegnspråktolker med inntil 25 årsverk ekstra i 2022. Men dette går på bekostning av tolke frilansere. Ingen turnusordning, og ikke til bildetolking.
- **Utdannings- og forskningskomiteen:** ”Læremidler på Tegnspråk” Statped har egen avdeling SLoT (Statped Læringsressurs og Teknologiutvikling) som produserer læremidler og materiell. Det er et stort behov for å øke produksjonen av tegnspråklig materiell og læremidler. Bekymringsverdig at Statped får nærmere 40 millioner kroner mindre i tildeling.
- **”Tiltak for høgare utdanning og forskning”** Helt tilbake i 2019 søkte OsloMet om å få lagt ”Tegnspråkløftet” inni statsbudsjettet. For 2021, fikk de deler av den dekket, men ikke på langt nær nok for å kunne gjennomføre ”Tegnspråkløftet” i sin helhet.
- **Bevilge penger til en forskningsrapport, basert på fakta om at**

norsk tegnspråk ikke skader norsk tale utvikling. Det er et stort behov for større forskning rundt tegnspråklige barn. Det er altfor lavt og lite kunnskap om tegnspråk og flerspråklighet i kommunene og i helsevesenet.

- **Familie- og kulturkomiteen:** For Døves Media er det foreslått 500 000 kroner mer i statstilskudd. Dette står ikke i stil med proposisjonen til Språkloven der Døves Media blir omtalt som ”Teiknspråkleg innhald i kultur- og medietilbodet må gjerast synleg”. For å kunne produsere mer tegnspråklig innhold og kunne være ett medium i Norge som lager nyhetssaker fra tegnspråkmiljøet, ber man om en dobling av statsstøtten 14 500 000 millioner kroner.
- **Tegnspråkarenaer er blitt svake.** Tidligere var det sterke og naturlige språkarenaer på skolene der språket gikk fra en generasjon til neste. I dag må det skje i våre lokallag. NDF søker om ekstra 800 000 kroner, til en foreningskonsulent.
- **NDF søker om ytterligere 800 000 kroner til en nyopprettet stilling for å drive målrettet informasjonsarbeid mot foreldre av døve barn.** Våre døve barn lider av at foreldre blir feilinformert av fagmiljøene og helsevesenet som henviser til utdaterte forskningsrapporter og faglig innhold.
- **NRK tegnspråk må få styrket sin budsjettpost, for å kunne følge opp intensjonene i ny språklov 1. januar 2022.** Her bør staten gå frem og løfte tegnspråk, slik de har gjort i mange år med samisk. Videre er det omtrent like mange som snakker samisk (20–30 000) som norsk tegnspråk (20 000) uten at dette reflekteres i media på tilsvarende måte.
- **Språkrådet har foreslått en økning på 0,5 millioner kroner for å kunne følge opp nye språkloven.**

Når språkloven trer i kraft, får Språkrådet store, nye oppgaver med tilsyn, rådgivning og veiledning. Formålsparagrafen til nye språkloven sier at ‘offentlege organ tek ansvar for å verne og fremje kvensk, romani, romanes og norsk teiknspråk’. Vi ber om en dobbel økning for stats støtte.

Møte med Kunnskapsdepartementet

Den 7. juni hadde tegnspråkbarnsutvalg og NDF sentralt møte med Guri Melbye, Kunnskapsdepartementet og Statped. Vi hadde i forkant sendt brev med vår bekymring om at det nå var altfor mange barn og unge som opplever at Statped har stengt ned de fysiske deltidsamlinger. Foreldrekurs for tegnspråklige barn som blir erstattet med digitale og veldig avgrensede tilbud. I møtet ønsket vi å få svar på at det måtte gjøres akutte gjenåpninger av fysisk tilstedeværelse. Videre at Statped må ha en mye mer proaktiv oppfølging for disse familiene, og ikke minst ha et tilbud om psykiatriske helsetjenester til de familiene som opplever en forverret situasjon.

Tegnspråkbarnsutvalg

For første gang i historien arrangerte utvalget et digitalt klagekurs. Det skulle være todelt. Ene delen skulle være rettet mot barnehageforeldre og den andre for skolebarn foreldre.

Hovedgrunnen til en slik satsing, var at utvalget og NDF har opplevd å bli kontaktet av mange foreldre som står i vanskelige saker i sine kommuner. Vi så et likhetstrekk på mange av sakene, som blant annet gjaldt tegnspråktigheter, vurderinger og vedtak. Derfor ønsket vi å opprette en møteplass hvor foreldre kan lære av hverandre og ta kontakt med hverandre for å få hjelp.

Ellers har tegnspråkbarnsutvalg jobbet ut fra sitt mandat, som er å jobbe for å bygge og opprettholde tegnspråklige arenaer for barn og ungdom. Dette betyr det nedlagte botilbudet hos Statped, forbedring på hvordan familier blir møtt i spesialisthelsetjenesten, har kommunikasjon med Kunnskapsdepartementet for å få garantier for lik tilgang til tegnspråkmiljø uavhengig av hvilken kommune man bor i og ikke minst belyse hvordan tegnspråklige barn og familier har opplevd tilbudene under COVID-19. Utvalget har også bidratt til å skrive flere høringsssvar.

En landsdekkende syns- og audiopedagogtjeneste

Norges Døveforbund gikk i samarbeid med Norges Blindeforbund og Hørselshemmedes Landsforbund, for å jobbe for å få på plass en landsdekkende syns- og audiopedagogtjeneste for syn og hørsel, ettersom vi representerer brukerne på feltet sansetap.

Det foregår en omorganisering av Statped samtidig som man bygger opp et regionalt støttesystem. Tidligere hadde man en fylkesaudiopedagogtjeneste¹ og en fylkessynspedagogtjeneste som ble avviklet i forbindelse med at syns- og audiopedagogtjenestene ble overført til de Statlige Spesialpedagogiske kompetansesentrene.

Brevet ble sendt til Utdanningskomiteen Stortinget, AP, SP og SV. Der vi påpekte at tidspunktet for å legge en plan og gi støtte for en slik ordning på sansefeltet er faktisk nå.

Vi mener at midler satt av til å bygge opp lokal kompetanse bør brukes for å etablere en tjeneste med fylkes- syns- og audiopedagoger.

Innsending av høringsssvar

- Utvikle samarbeidet mellom Statped og helsesektoren
- Tilgjengelighet av varer og tjenester

for personer med funksjonsnedsettelse – Tilgjengelighetsdirektivet (European Accessibility Act) skal implementeres i norsk lov

- Forslag til ny opplæringslov og endringer i friskolelova
- Forslag til endringer i barnehage-loven om plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart med mer
- Ny barnelov
- Høring av forslag til endringer i kjernejournalforskriften
- Hørings svar til forslag til ny forskrift til lov om opphavsrett til åndsverk, gjennomføring av Marra-kech-forpliktelsene mv.
- Forslag om å autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere i henhold til helsepersonelloven
- Høring av forslag til ny ekomlov, ny ekomforskrift og endringer i nummerforskriften
- Høring av En skole for vår tid - sluttrapport ekspertgruppe for skolebidrag
- Forslag til endringer i forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften)
- Forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven, fagskoleloven og opplæringsloven
- Forslag til endringer i kjernejournalforskriften
- Forslag til endringer i regelverket for organisering av klagenemndene som behandler helse-saker, og endringer i pasientskade-loven og folketrygdloven vedrørende innhenting av taushetsbelagte opplysninger og taushetsplikt mv.

NRK Tegnspråk seerråd ble opprettet i 2021

Gruppen ble opprettet på initiativ fra NRK Tegnspråk, NDF og NFDU. Består av medlemmene Sonja M. Holten (Oslo), Con Mehlum (Oslo), Ditte S. Hatlelid (Asker), Ingvild W. Skjong (Oslo), Terje Røsbak (Innlandet), Katrine S. Terpstra (Stavanger/representerer Tegnspråkbarns utvalg). Andre medlemmer som kom, men som valgte å trekke seg fra underveis: Yvonne Christoffersen (Bergen), Trude Lillegjære (Trondheim) og Thomas Johannessen (Trondheim). I tillegg er interessepolitisk rådgiver Adriana Fjellaker og NDFUs ungdomskonsulent Lasse S. Furnes medlemmer. Fra NRK Tegnspråk er det Siri Antonsen og Ola H. Fredriksen representanter.

FFOs digitaliseringsnettverk

Adriana Fjellaker er med i FFOs digitaliseringsnettverk som tar sikte på å samle brukerorganisasjoner og aktører innen digitalisering for å samkjøre Universell utforming, forbedre den digitale verden slik at mennesker med utfordringer kan også bruke digitale løsninger. Nettverket gjennomførte et møte høsten 2021.

Tale-til-tekst-nettverk

Adriana Fjellaker er med i HLFs Tale-til-tekst-nettverk, sammen med bl.a. Språkrådet, NRK og andre aktører som lager tale-til-tekstløsninger. Nettverket hadde ett møte høsten 2021.

Vetland ble Universitetsskole. Fra venstre: Siv Fosshaug, assisterende rektor på Vetland skole, Johan Hjulstad, førsteamanuensis fra OsloMet og Toni Rysstad, rektor på Vetland skole. Foto: Norges Døveforbund.

Dette skjedde i 2021

Ny teatersjef på Teater Manu

Mira Zuckermann gikk av som teatersjef i desember 2021 og siden overlappingsperioden er på ett år så utlyste de stillingen i 2020. I januar 2021 ble det offisielt at Janne Langaas ble ansatt. Det skapte storm på sosiale medier da hun er hørende og ikke har noen tilknytning til tegnspråkmiljøet. Først sa NDF at de ikke har noe med ansettelsen å gjøre. Etter et par uker gikk NDF ut og stilte spørsmålet ved hvordan man kan ta vare på døvekulturen og tegnspråket på Teater Manu. NDF etterlyste at styret til Teater Manu burde si noe, men det kom ikke noe mer enn pressemeldingen der Janne Langaas ble ansatt. Det ble noen medieomtaler der NDF og Teater Manu ble framstilt som motpoler til hverandre, blant annet på Dagsrevyen på NRK. NDF deler ikke den oppfatningen

at vi er motpoler med hverandre. NDF ville bare få svar på hvordan de skulle ta vare på døvekulturen i Teater Manu. Det kom aldri noen klart svar. NDF og Teater Manu har et godt samarbeid etter denne hendelsen.

Stortingsvalget 2021

Norges Døveforbund lagde en oversikt over hvor de ulike partiene stod i tegnspråk- og døvesakene. Vi lagde et bilde med ulike saker på venstremarginen og de ulike partiene øverst. Man fikk "godkjent" og "ikke godkjent". Det skapte stort engasjement på sosiale medier. Vi hadde paneldebatt der vi tok opp tegnspråk- og døvesakene. NDF hadde en stor ambisjon om å få alle deltakerne i stortingspartiene til å delta på debatt på tegnspråk, ikke via tolk, men på tegnspråk. Vi lyktes delvis med

dette. SV, AP, Venstre og Høyre deltok med døv representant som snakker tegnspråk. MDG og Partiet Sentrum deltok med tolk.

August, staben utvikles

Vegar Botn begynner i 100% stilling som markedsansvarlig i august. NDF har nå 8 årsverk, pluss regnskapsfører som en innkjøpt tjeneste i en 60 % stilling. Dette mot ca. 5 årsverk for kun noen år siden. Grunnen er en bedre økonomi. Det har vært mye fokus på å øke inntekter i løpet av de to-tre siste årene.

21.–25. september Døves internasjonale uke

Det er Døves internasjonale uke 21.–25. september. Hver dag ble det postet noe på kanalene våre. Vi publiserte

videoene fra Stiftelsen Dam-prosjektet “Kunnskapen, vårt felles ansvar” der tre korte dokumentariske filmer tok for seg tre viktige områder innenfor tegnspråk og døvekultur. På selve dagen 23. september var generalsekretær Petter Noddeland og markedsansvarlig Vegar Botn på besøk hos Voldsløkka barnehage. Det ble tatt intervju med noen av foreningslederne våre på dagen der “døv leder” er i fokus.

25. september 2021–17. januar 2022: Generalsekretær i pappapermisjon

Generalsekretær Petter Noddeland gikk ut i pappapermisjon. Elisabeth Frantzen Holte overtok sjefsrollen. Sindre Svindal jobbet som vikar som interessepolitisk medarbeider i perioden 14.09–22.12.2021

Språkrådets kartleggingsseminar

Språkrådet hadde kartleggingsseminar for å sjekke hvordan undervisning av døve elever fungerer. Deltakere var lærere som jobber med døve elever, samt noen private personer. Det var folk fra barnehage, grunnskolen og videregående skole. Fellesnevneren er at tegnspråkdelen må styrkes.

Vetland ble Universitetsskole

Norges største skole for døve og hørselshemmede, Vetland Skole i Oslo har inngått et samarbeid med OsloMET 2021-2014 om lærerutdanning med fordypning i tegnspråk og tegnspråkdidaktikk. OsloMet bidrar fra teori – og forskningsfeltet og Vetland fra praksisfeltet. Vetland har flere pedagoger med mange års erfaring og de underviser alene i klasserommene. Dette samarbeidet vil gi tid og rom til å diskutere hvordan man kan ha god kvalitet i undervisning i og på tegnspråk.

Kontrollkomiteen sitt første møte med NDF. Fra venstre: Marte Kvinnegaard, Erling Jacobsen og Helge Herland. Foto: Norges Døveforbund.

Nordisk Seniortreff 2021

Skulle gjennomføres i Rovaniemi, Finland, men ble avlyst på grunn av korona.

Fjelltur til Beitostølen august 2021

Turgruppen 55+ arrangerte tur til Beitostølen for NDFs medlemmer. Hele 14 medlemmer var med på turen, pluss to tolker. Vellykket tur som fristet til gjentakelse.

NDF ble tagget av dovrasisme

NDF, Stiftelsen Dam og Supervisuell ble tagget av dovrasisme som satte spørsmålstegn ved Tegnspråkfolk og hvor er mangfoldet. De savner mer mangfold blant intervjuobjektene. Det gjenspeiler ikke helt døvemiljøet slik det er i dag, spesielt når det gjelder etnisitet. Det fremmer et veldig ”hvitt” syn på døvhet. Dette er opprinnelig et prosjekt fra Extrastiftelsen (nå Stiftelsen Dam) som ble startet våren 2017, og het ‘Døve forbilder’. Prosjektet stoppet opp i 2018, og Supervisuell overtok i 2019.

Vi valgte å lage en svar-video tilbake, som ble lagt ut dagen etter. NDF var i et møte med dovrasisme i november. For nettopp å skape et mye bedre samarbeid og kommende prosjekter. Vi ønsker å opprette et nytt utvalg/seksjon/ underavd. som tar for seg vårt brede mangfold vi har i vårt samfunn, som døve innvandrere (BIPOC), døve LGBTQ. Dette må legges frem for Landsmøtet.

Kontrollkomiteen sitt første møte med NDF

Kontrollkomiteen hadde sitt første møte med NDF administrasjonen den 9. oktober. Komiteen var fornøyd med informasjonen de mottok av konst. generalsekretær og regnskapsfører. Men det var likevel ting som dukket opp som det er mulig å forbedre/rette opp, og de kommentarene har dem summert opp i et dokument. Dette er et internt arbeidsnotat mellom forbundsstyret og kontrollkomiteen.

Drammen Døveforening arrangerte Døves Kulturdager 24.–26. september, og det var 200 deltakere som var innom i løpet av helgen, på Quality Hotel River Station, i Drammen. På programmet var det stands, workshops og skuespill. Foto: Norges Døveforbund.

Kulturarbeid

Kulturtilbudet til døve og hørselshemmede i storsamfunnet er stort sett ikke tilrettelagt, og våre lokale foreninger har gjort en kjempegod jobb for å opprettholde et godt kulturtilbud på tegnspråk. I 2021 var det fortsatt restriksjoner under pandemien, og foreningene var stengt i vårhalvåret. I høsthalvåret var det gjenåpning, og de fleste foreninger ble åpnet og tilbød ulike kulturtilbud for sine medlemmer. De tre store foreningene; Oslo, Bergen og Stavanger, har arrangert flere webinarer, som var stor suksess.

Norges Døveforbund ville gi foreningene en juleglede og oppfordret foreningene og søke om ekstra kulturmidler til sine julearrangementer. Det var 12 foreninger som søkte om tilskudd. Noen foreninger fikk gjennomført sine arrangementer i november og i begynnelsen av desember. Så kom ”nedstengingen” igjen, og NDF besluttet at midlene kunne overføres til 2022, som foreningene kunne bruke for

å arrangere samlinger for sine medlemmer når reglene tillot det. Både Innlandet Tegnspråkforening og Bergen

Døvesenters seniorgruppe gjorde noe ekstra hyggelig for sine medlemmer: – de leverte noe godt til sine medlemmer like før jul.

Teater Eureka, en amatør-teatergruppe for døve i Trondheim fikk ikke gjennomført noen forestillinger og laget istedenfor youtube-filmer og facebook, med mange ulike temaer; ”Det døve trollet”, ”Korona trenger flere venner” og forestillingen ”Kidnappet” ble tatt om igjen i høsten.

I alt var det 43 foredrag som ble gjennomført i noen av våre lokale foreninger. Oslo Døveforening, NDF Stavanger og Bergen Døvesenter arrangerte felles webinarer med aktuelle temaer; audisme og språklova. Oslo Døveforening har hatt et foredrag om Olaf Hassel.

De store foreningene som har ansatte, har gjort mye for sine medlemmer i korona-tiden, mens de små foreningene fikk ikke gjort noe for sine medlemmer, siden de fleste ikke har eget lokale og fikk heller ikke leie lokale pga. smittevernrestriksjoner. Størstedelen av våre medlemmer falt dessverre bort fra digitale kulturtilbud i 2021, og takket være noen foreninger som ga glede til døve/hørselshemmede, var det likevel få som benyttet seg av det digitale tilbudet på tegnspråk.

Det ble arrangert digital Døves Kulturdager i april, og det ble vist mange små filmer fra publikum, på poesi, skuespill og sang. Drammen Døveforening arrangerte Døves Kulturdager 24.–26. september, og det var 200 deltakere som var innom i løpet av helgen, på Quality Hotel River Station, i Drammen. På programmet var det stands, workshops og skuespill.

Tegnspråktolket teater

Året 2021 var veldig utfordrende for kulturlivet, og særlig da for tegnspråktolket teater. Det var utfordringer i forhold til at teaterinstitusjonene vegret seg til å gjennomføre den vanlige praksisen vi før har gjort. Det fører til at enhver teaterinstitusjon må reservere antall seter i en tidsperiode, til de som ønsker å se på tegnspråktolket teater.

Dette var ikke ønskelig nå, med tanke på de begrensingene som teaterstedene måtte forholde seg til både lokalt og nasjonalt plan. Ettersom det var begrensinger på antall publikum, så var det nå ikke ønskelig å gjennomføre ordningen med reservering av plasser.

I tillegg så har alle tegnspråklige døve/hørselshemmede opplevd tolkemangel i koronasituasjonen. Det har medført at de tegnspråktolkene som stod igjen i tolkeyrket, hadde veldig mange oppdrag. NDF opplevde at de ikke hadde kapasitet til å ta teateroppdrag. I og med at det er få tolker i utgangspunktet som ønsker å tegnspråktolke teater og kultur, så stod vi igjen nå med enda færre tolker enn ellers. Derfor ble det få tegnspråktolkete forestillinger.

På slutten av 2021 året ble det noen avlyste teaterforestillinger på grunn av høyt smittetrykk i samfunnet.

Det var en glede at vi kunne gå i samarbeid med Stavanger kunstmuseum. Oppdraget var å tegnspråktolke og tekst tolke samtidskunst, samt en byvandring med en av kunstnerne.

Oversikt forestillinger for 2021:

- Kaptein Sabeltannshow i Kristiansand dyrepark 14., 17. og 19. juli.
- Putti-Plutti-Pott i Olavshallen, Trondheim måtte dessverre avlyses 13. november.
- Stavanger Kunstmuseum 14. november ble gjennomført til stor glede.
- Reisen til julestjernen på Folketeatret i Oslo, måtte avlyse forestillingen den 28. desember.

Kommunikasjon

I 2019 opprettet Norges Døveforbund egen Instagram-konto. I 2020 startet vi med nyhetsbrev. På slutten av kalenderåret 2021 inngikk Norges Døveforbund en samarbeidsavtale med Nordic Screen, og vi skal opprette Tiktok-konto i starten av 2022.

Målet med kommunikasjon er å kommunisere ut hva Norges Døveforbund jobber med, fortelle om arbeidet vårt og våre hjertesaker. Vi ønsker å rekruttere flere medlemmer for å styrke organisasjonen. For å oppnå det må vi være tydelig i kommunikasjonen for å påvirke flere målgrupper. Budskapet må være enkelt å forstå, samt speile våre verdier og visjon.

Vi har en bred målgruppe. Vi har medlemmer, enkeltpersoner, bedrifter, stiftelser og organisasjoner som støtter arbeidet vårt. Vi kommuniserer ut til døve, hørselshemmede, coda, tegnspråkbrukere, foreldre/foresatte, eldre på sykehjem, tolker, studentorganisasjoner, hørselssentraler og sykehus, helsepersonell, pedagoger, logoped og mange flere. Andre målgrupper er de som vi ønsker å påvirke som for eksempel politikere og andre beslutningstakere i departementer og institusjoner.

Nettside

Norges Døveforbund deler både interne og eksterne nyheter. Interne nyheter innebærer vårt arbeid i organisasjonen. Eksterne nyheter er fra våre samarbeidspartnere, stiftelser eller andre som er relevant for organisasjonen og døvesamfunnet. Google Analytics ble først aktivert i oktober 2021, og derfor har vi ikke helt korrekt informasjon for hele kalenderåret.

Liker/tikk på Facebook-side

7 631

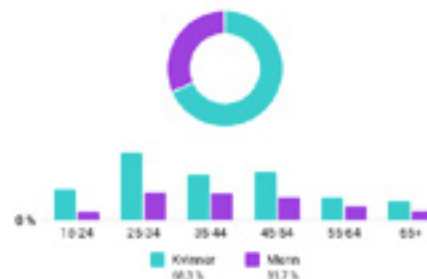
Alder og kjønn

Instagram-følgere

1 343

Alder og kjønn

Facebook

Per 31. desember 2021 har Norges Døveforbund 8024 følgere. Det er en økning på rundt 1000 følgere siden 31. desember 2019. 66,6 % av følgere er kvinner, og 33,4 % er menn. De aller mest aktive er i alderen 25–54 år.

Instagram

Norges Døveforbund har 1331 følgere per 31. desember 2021. Kontoen ble opprettet i 2019, og hadde 700 følgere. 68,1 % av følgere er kvinner, og 31,9 % er menn. Blant kvinner er aldersgruppen, 25–34 år mest aktive. Hos menn er det ganske jevnt fra 25–54 år.

JOYN

Digitalt medlemskort som gir våre medlemmer. JOYN er en app som kan lastes ned på mobil eller nettbrett. Digitalt medlemskort erstatter medlemskort i plast eller papp, og reduserer ekstraarbeid og utgifter for Norges Døveforbund. Medlemskortet i JOYN har flere funksjoner som for eksempel meldinger. Vi kan sende ut meldinger direkte til medlemmer med informasjon om tilbud, aktiviteter, påmelding, o.l. Per 31. desember 2021 har 838 medlemmer lastet ned JOYN.

Nyhetsbrev

Per 31. desember 2021 har vi 215 medlemmer. Norges Døveforbund sender ut nyhetsbrev omtrent samme måned som Døves Tidsskrift blir sendt ut til våre medlemmer og abonnenter.

Døves Tidsskrift

Døves Tidsskrift er et medlemsblad, og utgis 5 ganger i året, med rundt 11 ukers mellomrom. I løpet av 2021 har Norges Døveforbund byttet trykkeri, og samarbeider med Andvord Grafisk. Andvord Grafisk er en totalleverandør av digitale- og papirbaserte produkter og tjenester.

Markedsaktiviteter

Markedsaktivitetene er i 2021 preget av oppstart og nyansettelse. Det har vært mye å sette seg inn i og vi har hatt mange aktiviteter som overlapper mellom kommunikasjon og markedsføring.

Digital annonsering

Det er opprettet to ulike kontoer for digital annonsering på Google. Den ene er en støttekonto hvor vi ikke betaler for annonser, fordi vi er en veldedig organisasjon. Mulighetene for annonsering er begrenset, men representerer uansett en tilstedeværelse i Googles flater og i søkemotoren. For den andre kontoen påløper det annonsekostnader, og her har vi full frihet til å nå ut i Googles søkemotor og i display-nettverket til Google (annonsering på nyhetssider og andre websider).

Websidene er nå også kontinuerlig analysert av Google Analytics. Dette gjør at vi vet mer om hvordan annonsene virker, og hvordan folk i det hele tatt havner på vår hjemmeside.

Vi har også brukt Facebook til annonsering. Både til å opprette og analysere annonser. Vi har også brukt midler til å spre enkelte poster til å nå flere personer. Målet med denne typen annonser var både å informere, øke rekruttering og samle inn penger. Et bilde som inneholder tekst.

Automatisk generert beskrivelse

Arbeidet med annonsene og analyseverktøyet gir oss verdifull tilbakemelding om hvor mange som søker etter oss på nettet. Hvor mange som klikker på annonsene våre, om de bruker PC eller mobil, hvor i landet de bor og mye mer.

Annonsekampanje

Erfaringene med annonsering og analyse ble brukt i en stor annonsekampanje før jul som vi valgte å kalle "varm november". Målet var både å samle inn penger, og å få mer kunnskap om hvordan vi kan bruke slike annonsekampanjer til innsamling. Resultatet av kampanjen var at annonsene ble sett over 1,7 millioner ganger. Mange klikket og noen donerte penger til det gode formålet vårt. Hovedresultatet var allikevel læringen vi fikk av dette.

Web-arbeid

I tillegg til det nevnte arbeidet med analyse har vi satt i gang å oppdatere innholdet på enkelte sider. Vi har også gjort enkelte endringer i menystrukturen, men i hovedsak er dette lagt litt på is i påvente av en ny løsning for websiden, da den ikke har god nok teknisk kvalitet og mangler fleksibiliteten vi trenger får å oppdatere siden.

Tekstarbeid

Både på web, i sosiale medier, i Døves Tidsskrift har vi arbeidet tett for å kvalitetssikre tekster og sørge for at vi kommuniserer på samme måte i alle kanaler. Dette kvalitetsarbeidet er satt i gang, men tanken er at det skal fortsette og utvikle seg i tiden fremover. Kvalitetssikringen er satt i gang med de ressursene vi har, men vi har også bl.a. deltatt på skrivekurs.

Undervisning og foredrag

Etter forespørsel ble det holdt kurs/foredrag om markedsføring i Bergen Døvesenter, Stavanger Døveforening og i Oslo for NDFU.

1. oktober: Niels Kristensen deltok på åpningen til Signo Rycon sin nye avd. for arbeidsmarked: "Signo arbeid og deltakelse". Niels holdt åpningstalen. Foto: Norges Døveforbund.

Representasjoner 2021

27. februar:

Jannicke Kvitvær og Niels Kristensen deltok i ekstraordinær generalforsamling i EUD.

3. mars:

Verdens helseorganisasjon (WHO) lanserte "World Report on Hearing". Rapporten inneholder flere punkter om tegnspråk. Adriana Fjellaker deltok i lanseringen

5. mai:

Stiftelsen Dam hadde årsmøte. Petter Noddeland og Niels Kristensen ble utnevnt til representanter i Stiftelsen Dams styre for perioden 2022–2024.

26.–27. august:

Språkrådet arrangerte i samarbeid med Nettverket for språknemndene i Norden det 65. nordiske språkmøtet. Konferansen var digital, og temaet var språkteknologi. Adriana Fjellaker deltok i språkmøtet.

28. august:

Niels Kristensen deltok i EUD GA som ble utsatt fra 29. mai til 28. august.

24.–26. september:

Niels Kristensen, Linda Kvakrud Hansen og Elisabeth Frantzen Holte deltok i Døves kulturdager i Drammen.

27.–28. september:

Niels Kristensen deltok på NVC seminar i København.

1. oktober:

Niels Kristensen deltok på åpningen til Signo Rycon sin nye avd. for arbeidsmarked: "Signo arbeid og deltakelse".

12.–14. november:

Niels Kristensen og Adriana Fjellaker deltok på DNR-møte i Stavanger. Representanter fra døveforbundene i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island og Grønland var til stede.

19. november:

Ditte Emilie Hatlelid representerte NDF hos LSHDB sitt Likepersonskurs. Kursets tema var diskriminering som døve utsettes for, som også bidro med sine egne erfaringer rundt temaet.

27.–28. november:

FFO hadde kongress. Lars Aksel Berge ble utnevnt til å fortsette som styremedlem til styret i FFO. Hanne Kvitvær fra "arbeidsgruppen for å utrede om NDF skal fortsatt være medlem av FFO" representerte NDF under kongressen.

10. desember:

Niels Kristensen deltok i Mira Zuckermann sin avslutningsfest som teatersjef hos Teater Manu.

Norges Døveforbunds Ungdom

Norges Døveforbunds Ungdom

Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU) er et utvalg under Norges Døveforbund med eget styre og egen drift. Målgruppen er døve/hørselshemmede barn og unge i alderen 0–30 år. Videre har NDFU et ansvar for å ivareta tilbud til denne målgruppen. NDFU driver årlige arrangementer, interessepolitisk arbeid og samarbeider med lokallagene.

NDFU jobber med å

- Ivareta døve og hørselshemmede barn og unges tilbud.
- Påse at det skal arrangeres ulike tilbud og kontinuere eksisterende tilbud til alle aldersgrupper i form av leir, konkurranser, seminar og kurs.
- Arbeide med interessepolitiske spørsmål knyttet til barn og unge om skolespørsmål, studie-spørsmål, tolkespørsmål og rettigheter innenfor fritid- og arbeidsliv.
- Sikre deltagelse og samfunns-messig likestilling.

Styret 2020/2021

NDFU velger leder og varamedlem for hvert år og styremedlemmer for 2 år.

25. oktober 2020 – 21. november 2021:

- Sondre Uteng Olsen (Leder)
- Katie Kåsa Moriggi (Nestleder)
- Steffen Berge Kommedal
- Marit Kildal
- Emma Elin Wiik
- Joel Pedersen

Styret 2021/2022

21. november 2021 – 30. oktober

- Ingrid Grønning By (Leder)
- Marte Kvinnegard Nestleder
- Steffen Berge Kommedal
- Marit Kildal
- Emma Elin Wiik
- Joel Pedersen
- Andrea Høilo

Medlemmer

Per 31. desember 2021 hadde Norges Døveforbunds Ungdom 494 medlemmer, stabilt fra i fjor.

Styremøter

I året 2021 hadde NDFU flere digitale styremøter bortsett fra et ekstraordinært styremøte hvor vi møttes fysisk. Vi hadde 4 ordinære styremøter.

Vi hadde også 3 ekstraordinære styremøter.

Alt i alt, har NDFU behandlet 75 styresaker.

Hendelser i 2021

Vinterlekene måtte kanselleres når koronareglene ble strammet inn etter ny smittebølge. Det var første gang Vinterlekene måtte avlyses etter så mange år.

Årsmøtet ble det vedtatt at varamedlem skal inn styret igjen, men ved årsmøtet ble ingen vara valgt inn i styret.

NDFU har fått et nytt lokallag, mer bestemt et barnelag. Stavanger Barne-treff er underlagt Stavanger Døveforening og er i tett samarbeid med SDUK – Stavanger Døves Ungdomsklubb.

Arrangementer

Nasjonalt

- **05.–07. mars:**
Vinterleker ble avlyst i dette året.
- **04.–08. august:**
Sommerleiren ble arrangert for ungdommer i alderen 13 til 17 år gamle. Totalt var vi 48 personer som kom til sommerleiren, fordelt på 34 ungdommer og 12 frivillige.
- **23.–24. oktober:**
Ungdomsseminar.
- **23. november:**
Årsmøte for NDFU.

Internasjonalt

Det ble dessverre ikke mange internasjonale leirer på grunn av korona, men vi fikk til med:

25. september:

EUDYs generalforsamling. På grunn av korona, ble det avholdt et digitalt generalforsamling. Sondre og Joel deltok på vegne av NDFU.

Representasjoner

Ungdomsrepresentant til NDFs

styremøte: Katie Kåsa Moriggi er representant i perioden 2019 til 2022. Steffen Berge Kommedal ble stemt av styret som vara i sin styreperiode.

Utdanningspolitiske i Unge funksjons-

hemmede: Sindre Svindal representerer for NDFU i Unge Funksjonshemmede.

Statped's Ungdomspanel:

Aksel Bjørke Uinge sitter i ungdomspanelet for NDFU.

Nordisk Døvas Ungdomsråd: Norge har formannskap for DNUR fra 2018 til 2022, så ungdomskonsulent, Lasse S. Furnes, har sekretariat for denne perioden med Sondre, styrelederen, som formann for DNUR.

NDFUs lokallag

- **BDUK** – Bergen Døves Ungdomsklubb
- **PAFF** – Døves ungdomsklubb i Oslo
- **SDUK** – Stavanger Døves Ungdomsklubb
- **TDUK** – Trondheim Døves Ungdomsklubb
- **Barnetreff** – Barnelag under Stavanger Døveforening

Stiftelsen Dam 2021

Som medlem i Stiftelsen Dam får Norges Døveforbund prosjektmidler til å gjennomføre viktige tiltak.

Tiltakene er i tråd med forbundets handlingsplan og for tegnspråkmiljøets allmenne velferd. Stiftelsen Dam har forstått viktigheten av vårt arbeid med å fremme tegnspråk og utfordringene døve og hørsels-hemmede møter i lys av samfunnsendringer innen språk, kultur, utdanning og teknologi.

I 2021 har NDF fått tildelt totalt 7 873 000 kroner fra Stiftelsen Dam i prosjektmidler; en nedgang fra forrige år der NDF fikk tildelt totalt 9,28 millioner kroner i 2020. Året 2021 ble likevel en stor suksess for nye Helse-prosjekter, som til sammen har fått tildelt kr 6 243 000 (over 1 million kroner tildelt hvert prosjekt), en nesten dobbel økning fra kr 3 958 000 som ble tildelt til Helse-prosjekter i 2020. I tillegg til Helse-prosjektene har NDF mottatt til sammen 1 630 000 kr for 4 nye prosjekter i 2021 fra den korona-relaterte søknadsordningen "Stimuleringsprogram for helse-frivilligheten".

I 2021 ble følgende prosjekter avsluttet:

Vi må ikke glemme!

Teater Manu har nådd ut til et stort publikum på NRK Nett-TV med TV-produksjonen "Gråtende hender"; en filmatisering av Teater Manus teaterproduksjon om nazismens fremmarsj og konsekvensene det hadde for døve og funksjonshemmede i tiden før og under 2. verdenskrig. I samarbeid med prosjektet, har Statped produsert og lansert skolemateriell og en nettressurs om forestillingen på norsk tegnspråk i 2021. Vi har store forventninger til nedslagsfeltet og til at film og skolemateriell vil leve i mange år fremover. Stiftelsen DAM, Norges Døveforbund og

Teater Manu vil således være en viktig tilrettelegger for å sikre vår historie/kulturarv, språk/tegnspråk for den kommende generasjon.

<https://dam.no/prosjekter/vi-ma-ikke-glemme>

Den fødte tolkebruker?

Hørselshemmede barn som ikke har tilgang til det talte språket kan begynne å bruke tolk allerede i barnehagealder. Men det å samhandle via tolk kan være utfordrende, og det er noe en må lære seg. Hvilken veiledning og opplæring hørselshemmede barn får når det gjelder samhandling med bruk av tolk, kan synes tilfeldig. I forkant av prosjektet har Statped registrert behov for samtale- og informasjonsmaterieell rettet mot barn, deres foreldre, pedagoger og andre nærpersioner. Tolke kan bli for mange nøkkelen til inkludering, utdanning, arbeid og deltakelse i samfunnet. Som et resultat av prosjektet foreligger det materieell om tolking og barn i regi av Statped. Ved siden av å promotere materieellet i sine kanaler på nett/SoMe/kurs/konferanser, har Statped hatt som mål å promotere materieellet via NDF sine fora, samt via tips til tegnspråk- og tolkeutdanningene ved NTNU, OsloMet og Høgskulen ved Vestlandet, i tillegg til NAV tolketjenesten.

<https://dam.no/prosjekter/den-fodte-tolkebruker>

Sorg? Ikke sykdom! – Døve sorggrupper

Sorg er ikke sykdom. Men en sorg som ikke kommuniseres og bearbeides kan utløse psykiske sykdom. Døve og hørselshemmede skal få en god sorgprosess ved hjelp av et sorgarbeid på norsk tegnspråk som forebygger psykiske lidelser. Det finnes mye

materieell om sorgarbeid og sorggrupper for forskjellige målgrupper, men lite tegnspråklig materieell. I regi av Døvekirken har prosjektet laget et opplegg for tegnspråklige sorggrupper for døve og hørselshemmede via nettsiden tegnsorg.no. Dette tilbudet vil bidra til å forebygge psykiske lidelser som kan komme etter sorgreaksjoner.

<https://dam.no/prosjekter/sorg-ikke-sykdom-dove-sorggrupper>

Barnas tegnspråklige møteplass

Barn trenger å møte andre barn for å bli trygge på språket sitt. De trenger også andre læringsarenaer og uformell læring. Foreldre trenger også møtepunkt og læringsarenaer. Døvekirken og døveforeningene kan være slike møtepunkt og læringsarenaer. I slike arenaer skal barn møte hverandre som likepersoner og foreldrene møte flere viktige aktører i livet til barna. Møtene skal også stimulere til et bedre samarbeid mellom aktørene. I regi av Døvekirken har prosjektet hatt som mål å lage moduler for slike samlinger differensiert etter alder og funksjonsnivå og legge til rette for etableringen av kontinuerlige tilbud. I forbindelse med dette skal prosjektet lage byggeklosser for tegnspråklige møteplasser for døve barn og deres foreldre. Dette skal publiseres på en hjemmeside og inspirerer forskjellige aktører til å jobbe sammen om oppveksten for tegnspråklige barn.

<https://dam.no/prosjekter/barnas-tegnspraklige-motepllass>

Landsdekkende lavterskeltilbud for tegnspråkopplæring

Forskning viser at tegnspråklige barn og voksne møter uforholdsmessig stor diskriminering i arbeidet med å realisere sitt potensial i skolen og i arbeidslivet. Regjeringen sin ekspertgruppe konkluderte i 2018 at vi i dag ikke klarer å nå målet om tidlig innsats for hverken foreldre, barnehage eller skole. Dette vises blant annet ved at 75 % av døve barn er i den nedre kvartil gjennom hele skolesystemet. Funnene over peker på et behov for et landsdekkende tilbud for tegnspråkopplæring som både kan fungere som et strakstiltak og som senere kan supplere det statlige tilbudet. Prosjekt målet er å skape et landsdekkende lavterskeltilbud for tegnspråkopplæring. Ved å gjøre tegnspråk mer tilgjengelig for familier, venner, skoler og arbeidsplasser til tegnspråkbrukere har vi som mål å skape økt inkludering av norske tegnspråkbrukere i et livstidsperspektiv. I regi av SignLab har prosjektet lansert appen "Toleio Norsk Tegnspråk" for å realisere dette målet.

<https://dam.no/prosjekter/landsdekkende-lavterskeltilbud-for-tegnsprakopplaering>

Tildeling Helse Vår 2021:

- **Videobøker på tegnspråk**
Tildelingssum: 1 325 000 kroner
- **Fra publikummet til scenen: Tegnspråketeater for døves barn**
Tildelingssum: 1 090 000 kroner

Tildeling Helse Høst 2021:

- **Digital møteplass på TikTok for døve og hørselshemmede barn**
Tildelingssum: 1 134 000 kr
- **SKEIV! – Informasjon om LHBTQ+ på tegnspråk**
Tildelingssum: 1 294 000 kr
- **Tegnspråkinformasjon til nye døve studenter**
Tildelingssum: 1 400 000 kr

Helseprosjektene har fått en samlet bevilgning på 6 243 000 kroner i 2021.

Tildeling "Stimuleringsprogram for helse frivilligheten":

- Funkisdagbøker i koronatiden
- Koronatelefonen for døve
- Digital møteplass på Tik Tok for døve og hørselshemmede barn og unge
- Vaksineinformasjon for døve innvandrere

Den samlede tildelingssummen i Stimuleringsprogrammet var på 1 630 000 kroner i 2021.

Sluttord

Petter Noddeland
Generalsekretær

I 2021 har vi blitt vant med korona. Vi visste at slutten ikke var ”rett rundt hjørnet”, men det var lys i tunnelen. Vi feiret gjenåpningen i september før vi måtte hente frem igjen joggebukse og hjemmekontor-vanene våre i desember, men det kan ikke sammenlignes som 2020. Det var derfor lettere å jobbe interessepolitisk.

I 2021 har det vært merkeår for tegnspråk da det er første gang tegnspråk ble en del av språkloven. Det er noe som NDF har jobbet lenge med, i flere årtier. NDF arrangerte zoomfest da det ble kjent at tegnspråk skal være en del av språkloven, et offisielt og nasjonalt språk. Det var rørende å se folk fortelle hvor mye det betyr for dem.

I 2021 er det også stortingsvalget og NDF bidro med to ting: En oversikt over hvor de ulike partiene stod i tegnspråk- og døvesakene. Det er første gang vi har laget en slik oversikt og det slo godt an. Vi ønsket å gjøre to ting med denne oversikten: Vise vår målgruppe at det faktisk er mange partier som

har tegnspråk- og døvesakene i deres partiprogram, samt skape engasjement hos partiene til å få inn tegnspråk- og døvesakene i deres partiprogram. I tillegg arrangerte vi paneldebatt. Vi hadde høy ambisjon og håpet var å få inn døv representant i alle stortingspartiene. Vi lyktes delvis: SV, AP, Venstre og Høyre stilte opp med døv representant. I tillegg deltok MDG og Partiet Sentrum med representanter som bruker tegnspråktolk. Vi håper at til stortingsvalget 2025 så blir det flere døve representanter!

I september gikk jeg ut i pappa- permisjon og overlot butikkstyringen til min utrolige kollega Elisabeth som overtok som konstituert generalsekretær enda en gang på kort tid. Hun og resten av staben har gjort en kjempejobb med budsjettøringene og andre ting som skjedde i oktober, november og desember. Jeg kom tilbake i januar.

A handwritten signature in black ink that reads "Petter Noddeland". The signature is written in a cursive, flowing style.

Norges Døveforbund utbetalte kurs 2021

Saksnr	Søker	Kurstittel	Startdato	Sluttdato	Timer total	Time-tilskudd	Tilretteleggings-tilskudd	Beløp utbetalt
120359	AKERSHUS DØVEFORENING	Strikkekurs		44446	44537	16	3 200	3 200
106571	BERGEN DØVESENTER	2021 tegnspråkkurs modul 1	01.03.2021	26.04.2021	24	800	0	800
106572	BERGEN DØVESENTER	Tegnspråkkurs modul 2	02.03.2021	27.04.2021	24	800	0	800
109913	BERGEN DØVESENTER	Organisasjonsutvikling for Bergen Døvesenter	29.05.2021	30.05.2021	13	1 690	24 000	25 690
122455	BERGEN DØVESENTER	Ledersamling	02.10.2021	02.10.2021	7	1 400	11 531	12 931
126458	BERGEN DØVESENTER	Tegnspråkkurs modul 1 høst 2021	27.09.2021	06.11.2021	24	800	0	800
122407	DØVES FYLKESLAG TROMS	Diabetes og ernæring	29.10.2021	31.10.2021	19	3 800	18 000	21 800
104847	KRISTIANSAND DØVEFORENING	styrekurs februar	10.02.2021	12.02.2021	20	2 600	1 578	4 178
126239	Møre og Romsdal Døveforening	Deltakerne skal få kunnskap om curling	22.10.2021	24.10.2021	17	3 400		3 400
128873	Møre og Romsdal Døveforening	Hobby treff	11.01.2021	22.11.2021	45	4 000	0	4 000
104100	NORGES DØVEFORBUND	Organisasjonsutvikling NDF 2021	21.01.2021	22.01.2021	17	2 210	13 000	15 210
111805	NORGES DØVEFORBUND	Organisasjonsutvikling NDF 2021 - del 2	10.06.2021	11.06.2021	13	1 690	30 000	31 690
113834	NORGES DØVEFORBUND	«Den gode søknaden» - hvordan skrive en god helsesøknad til Dam	14.08.2021	15.08.2021	15	3 000	68 000	71 000
124454	NORGES DØVE-UNGDOMSFORBUND	Frivillighet under korona og hva skal vi gjøre etter gjenåpningen?	19.11.2021	20.11.2021	10	2 000	30 000	32 000
101658	OSLO DØVEFORENING	Kurs for tegnspråklærere I_2021	07.01.2021	21.04.2021	14	1 820		1 820
101718	OSLO DØVEFORENING	Nettkurs sjakk vinter 2021	20.01.2021	17.03.2021	8	1 040	660	1 700
102665	OSLO DØVEFORENING	Nettkurs sjakk for nybegynnere vinter 2021	20.01.2021	16.03.2021	8	800	550	1 350
104184	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 A04	11.01.2021	12.04.2021	24	3 120		3 120
104185	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 2 A02	12.01.2021	06.04.2021	24	3 120		3 120
104186	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 3 E01	14.01.2021	25.03.2021	24	800	0	800
104190	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 A03	20.01.2021	07.04.2021	24	3 120		3 120
104520	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs på St. Hanshaugen omsorgssenter	02.03.2021	11.05.2021	24	3 120		3 120
106054	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 L02	14.04.2021	16.06.2021	24	3 120		3 120
106057	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 2 M01	15.04.2021	25.08.2021	24	800	0	800
106058	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 3 A06	20.04.2021	22.06.2021	24	3 120		3 120
106059	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 4 H02	15.04.2021	24.06.2021	24	3 120		3 120
108187	OSLO DØVEFORENING	Online koronatrening på tegnspråk	13.04.2021	17.06.2021	20	2 600	2 250	4 850
110044	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 A06	13.09.2021	08.11.2021	24	800	0	800
110045	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 M02	16.09.2021	25.11.2021	24	800	0	800
110046	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 2 A07	15.09.2021	27.11.2021	24	4 800		4 800
111834	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 2 på St. Hanshaugen Omsorgssenter	01.06.2021	26.10.2021	24	4 800		4 800
111955	OSLO DØVEFORENING	Intensivt tegnspråk kurs Modul 1 på St. Hanshaugen	21.06.2021	08.07.2021	20	3 000		3 000
114675	OSLO DØVEFORENING	Tegnspråkkurs Modul 1 på Voldsløkka	12.08.2021	25.11.2021	24	4 800		4 800
114976	OSLO DØVEFORENING	Onlinetrening på tegnspråk crosstraining	31.08.2021	07.12.2021	13	2 600	2 858	5 458
114977	OSLO DØVEFORENING	Onlinetrening på tegnspråk - Pilates	02.09.2021	02.12.2021	13	2 600	2 258	4 858
114978	OSLO DØVEFORENING	Onlinetrening på tegnspråk - Rolig yoga	05.09.2021	05.12.2021	13	2 600	2 558	5 158
115087	OSLO DØVEFORENING	Sykurs på tegnspråk - høsten 2021	16.10.2021	14.11.2021	18	3 600	1 000	4 600
125174	OSLO DØVEFORENING	Hvordan bøker blir til	30.10.2021	31.10.2021	14	2 800	19 788	22 588
125807	OSLO DØVEFORENING	Opplæring i styrearbeid/styreseminar 2021	28.08.2021	28.08.2021	9	1 800	3 000	4 800
130967	OSLO DØVEFORENING	Økt samfunnskunnskap 2021	18.01.2021	08.12.2021	38	7 600	0	7 600
130968	OSLO DØVEFORENING	Samfunnskunnskap for eldre 2021	13.01.2021	08.12.2021	84	16 800	0	16 800
130969	OSLO DØVEFORENING	Kultur og museum på tegnspråk 2021	01.07.2021	16.10.2021	16	3 200	0	3 200
130971	OSLO DØVEFORENING	Bridge 2021	31.08.2021	07.12.2021	45	7 000	0	7 000
130972	OSLO DØVEFORENING	Økt kunnskap om strikke 2021	13.09.2021	08.11.2021	12	2 400	0	2 400
130973	OSLO DØVEFORENING	Økt kunnskap om håndarbeid 2021	27.01.2021	24.11.2021	22	4 400	0	4 400
108896	TRONDHEIM DØVEFORENING	Tegnspråk grunnkurs våren 2021	01.03.2021	03.05.2021	24	3 120	3 000	6 120
108897	TRONDHEIM DØVEFORENING	Tegnspråkkurs for ansatte på institusjon	10.02.2021	24.02.2021	9	800	1 200	2 000
108898	TRONDHEIM DØVEFORENING	Improteater	03.03.2021	02.06.2021	37	4 810		4 810
108899	TRONDHEIM DØVEFORENING	Tegnspråkkurs for ansatte på institusjon	10.02.2021	24.02.2021	9	800	1 500	2 300
108900	TRONDHEIM DØVEFORENING	Oppfriskningskurs i tegnspråk for ansatte på Prima	14.04.2021	28.04.2021	9	1 170		1 170
110914	TRONDHEIM DØVEFORENING	Tegnspråkkurs 2 for ansatte på institusjon	14.04.2021	05.05.2021	9	800	400	1 200
121345	TRONDHEIM DØVEFORENING	Tegnspråkkurs nivå 1 høsten 2021	06.09.2021	01.11.2021	24	3 183	0	3 183
125314	TRONDHEIM DØVEFORENING	Brukermedvirkningskurs	16.10.2021	16.10.2021	6	1 200		1 200
127270	TRONDHEIM DØVEFORENING	Styrekurs	06.11.2021	07.11.2021	14	2 800		2 800
					1 108	156 173	237 131	393 304

Medlemsoversikt 2021 - Norges Døveforbund

Østfold Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	0	1	3
Medlem (31+)	19	28	27
	19	29	30
Oslo Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	112	126	102
Medlem (31+)	390	385	412
	502	511	514
Akershus Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	7	9	8
Medlem (31+)	63	62	63
	70	71	71
Innlandet Tegnspråkforening	2021	2020	2019
Medlem	30	31	28
Medlem (31+)	57	55	66
	87	86	94
Ringerrike Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	0	0	0
Medlem (31+)	5	6	5
	5	6	5
Drammen Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	7	8	4
Medlem (31+)	69	72	74
	76	80	78
Vestfold Tegnspråkforening	2021	2020	2019
Medlem	29	26	21
Medlem (31+)	91	100	98
	120	126	119
Telemark Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	2	2	1
Medlem (31+)	52	48	48
	54	50	49
Aust-Agder Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	5	5	5
Medlem (31+)	22	22	22
	27	27	27
Kristiansand Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	20	21	18
Medlem (31+)	64	62	61
	84	83	79
NDF Stavanger	2021	2020	2019
Medlem	64	62	55
Medlem (31+)	138	130	148
	202	192	203

Haugaland Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	2	1	1
Medlem (31+)	24	24	25
	26	25	26

Bergen Døvesenter	2021	2020	2019
Medlem	99	84	51
Medlem (31+)	263	264	288
	362	348	339

Sogn og Fjordane Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	2	2	1
Medlem (31+)	12	12	13
	14	14	14

Møre og Romsdal Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	27	30	27
Medlem (31+)	77	77	93
	104	107	120

Trondheim Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	37	42	34
Medlem (31+)	172	171	187
	209	213	221

Trøndelag Døveforening Region Nord	2021	2020	2019
Medlem	3	5	4
Medlem (31+)	51	52	52
	54	57	56

Salten Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	0	0	1
Medlem (31+)	11	15	15
	11	15	16

Tromsø Døveforening	2021	2020	2019
Medlem	5	6	6
Medlem (31+)	40	41	42
	45	47	48

Direkte medlemmer - NDF	2021	2020	2019
Medlem	39	34	21
Medlem (31+)	139	136	146
	178	170	167

	2021	2020	2019
Totalt betalte medlemmer	2249	2257	2276

Vedlegg 2 a)
Årsregnskap 2021

ÅRSREGNSKAP 2021

Norges Døveforbund

Resultatregnskap pr. 31.12.

		2021		2020
NOTE	DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
2,10	Driftsinntekter	kr	16 149 033	kr 15 991 356
	Sum driftsinntekter	kr	16 149 033	kr 15 991 356
4	Varekjøp, trykking Døves Tidsskrift, m.m.	kr	229 991	kr 187 260
3, 8	Lønnskostnad	kr	5 318 447	kr 4 340 538
3,5,9	Annen driftskostnad	kr	9 942 206	kr 9 496 182
	Sum driftskostnader	kr	15 490 645	kr 14 023 981
	Driftsresultat	kr	658 388	kr 1 967 375
	FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
	Annen renteinntekt-/kostnad	kr	22 323	kr 4 388
	Sum finansresultat	kr	22 323	kr 4 388
	ÅRSRESULTAT	kr	680 711	kr 1 971 763
	OVERFØRINGER			
6	Overført annen egenkapital	kr	680 711	kr 1 971 763
	Sum overføringer	kr	680 711	kr 1 971 763

Norges Døveforbund

Balanse pr. 31.12.

NOTE	EIENDELER	2021	2020
	Omløpsmidler		
	Aksjer i Ts Event as	kr 30 000	kr 30 000
	Varer		
	Profileringsartikler, bøker	kr 6 000	kr 6 000
	Fordringer		
1	Kundefordringer	kr 8 100	kr 7 793
11	Andre fordringer	kr 2 665 512	kr 2 126 261
	Sum fordringer	kr 2 673 612	kr 2 134 054
7	Markedsbaserte rente og aksjefond	kr 4 023 854	kr 4 001 530
7	Bankinnskudd, kontanter	kr 12 638 754	kr 9 455 873
	Sum omløpsmidler	kr 19 342 220	kr 15 597 457
	SUM EIENDELER	kr 19 372 220	kr 15 627 457
	EGENKAPITAL OG GJELD	2021	2020
	Egenkapital		
6	Egenkapital	kr 9 938 993	kr 9 258 282
	Sum egenkapital	kr 9 938 993	kr 9 258 282
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
11	Avsetning for ikke anvendte tilskudd	kr 8 478 361	kr 5 694 707
	Sum avsetning for forpliktelser	kr 8 478 361	kr 5 694 707
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	kr 110 888	kr 42 237
	Skyldige offentlige avgifter	kr 443 366	kr 289 295
	Skyldig lønn og feriepenger	kr 390 813	kr 315 170
	Annen kortsiktig gjeld	kr 9 799	kr 27 765
	Sum kortsiktig gjeld	kr 954 866	kr 674 468
	Sum gjeld	kr 9 433 226	kr 6 369 175
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 19 372 220	kr 15 627 457

Oslo, 24 mars 2022

I styret for Norges Døveforbund

Niels Kristensen
forbundsleder

Camilla Høiberg
nestleder

Per Gunnar Johnsen
styremedlem

Hedvig Sinnes
styremedlem

Erik Lundqvist
styremedlem

Jannicke B. Kvitvær
styremedlem

Elisabeth Frantzen Holte
ansattes representant

Tove Glomset
styremedlem

Katie K. Moriggi
styremedlem (NDFU's representant)

Petter Noddeland
generalsekretær

Norges Døveforbund

Noter til regnskapet 2021

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres nedenfor.

Inntektsføringsprinsipper

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester.

Etter opptjeningsprinsippet skal inntekt resultatføres når varen eller tjenesten er levert.

Mottatte driftstilskudd periodiseres sammen med de kostnader tilskuddet er ment å dekke. Offentlige tilskudd knyttet til prosjekter inntektsføres i samsvar med framdriften av prosjektene.

Mottatte tilskudd som ikke er anvendt avsettes som forpliktelse i balansen. Forbundet er i enkelte tilfeller forpliktet til å tilbakebetale ikke anvendte tilskudd. Andre tilskudd, inntekter og kontingenter tas til inntekt når de er opptjent.

Arv og gaver inntektsføres når midlene er tildelt forbundet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Finansielle midler

Omløpsmidler vurderes til anskaffelseskost etter GRS for små foretak.

Pensjoner

Norges Døveforbund er pliktig til å ha tjenestepensjon etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har etablert pensjonordning som tilfredsstiller kravene etter loven. Pensjonsordning er definert som innskuddsplaner og periodiseres etter sammenstillingsprinsippet. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn for usikrede pensjonsordninger.

Skatter

Norges Døveforbund driver ikke virksomhet som er skattepliktig.

Note 2 Driftsinntekter

	2021	2020
Offentlige tilskudd		
Driftstilskudd BUFDIR kap. 847 post 70	1 754 459	1 433 798 *
Likemannsarbeid ordinært BUFDIR Kap 847 post 70	364 263	281 868 *
Andre offentlige og språkpolitiske midler	1 060 000	560 000
Tilskudd Kulturdep./Språkrådet kap 326, post 73	1 548 079	1 093 949
Tilskudd Døves Tidsskrift Nasjonalbiblioteket Kap 326 post 80	470 000	450 000
Grunnstøtte nasjonalt arbeid Barn og Ungdom Fordelingsutvalget	376 150	382 350
Grunnstøtte internasjonalt arbeid Barn og Ungdom Fordelingsutvalget	11 846	27 106
Tilskudd fra Frifond organisasjon - LNU	159 658	162 010
Tilskudd fra Stiftelsen Dam - anvendte midler til interne prosjekter	194 000	343 000
Tilskudd fra Stiftelsen Dam - anvendte midler til eksterne prosjekter	5 411 808	6 246 570
Tilskudd fra Stiftelsen Dam - administrasjonstilskudd	1 080 000	1 200 000
Tilskudd studiemidler til V.O kurser Studieforbundet FUNKIS	149 900	40 480
Sum offentlige tilskudd	kr 12 580 163	kr 12 221 130

*) Tilskudd ifra bufdir kr 2.118.722

Andre driftsinntekter

Salgsinntekter annonser og annet avgiftspliktig	149 000	168 860
Salgsinntekter bøker og annet avgiftsfritt	43 054	271 229
Kontingenter til forbundet	335 970	319 068
Kontingenter til foreninger	265 230	283 632
Direkte abonnement til Døves Tidsskrift	47 860	21 300
Tilskudd annonse D.T.	15 000	50 000
Mottatt arv og gaver	146 674	70 811
Deltageravgifter, egenandel	76 750	34 000
Tilskudd fra overskuddet til Norsk Tipping	1 788 252	1 833 630
Overført midler fra NDU	-142 350	-34 559
Momskompensasjon	548 402	422 084

Støtte fra NDF's Felleslegat	0	0
Andre inntekter, refusjoner	295 028	330 170
Adm. kostnader (overhead) fordelt mot avdelinger	1 283 250	1 508 250
Adm. Inntekter (overhead) fordelt mot avdelinger	-1 283 250	-1 508 250
Sum andre driftsinntekter	kr 3 568 870	kr 3 770 225
Sum totale driftsinntekter	kr 16 149 033	kr 15 991 356

Note 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnad	2021	2020
Lønn, feriepenger, honorar og lignende	4 503 422	3 874 004
Arbeidsgiveravgift	652 006	507 239
Refusjon sykepenger, foreldrepermisjon ol.	-186 869	-281 221
Pensjon og yrkesforsikringer	320 972	230 835
Andre sosiale kostnader	28 916	9 682
Sum	kr 5 318 447	kr 4 340 538

Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret

Pr. 31.12.2021 var det 10 ansatte. 2 av de ansatte er tilknyttet interne prosjekt opp mot Dam og Helsedirektorat prosjekt.

Lønn generalsekretær kr 662 613

Honorar forbundsleder kr 124 998

Honorar nestleder i forbundstyret kr 75 000

Honorar forbundstyret - øvrige medlemmer kr 123 723

*Det gis kr 2.097 pr møtedag for styremedlemmer.

Revisor

Lovpålagt revisjon kr 78 169 ink mva

Andre attestasjonstjenester kr 19 375 inkl mva

Note 4 Varekostnader

	2021	2020
Trykking Døves Tidsskrift	84 484	66 000
Layout og redigering, redaksjonstoff Døves Tidsskrift	53 019	9 375
Kjøp artikler/redaksjonstoff Døves Tidsskrift	19 410	5 256
Portoutgifter Døves Tidsskrift	73 078	82 188
Sum	kr 229 991	kr 162 819

Note 5 Annen driftskostnad

	2021	2020
Husleie, strøm, renhold, vakthold, oppussing	797 241	633 864
Anskaffelser PC, kontorutstyr og inventar, ikke aktivert	183 835	105 408
Leie, vedlikehold og service kontormaskiner og inventar	98 288	68 077
Drift medlemsregister og utsendelse	104 047	87 676
Drift vedlikehold oppgradering Nye Deafnet, domener	7 396	27 870
Regnskap, revisjon, advokat og andre konsulenttjenester	657 388	637 647
Admin.kostnader (mange poster, eks.; tlf., info.matriell, kontingent, rekvisita mm.)	513 346	439 910
Oppgavepliktige reisekostnader, diett, bilgodtgjørelse	24 873	16 617
Andre møter og reisekostnader administrasjon	94 124	8 096
Forbundsstyret - AU - møte- og reisekostnader	105 046	122 376
NDFU utvalg/styre, møte- og reisekostnader	36 779	881
Tegnspåkutv, - møte- og reisekostnader	36 900	28 823
Seniorutvalget - møte- og reisekostnader	48 195	0
Seminar, andre møter - møte- og reisekostnader	85 953	167 666
Nordiske og internasjonale møter - møte- og reisekostnader	99 667	43 487
Sentrale kurser - funkis, møte- og reisekostnader	99 555	5 804
Likemannstilskudd til døveforeninger/lag	110 978	88 045
Frifond tilskudd til døveforeninger/barne- og ungdomsgrupper	151 675	153 910
Barne- og ungdomsleir	24 796	26 066
Ungdomsseminar	12 375	41 465
Kulturtilskudd til diverse kulturtiltak til foreninger/lag	839 926	207 502
Kulturtilskudd til Døves Kultur dager - arrangementsstilskudd etc.	114 744	8 250
Kontingenter til døveforeninger	265 230	283 632
Kostnader teatertolking	18 043	18 266
Stiftelsen Dam - anvendte prosjektmidler til interne prosjekter.	0	8 000
Stiftelsen Dam - anvendte prosjektmidler til eksterne prosjekter.	5 411 808	6 246 570
Andre kostnader Dam-prosjekt		20 276
Sum	kr 9 942 206	kr 9 496 182

Note 6 Egenkapital

	2021	2020
Total egenkapital pr. 01.01.	9 258 282	7 286 519
Bundet egenkapital (vedtatt på NDF's Landsmøte 2010 i Tromsø)	500 000	500 000
Fri egenkapital pr. 01.01.	8 758 282	6 786 519
<u>Årets endring i egenkapital</u>		
Årets resultat	kr 680 711	kr 1 971 763
Total egenkapital pr. 31.12.	<u>kr 9 938 993</u>	<u>kr 9 258 282</u>

Note 7 Bankinnskudd, plassering og bundne midler

NDF har plassert deler av ledig kapital i rente- og indeksfond, med mulighet for å ta ut raskt om behov.

* Plassert 18.12.20; kr 2 millioner i DnB aktiv rente, kr 500 tusen i DnB Norge indeksfond og kr 1,5 millioner i DnB Global Indeksfond.

Det har gitt en avkastning på hhv 1 % i aktiv renteplassering og over 20 % i indeksfondene i 2021.

Tap/gevinst i indeksfondene blir resultatført når et salg.

Av bankinnskudd utgjør kr. 257.583 i bundne skattetreksmidler, i tillegg er kr. 116.033 depositum for husleie.

Note 8 Årets pensjonskostnad

Pensjonsforpliktelsene er dekket ved en kollektiv pensjonsforsikring som omfatter alle ansatte innenfor reglene om pensjonsforsikring.

	2021	2020
Årets pensjonspremie (Innskuddsbasert)	251 407	168 095
Netto pensjonskostnad	<u>kr 251 407</u>	<u>kr 168 095</u>

Note 9 Resultat av avdeling-/prosjektregnskaper (vises til hele resultatregnskapet)

	Inntekter		Utgifter		Resultat
Forbundets administrasjon	kr	6 899 705	kr	6 193 621	kr 706 081
Studieforbundet Funkis	kr	117 900	kr	117 900	
Kommunikasjon, Døves Tidsskrift	kr	926 560	kr	951 930	-kr 25 370
Tegnspråktolkning av teateroppsetninger	kr	276 366	kr	276 366	
Kulturvirksomheten	kr	1 328 463	kr	1 328 463	
Norges Døveforbunds Ungdom NDFU	kr	733 218	kr	733 218	
Likepersonsarbeid	kr	464 263	kr	464 263	
Stiftelsen DAM	kr	6 685 809	kr	6 685 809	
					kr 680 711

Oversikt hva NDF har brukt i virksomheten på avdelingsnivå.

I tillegg føres det på prosjekt nivå for å følge opp tildelte midler der rapportering kreves, og for å ha oversikt mer detaljert.

* NDF mottok kr 1,788 mill. fra Norsk Tipping, og ligger innunder administrasjon.

* Det ble tildelt kr 2,65 mill. fra Kultur og likestillingsdepartementet og her Språkrådet.

Tegnspråktolket teater og kulturvirksomheten sto samlet for kr 1,6 millioner. Kr 588 tusen er ubrukte midler overført til 2022 pga korona situasjon og arrangement som ikke kunne gjennomføres som planlagt. Må ses opp mot ubrukte midler fra 2020.

Øvrig har gått til språkpolitisk arbeid.

* NDFU ligger innunder NDF sitt regnskap. NDFU har gått med et overskudd på kr 142 tusen, som i regnskapet til NDF blir tatt ut (=0 resultat).

* Dam-prosjekt står for ca 40 % av omsetningen i NDF sitt regnskap. I 2021 var det 2 interne og 20 eksterne prosjekter som var i aktivitet. Av de eksterne er 5 prosjekt korona relaterte prosjekter. Flere av Dam prosjektene har fått utsatt ferdigstilling på, som mye kan tilskrives korona situasjonen siste 2 år. Dette er godkjent av Stiftelsen Dam.

Note 10 Medlemskontingent

NDF har 2249 betalende medlemmer pr. 31.12.2021 og innbetalt kontingent utgjør kr. 601.200 hvorav kr 335.970 tilfaller NDF og kr 265.230 til døveforeningene og NDFU.

Note 11 Avsetning for ikke anvendte tilskudd

NDF har stående forpliktelse til eksterne og interne prosjekt tilhørende Stiftelsen Dam. Dette er midler som er mottatt fra Dam og som står ubrukt pr 31.12. Deler av dette er utestående fordring der Dam-prosjekter går over flere år.

Dersom prosjekt ikke blir igangsatt, hvor alt ikke brukes eller ikke blir brukt ihht tildeling - må beløp tilbakebetales.

NDF er ansvarlig for at alle prosjekt, og det er satt av midler dersom prosjekter ikke utfyller kriterier ifht tildeling, dvs dersom beløp har gått til annet enn formål/tildelingskravet.

Mottatte midler på 2 prosjekter ifra Helsedirektoratet startet opp november 2021.

Vedlegg 2 b)

BDO – uavhengig revisors beretning

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Norges Døveforbund

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Norges Døveforbund.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none">• Balanse per 31. desember 2021• Resultatregnskap for 2021• Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og• Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av forbundets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av forbundet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder(ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til forbundets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir

vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Norunn Byrkjeland
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: J0U58-1QHEU-IM51H-ZGFWC-GOJHM-E4ZL

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Norunn Byrkjeland

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: 9578-5998-4-792505

IP: 188.95.xxx.xxx

2022-03-30 10:13:19 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: J0U58-1QHEU-IM51H-ZGFWC-GOJHM-E4ZL

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

**NORGES
DØVEFORBUND**

Handlingsplan

Overordnede mål
2022–2025

Veien etter språkloven

Handlingsplan 2022–2025

Språkloven ble vedtatt av Stortinget 25.mars 2021 og trådte i kraft 1. januar 2022. Lovens § 1 gir myndigheter og forvaltning ansvar for å verne og fremme norsk tegnspråk. Av lovens § 7 går det fram at norsk tegnspråk som et språklig og kulturelt uttrykk, er likeverdig med norsk. Med dette er norsk tegnspråk anerkjent som et av de offisielle språkene i Norge.

Handlingsplanens fokus er å realisere rettighetene i loven på vegne av døve og andre tegnspråkbrukere.

Visjon

Et samfunn der vi har alle muligheter

Formål

Norges Døveforbund (NDF) er en organisasjon som arbeider for tegnspråklige og tegnspråkinteresserte.

NDF er en flerspråklig organisasjon som arbeider for at døve/hørselshemmede og deres pårørende skal ha fullverdig tilgang til samfunnet.

Verdigrunnlag

NDF er en språkorganisasjon og en organisasjon for funksjonshemmede. Vi jobber for å fremme norsk tegnspråk. Alle døve og hørselshemmede skal ha universell tilgang til språk, dvs. norsk tegnspråk og norsk.

Vi jobber for tilgjengelighet uansett funksjonsvariasjon slik at døve/hørselshemmede skal ha universell og likestilt tilgang til all informasjon i samfunnet.

Norges Døveforbund ser hele mennesket – ikke bare hørsel.

1. Tilgjengelighet, likestilling og menneskerettigheter

- 1.1.1. Økt kunnskap om døve/hørselshemmede og norsk tegnspråk, og at døve/hørselshemmede og norsk tegnspråk er en del av det språklige og kulturelle mangfoldbegrepet.
- 1.1.2. Vi skal jobbe for likestilling. Vi skal motarbeide og forbygge audisme (diskriminering og forskjellsbehandling på bakgrunn av hørsel eller språk).
- 1.1.3. All offentlig informasjon skal være universelt utformet med tegnspråk og tekst.
- 1.1.4. Norge skal ha et rikt medietilbud med tegnspråk og tekst.
- 1.1.5. Vi skal jobbe for å skape, ivareta og styrke tegnspråkkulturen. Særlig barn og unge, seniorer og innvandrere må få styrket tilgang til norsk tegnspråk.
- 1.1.6. Tolketilbud av god kvalitet til døve og hørselshemmede skal være lett tilgjengelig og styrkes, og man må bruke døv tolk til gruppene som har behov for det. Tolketilbudet må styrkes, særlig på kveld og i helger.
- 1.1.7. Styrke tolking mellom NTS og internasjonalt tegnspråk, eksempelvis ved utenlandske døve forelesere til norske døve, herunder ha døve tolker i sitt fokusområde også.
- 1.1.8. Jobbe for at de som ikke kan bruke PC eller smarttelefon, også får bestilt tolker, o.l.
- 1.1.9. Synliggjøre og styrke tegnspråk og døvekultur gjennom merkedager, som blant annet døves kulturdager og FNs internasjonale tegnspråk dag.
- 1.1.10. Døve og hørselshemmede deltar i et trygt og inkluderende arbeidsliv.
- 1.1.11. Mer forskning på norsk tegnspråk.
- 1.1.12. Å ha tilgang til tegnspråkkompetanse hos offentlige tjenester.
- 1.1.13. Sørge for døve og hørselshemmede flyktninger får god oppfølging.
- 1.1.14. Sørge for at yrkesprofesjonelle får kunnskap om døve, hørselshemmede og tegnspråk.

1.2 Målsettinger i perioden 2022–2025

- 1.2.1. Få på plass en universelt utformet nød-app som kan brukes av alle, uavhengig av hørsel og språk.
- 1.2.2. Det skal arbeides for at offentlige informasjon skal nå døve og hørselshemmede også i akutte situasjoner.
- 1.2.3. Stille krav til tegnspråkkompetanse i omsorgstjenester og andre tjenester tilknyttet døve og hørselshemmede eldre.
- 1.2.4. Det skal utarbeides CEFR (Det felles europeiske rammeverket for språk) for norsk tegnspråk.
- 1.2.5. Innlemme CRPD inn i norsk lov.
- 1.2.6. Helsedirektoratet skal ha hørselstest som en del av sine helsekontroller for flyktninger som kommer til Norge.
- 1.2.7. At døve og hørselshemmede eldre kan velge selv hvilket sykehjem de vil bo på, også tegnspråklige sykehjem i annen kommune.
- 1.2.8. Sørge for at tolker får muligheter til videreutdanning/utvikle spisskompetanse innenfor bestemte områder som helse, utdanning, rettssikkerhet, konferanse m.m.
- 1.2.9. Arbeide for etablering av nyhetskanal for tegnspråkmiljøet.
- 1.2.10. Bedre arbeidsmiljø på tegnspråklige arbeidsplasser.
- 1.2.11. Fremme ledelse-opplæring til døve og hørselshemmede, og oppmuntre de til å ta ledelsesbasert arbeid
- 1.2.12. Styrke informasjonsarbeidet overfor bedrifter som ansetter døve.
- 1.2.13. Styrke arbeidet mot døve som ikke har mulighet til å selv kjempe for å få sine rettigheter. Verne om de som stiller svakest og bidra til at de får bedre levekår. Dette gjelder blant annet funksjonshemmede døve. Døve skal ha likeverdige tilbud uavhengig av kommunens økonomi.

2. Oppvekst

2.1. Overordnede mål

- 2.1.1. Sørge for at staten etterlever språkloven gjennom å fremme norsk tegnspråk og styrker språklige rettigheter.
- 2.1.2. Styrke tegnspråktilbud og tegnspråkmiljø i barnehage, grunnskole og videregående skole til barn og unge.
- 2.1.3. Jobbe for at tegnspråkopplæring skal være med i rammeplanen for barnehagen og i læreplanene for grunnskolen.
- 2.1.4. Sørge for at retten til opplæring i norsk tegnspråk etter barnehageloven og opplæringsloven skal også gjelde for barn i nære relasjoner, herunder KODA og søsken av døve.
- 2.1.5. Støtte opp om utviklingen av tegnspråklige barnehager og skoler.
- 2.1.6. Følge opp Statped sitt mandat innen tegnspråk og tilbud for målgrupper med døve og hørselshemmede og deres familier.
- 2.1.7. Norsk tegnspråk skal være tilgjengelig som fremmedspråk i skolen.

2.1. Målsettinger i perioden 2022–2025

- 2.2.1. Få gjennom utredning av interkommunale og regionale samarbeid om tegnspråklige tilbud i barnehager, grunnskoler og videregående skoler.
- 2.2.2. Se på mulighetene med fremtidig tegnspråkskole.
- 2.2.3. Utarbeide informasjon til familier med døve og hørselshemmede barn om norsk tegnspråk og flerspråklighet.
- 2.2.4. Økt forskning på og kunnskap om flerspråklighet hos døve og hørselshemmede barn.
- 2.2.5. Arbeide for forskrifter om hvordan tegnspråkopplæring etter barnehagelovens §38 skal organiseres.
- 2.2.6. Formalisere krav til språkkompetanse hos den som skal gi opplæring i norsk tegnspråk i barnehage og skole.

- 2.2.7. Følge opp den pågående dialogen for å gjøre det lettere å ha tegnspråk på skolen og på sikt fjerne krav om sakkyndig vurdering i tegnspråkparagrafene.
- 2.2.8. Elever får likt tilbud om deltidsopphold med tegnspråkopplæring uavhengig av hjemkommune. Alle elever med opplæring etter §2-6 skal sikres et likt opplæringstilbud uavhengig av hjemkommune.
- 2.2.9. Elever må sikres et godt språkmiljø, uavhengig av hvor eleven bor.
- 2.2.10. Økt kompetanse om tegnspråk hos PPT.
- 2.2.11. Fritt skolevalg må også gjelde for videregående-skoleelever. Døve og hørselshemmede elever må kunne velge videregående fritt på tvers av fylker.
- 2.2.12. Sett i gang med likepersonordning der foreldre med døve og hørselshemmede barn kan møte andre foreldre som opplever det samme.

3. Organisasjon

3.1. Overordnede mål

- 3.1.1. Sikre døve/hørselshemmedes perspektiv og behov ved å inkludere brukere hos institusjoner og organisasjoner som er relevante for døve/hørselshemmede og tegnspråk.
- 3.1.2. Bistå våre lokallag og styrke deres lokalmiljø for døve/hørselshemmede og norsk tegnspråk.
- 3.1.3. Tegnspråkkurs skal være en naturlig del av det daglige tilbudet i organisasjonen.
- 3.1.4. Støtte lokallagene gjennom direkte dialog med forbundsledelsen om lokale utfordringer og behov for støtte.
- 3.1.5. Tydeligere felles profil i Norges Døveforbund og våre lokalforeninger.

3.2. Målsettinger i perioden 2022–2055

- 3.2.1. Årlige organisasjonskurs i samarbeid med Ål folkehøyskole og kurscenter for døve.
- 3.2.2. Faste samlinger i tillegg til ledermøte/landsmøte.
- 3.2.3. Opprette og fremme enkle måter for å støtte NDF økonomisk fra personer og virksomheter.
- 3.2.4. Øke medlemstallet til 3000 medlemmer.
- 3.2.5. Ha bedre organisering av tegnspråkkurs fra sentralt nivå.

Norges Døveforbund

Nettside: www.doveforbundet.no

E-post: post@doveforbundet.no

Adresse: Grensen 9A

Postadresse: 0159 Oslo

Telefon: +47 233 10 630

Vedlegg 4
Vedtekter for Norges Døveforbund

Vedtekter for Norges Døveforbund

Sist revidert på landsmøte 2022~~19~~

- **Forbundsstyrets forslag og kommentar er markert med blått**
- **Kontrollkomiteens forslag og kommentar er markert med lilla**
- **Oslo Døveforenings forslag er markert med brun**
- **NDF Stavangers forslag er markert med grønt**
- **Møre og Romsdal Døveforenings forslag er markert med rosa**

Forslag til endring av tekst:

Forbundsstyret foreslår presisering under.

§ 1. Navn

Organisasjonen er stiftet 18. mai 1918. Ved stiftelsen fikk den navnet Norske Døves Landsforbund. I 1977 ble navnet endret til Norges Døveforbund. [Forkortelse NDF benyttes om forbundet.](#)

Organisasjonen er stiftet 18. mai 1918. Ved stiftelsen fikk den navnet Norske Døves Landsforbund. I 1977 ble navnet endret til **Norges Døveforbund (NDF)**.

Forslag til supplement i § 1

Forbundsstyret:

Se forslag til omformulering (i blå tekst) under.

§ 2. Formål

NDF er en partipolitisk- og livssynsnytral interesseorganisasjon som arbeider for å oppnå full likestilling og deltakelse for døve og hørselshemmede i samfunnet. NDF er også en språkpolitisk organisasjon som arbeider for å styrke norsk tegnspråks status på alle områder i samfunnet.

§ 3. Oppbygging

Organisasjonens oppbygging er følgende: - Landsmøtet - Forbundsstyret - Lokallagene Lokallagene(døveforeninger/fylkeslag) er å anse som selvstendige rettssubjekter og økonomiske enheter, der lokallagets styre i hvert tilfelle hefter for økonomiske disposisjoner og inngåtte avtaleforhold.

§ 4. Medlemskap

Som medlem kan opptas enhver person som vil støtte forbundets formål. Medlemskap i NDF gir rett til medlemskap i lokallag. Medlemmer som har fylt 15 år har møterett, tale, og forslagsrett, stemmerett og rett til å la seg velge til lokale og sentrale verv. Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget. Organisasjoner og bedrifter kan tegne medlemskap i NDF, men ikke delta i forbundets besluttede organer. Medlemmet som ikke har betalt kontingenten innen 31. mai strykes, og dersom medlemmet har tillitsverv i forbundet eller i de lokale foreninger må fratre sitt valgte tillitsverv.

Forslag til endring av vedtekt - § 4

Oslo Døveforening

Forslag:

Vi viser til § 4 og 7 og vi viser til «medlemsrutiner» som ble vedtatt på landsmøte 2013, der man etter 2. purring skal medlemmet strykes og Døves Tidsskrift stoppes for utsendelse. NDF utbetaler andel av medlemskontingent til lokallagene per 30. juni og pr 31. desember.

Vi foreslår tillegg setning på slutten av § 4 «Medlemmet som ikke har betalt kontingenten innen 31. mai strykes, og dersom medlemmet har tillitsverv i forbundet eller i de lokale foreninger må fratreges sitt valgte tillitsverv.»

Kommentar til endring av vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen støtter forslaget fra Oslo Døveforening, men mener fristen for å betale kontingenten bør være tidligere på året, kanskje 1. februar [31. jan. – 15. feb.]. De fleste foreningene gjennomfører sine årsmøter i mars og vil på den måten være sikret at de som velges til tillitsverv er medlemmer det året.

§ 5. Medlemskontingent

Medlemskontingenten fastsettes av landsmøtet (jfr. §10.2) Familiemedlemsskap innebærer redusert kontingent og har samme rettigheter som fullt betalende medlemmer.

Forslag til endring av vedtekt - § 5

Oslo Døveforening:

§ 5. Medlemskontingent

Medlemskontingenten fastsettes av landsmøtet (jfr. §10.2) Familiemedlemsskap innebærer redusert kontingent og har samme rettigheter som fullt betalende medlemmer.

Forslag:

Landsmøte i 2019 vedtok å ha hoved- og barn/ungdomsmedlemsskap, mens familiemedlemsskap utgår.

Vi foreslår at teksten strykes: «Familiemedlemsskap innebærer redusert kontingent og har samme rettigheter som fullt betalende medlemmer.»

§ 6. Stemmerett

Alle medlemmer i NDF som har gyldig medlemskap i et lokallag og er uten skyldig kontingent pr 1. januar har stemmerett på sitt lokallags årsmøte, og kan velges som delegat til årsmøter/landsmøter. Medlemmer av NDF velger selv i hvilken forening de vil ha stemmerett.

§ 7. Valgbarhet

Ansatte, og og engasjerte og administrative ledere i forbundets administrasjon og administrative ledere i lokallag er ikke valgbare til forbundsstyret, valgkomiteen og

kontrollkomiteen. Styremedlemmer og andre landsmøtevalgte som ansettes eller engasjeres i forbundets administrasjon må tre ut av sine tillitsverv, og erstattes med varamedlem for resten av landsmøteperioden. Ved utelukkelse, utmeldelse eller skyldig kontingent må vedkommende fratres sitt valgte tillitsverv / fratrer utelukkes vedkommende sitt valgte tillitsverv.

Forslag til endring av vedtekt - § 7

Kontrollkomiteen:

Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.

Kommentar fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen ønsker å beholde den gamle formuleringen av den siste setningen i paragrafen ovenfor. Mener at det er mer dekkende.

Forbundsstyret:

Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.

NDF Stavanger:

Vi foreslår at hele § 7 skal skiftes ut med denne ordlyden:

§ 7. Valgbarhet

«En arbeidstaker i et organisasjonsledd er ikke valgbar til styre, råd, utvalg/komité mv. i organisasjonsleddet eller overordnede organisasjonsledd. Tillitsvalgt som får relevant ansettelse plikter å fratre tillitsvervet ved tiltredelse av stillingen, og kan ikke gjeninntre før ansettelsesforholdet er opphørt. Vedkommende må tre ut av sine tillitsverv, og erstattes med varamedlem for resten av landsmøteperioden. Ved utelukkelse, utmeldelse eller skyldig kontingent fratrer vedkommende sitt valgte tillitsverv.»

Begrunnelsen:

- Vi mener at tillitsvalgte skal i utgangspunktet bestå av frivillige medlemmer av organisasjonen
- Dersom ansatte blir valgt inn i styret etc i NDF, vil de kunne påvirke sin arbeidssituasjon direkte
- Vi vil også unngå at ansatte i lokalforeninger plutselig skal styre hovedkontoret og generalsekretæren
- Dersom de ansatte skulle være med i styret etc, vil det bli vanskelig å skille mellom hva som er administrasjonens oppgaver og hva som er styrets oppgaver
- Det er medlemmene som skal styre hva som skal være forbundets politikk og ikke administrasjonen

Kommentarer til endring av vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen støtter ikke forslaget fra NDF Stavanger og forbundsstyret. Vi mener fortsatt at administrative ledere i lokallag skal være valgbare. Vi kan ikke se noe i den praksisen som har vært til nå at dette har hatt negative følger for forbundet. Det er sjelden forbundsstyret behandler saker som går direkte på det enkelte lokallag. De fleste tilskudd til foreningene er delegert til administrasjonen. Om et lokallag i en enkelt sak kan ha fordel

av et styrevedtak skal styremedlemmet fratre behandlingen som inhabil. Kontrollkomiteen vil peke på en fordel ved at daglige ledere i lokallag kan velges inn i forbundsstyret: det styrker kontakten sentralt og lokalt og vil kunne skape en bedre lagfølelse for hele NDF-organisasjonen.

Kontrollkomiteen støtter forslaget om at styremedlemmer og andre tillitsvalgte i NDF må fratre sine tillitsverv om de ikke betaler medlemskontingenten innen fastsatt frist.

Kontrollkomiteen mener at dersom Stavangers forslag blir vedtatt, bør ordet organisasjonsledd byttes ut med lokallag.

§ 8 Habilitet

Et forbundsstyremedlem skal fratre saksbehandlingen i en sak dersom det er forhold som kan stille spørsmål ved vedkommende habilitet.

§ 9. Suspensjon og eksklusjon

Forbundsstyret har rett til å suspendere eller ekskludere medlemmer og lokallag som handler i strid med forbundets formål, vedtekter og vedtak som er gjort av ansvarlige organer innen organisasjonen. Suspensjon og eksklusjon av enkeltpersoner kan også skje etter innstilling fra lokallag. Før beslutning om eksklusjon treffes, skal vedkommende medlem/lokallag gis anledning til å uttale seg til forbundsstyret. [Vedtaket gis ikke oppsettende virkning. Den som vedtaket retter seg mot, kan innen en måned etter at vedtaket er formidlet til vedkommende, anmode Forbundsstyret om ny behandling av saken. Anmodningen bør må ha bakgrunn i enten påstand om nye opplysninger som har betydning for saken, saksbehandlingsfeil eller påstand om faktiske feil i saksgrunnlag. Hvis forbundsstyret ikke tar klagen til følge, kan den fremmes til kontrollkomiteen. Kontrollkomiteen skal kun se om det har blitt gjort saksbehandlingsfeil. Avgjørelser om eksklusjon kan appelleres kontrollkomiteen.](#)

Forslag til endring av vedtekt - § 9

Forbundsstyret:

Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.

Kontrollkomiteen:

Forslag til endring i lilla tekst ovenfor.

Kommentarer til endringsforslag av vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen begrunner forslaget med at de ikke skal være ankeinstans i forbundsstyrets vedtak om suspensjon og eksklusjon: Det er umulig for kontrollkomiteen å gjøre ny saksbehandling av sakene. Skal komiteen gjøre dette må den foreta en fullstendig ny gransking av sakene, det betyr samtale med den som er straffet, de/de som er offeret og eventuelle vitner. Det er tidkrevende arbeid. Landsmøtet bør overlate fullmakten til forbundsstyret, men kontrollkomiteen kan være ankeinstans der det stilles spørsmål om det har blitt gjort saksbehandlingsfeil, og da eventuelt kreve at saken på nytt blir behandlet i forbundsstyret.

§ 10. Landsmøte

Landsmøtet i NDF er organisasjonens høyeste myndighet. Det utarbeider handlingsplan,

ideologiske visjoner og strategi, og tar avgjørelser i alle organisasjonsmessige saker som ikke kan avgjøres av andre ledd innen forbundet. Landsmøtevedtak kan bare endres på senere landsmøter. Landsmøte holdes innen utgangen av juni hvert 3. år. Forbundsstyret innkaller til landsmøte med fire måneders varsel, sammen med foreløpig dagsorden og opplysning om tidsfrister. Saker som ønskes behandlet på landsmøte, skal være innsendt til forbundet senest to måneder før landsmøtet. [Unntak er lovforslag, som skal sendes til lovkomiteen kontrollkomiteen](#) v/forbundskontoret senest tre måneder før landsmøtet. Forslag som mottas etter fristenes utløp, blir ikke behandlet. Forbundet sender den endelige dagsorden og saksliste sammen med tilhørende sakspapirer, forbundets årsmeldinger og reviderte regnskap til lokallagene, fylkeslagene og andre som inviteres til landsmøtet, minst en måned før landsmøtet skal holdes.

Forslag til endring av vedtekt - § 10

Forbundsstyret:

[Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.](#)

§ 10.1 Landsmøtets representanter

Lokallagene velger representanter til landsmøtene etter medlemstall per 31. desember foregående år. Antallet regnes ut på følgende måte:

Til og med 100 medlemmer: maks 2 representanter.

101-300 medlemmer: maks 3 representanter.

Over 300 medlemmer: maks 4 representanter.

Landsmøtets forhandlinger er åpne for alle, men bare forbundsstyrets valgte representanter, lokallagenes valgte representanter, og to valgte representanter fra Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU) har stemmerett, dog har forbundsstyrets medlemmer ikke stemmerett ved behandling av regnskap og beretning. Ansatte i forbundet og representanter for dets enheter har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Andre kan også gis tale- og forslagsrett. Representantenes fullmakter må være innsendt til forbundsstyret senest 5 uker før landsmøtet. Ingen representant kan ha mer enn én stemme

§ 10.2. Saksliste for landsmøtet

Landsmøtet behandler:

1. Godkjenning av fullmakter, etter innstilling fra forbundsstyret.
2. Valg på 1. og 2. møteleder (ikke representanter).
3. Valg på protokollkomite (3 av de valgte representantene).
4. Valg på tellekorps (3 personer uten stemmerett).
5. Godkjenning av dagsorden og saksliste.
6. Forbundsstyrets årsmelding for 3 år.
7. Forbundets regnskap for 3 år, som skal legges fram sammen med melding fra revisor ~~og bilagsrevisor.~~
8. Handlingsplan
9. Innkomne lovforslag
10. Andre innkomne forslag

11. Fastsettelse av styrehonorar.

12. Fastsettelse av medlemskontingent

13. Valg for 3 år pkt. a-g

a) Forbundsleder

b) ~~6 styremedlemmer~~ Nestleder

c) 5 styremedlemmer

d) 1., 2. og 3. varamedlem til styret

e) Statsautorisert eller registrert revisor for tre år. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor.

d) Kontrollkomite på 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.

~~f) Kontrollkomite.~~

f) Valgkomite (3 medlemmer og 2 varamedlemmer) som skal forberede valgene til neste landsmøte 14. Fastsettelse av neste landsmøte.

Forslag til endring av vedtekt - § 10.2

Kontrollkomiteen:

Forbundsstyret foreslår nytt punkt 11. Fastsettelse av styrehonorar.

Begrunnelse: «Vi synes det ikke er heldig at styret selv fastsetter sine honorar, det er riktigere at landsmøtet som er forbundsstyrets «arbeidsgivere» fastsetter honorarene.»

Forbundsstyret:

Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.

Forslag til tillegg:

Forbundsstyret foreslår en ny ordning ved valg av nestleder. Gjennomføre samme type valg som det gjøres om forbundsleder. Det må føres da som nye bokstaver under §10.2 i punkt 13; b) Nestleder og c) 5 styremedlemmer.

§ 10.3. Landsmøtets avstemninger

a) Vedtektforslag må oppnå minst 2/3 av det samlede antall stemmer for å bli vedtatt.

b) Andre forslag og saker avgjøres med absolutt flertall (mer enn 50 prosent av de avgitte stemmene).

c) Personvalg skal skje skriftlig, når det er flere enn ett forslag. Det kan foretas bundet omvalg mellom de kandidatene som ikke oppnår det nødvendige antall (minst 50 %) av stemmene.

d) Landsmøtets møteleder leder hele landsmøtet. ~~inkludert valg, i samarbeid med tellekorps.~~ Valgkomiteens leder skal lede valget i samarbeid med tellekorps.

Forslag til endring av vedtekt - § 10.3 (punkt d)

Møre og Romsdal Døveforening:

Møre g Romsdal har sett igjennom vedtektene, og var til stede under NDFs landsmøte i Stjørdal 2019.

Det gjelder § 10.3 d) landsmøte avstemning.

Møre og Romsdal Døveforening ser at det er uheldig at møteleder leder valget på kandidater til NDF-styret, noe som fører til rot ved valg med møteleder. Ser også instruks for valgkomiteen punkt 10. Møre og Romsdal døveforenings styre foreslår å fjerne lede valget på møteleder i § 10.3 d) (inkludert valg).

Nytt forslag: Valgkomiteens leder skal lede valget i samarbeid med tellekorps.

§ 10.4. Landsmøtets protokoll

Forbundets generalsekretær har ansvaret for at det blir ført protokoll på landsmøtet. Den skal inneholde alle vedtak, intensjoner og klare ønsker som fremkommer og skal være retningsgivende for det videre arbeidet. Protokollen skal godkjennes og være underskrevet protokollkomiteen og sendes lokallagene og andre innen to måneder etter landsmøtet. Dersom det ikke er kommet innsigelser til protokollen innen en måned anses den for godkjent.

§ 11. Ekstraordinært landsmøte

Ekstraordinært landsmøte kan innkalles når forbundsstyret finner behov for det, eller når minst 1/3 av lokallagene krever det. Innkallingen skal skje med 1 måneds varsel. Representasjonsreglene er de samme som ved ordinært landsmøte. Frist for innsending av forslag er to uker før det ekstraordinære landsmøtet. På ekstraordinært landsmøte kan behandles bare de saker som er nevnt i innkallingen. Protokoll føres etter samme regler som ordinært landsmøte, dersom ikke annet vedtas.

§ 12. Forbundsstyret

Forbundsstyret består av forbundslederen, de av landsmøtet valgte 6 representantene og ansattes representant. Disse konstituerer seg straks etter landsmøtet. I tillegg møter generalsekretæren med tale- og forslagsrett. En representant fra NDFU, valgt av NDFU, har fast styreplass med stemmerett. Det skal være flertall av døde i forbundsstyret.

Styret er vedtaksdyktig når minst fem stemmeberettigede er til stede. Ved stemmelikhet har forbundsleder dobbeltstemme.

Alle saker avgjøres ved vanlig flertall.

Møter blir holdt så ofte det er nødvendig av hensyn til saksmengden, dog minst 4 ganger årlig, eller når forbundslederen eller minst halvparten av styret finner det nødvendig. Generalsekretæren har ansvar for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styreleder, nestleder og generalsekretær er også styre for NDFs felleslegat.

§ 13. Forbundsstyrets oppgaver

Forbundsstyret er forbundets høyeste myndighet mellom landsmøtene og står ansvarlig overfor landsmøtet. Styret skal

- Lede forbundets virksomhet i samsvar med forbundets vedtekter og landsmøtevedtak
- behandle årsmelding, regnskap og budsjett.
- videre ha ansvaret for oppfølgingen av handlingsplanen og strategier.

Styret ansetter generalsekretær, og utarbeider instruks for stillingen og trekker opp retningslinjer for arbeidet. Styret velger representanter til stiftelsesstyrene opprettet av forbundet, samt representanter til nordiske og internasjonale kongresser og andre fora

der det er naturlig at NDF er representert. Styret oppretter også utvalg for spesielle arbeidsoppgaver og utarbeider mandat for disse.

§ 14. Arbeidsutvalget

Forbundets arbeidsutvalg (AU) består av forbundets leder, nestleder og generalsekretær (uten stemmerett). [Styret oppnevner en vararepresentant](#). AU holder møter etter behov. Generalsekretæren har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene.

Forslag til endring av vedtekt - § 14

Forbundsstyret:

Forslag til endring markert i blå tekst ovenfor.

Kommentarer til endring i vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen støtter forslaget om at det ikke oppnevnes en vararepresentant til AU.

§ 15. Arbeidsutvalgets oppgaver

AU tar avgjørelse i saker som styret har gitt det mandat til, og ellers i saker som ikke naturlig krever behandling av hele forbundsstyret. AU skal følge opp saker som forbundsstyret har vedtatt, ved å fungere som pådriver overfor administrasjonen og eventuelt andre utøvende organer. AU kan også pålegges å forberede enkelte saker til styremøtene.

§ 16. Forbundslederens oppgaver

Forbundslederen har det overordnede ansvaret for at forbundet ledes i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak. Lederen skal jevnlig gå gjennom forbundets handlingsplan, og sammen med generalsekretæren og styret foreta prioriteringer og planlegge framdrift. Lederen innkaller til og leder styre- og AU-møtene. Lederen har ansvaret for at generalsekretæren fungerer i samsvar med sin instruks. I lederens fravær, overtar nestlederen dennes oppgaver.

§ 17. Generalsekretær

Generalsekretæren har ansvaret for den daglige administrasjon og forretningsmessige ledelse av forbundet.

§ 18. Ledermøter

Ledermøter arrangeres de årene det ikke er landsmøter. Møtene består av [forbundsstyretforbundsleder](#), representanter fra forbundets administrasjon og lederne i de lokale døveforeningene. Ledermøtene har en rådgivende funksjon for forbundets arbeid. [Hvis Det skal fortrinnsvis være fortrinnsvis styreleder er forhindret i å som skal delta, kan nestleder delta. NDFUs leder er også med på ledermøtene.](#)

Forslag til endring av vedtekt - § 18

Kontrollkomiteen:

Forslag til endringer og tillegg markert i lilla tekst ovenfor.

Forbundsstyret:

Forslag til tillegg markert i blå tekst ovenfor.

Kommentarer til endring i vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen foreslår at ordlyden i paragrafen endres til «Møtene består av forbundsleder, representanter fra forbundets administrasjon og fortrinnsvis en representant fra hver lokalforening, fortrinnsvis lederne.»

Vi mener det er unødvendig at hele forbundsstyret deltar på disse møtene. Det skaper en ubalanse i representasjon mellom forbundet og lokalforeningene. Ledermøtene er primært et forum for foreningene. Videre mener vi at det fortrinnsvis er lederne i lokallagene som skal delta, men hvis de er forhindret må styret stå fritt til å velge en annen og ikke være bundet til å sende nestleder. Det naturlige er å sende en annen fra styret eller daglig leder.

§ 19. Regnskap og revisjon

Forbundets regnskap revideres av statsautorisert eller registrert revisor, valgt på landsmøtet. Landsmøtet kan gi forbundsstyret fullmakt til å velge revisor. Regnskapene avsluttes pr. 31. desember hvert år. De nødvendige økonomifullmakter utstedes av forbundsstyret.

§ 20. Valgkomiteen

Valgkomiteen konstituerer seg selv ved å velge leder og nestleder. Komiteen skal, ut fra sin instruks, arbeide for å finne kvalifiserte medlemmer fra et bredt sammensatt fagfelt og som er villig til å ta imot valg. Lokallagene får en frist til å komme med forslag. Ut fra de innkomne forslag og komiteens eget arbeid, setter komiteen opp sitt forslag og kunngjør dette senest tre måneder før landsmøtet. Lokallagene får en ny frist på landsmøtet til å fremlegge eventuelt nytt forslag, og forslaget må være underskrevet av 3 representanter. Valgkomiteens forslag, samt de forslagene som er kommet inn før annonsert siste frist, utgjør valgbare kandidater. [Listen over kandidater må bli synlig for de forespurte kandidatene, i forkant av offentliggjøringen.](#)

Landsmøtet har vedtatt instruks for valgkomiteen.

Forslag til endring av vedtekt - § 20

Forbundsstyret:

Forslag til tillegg markert i fet tekst ovenfor.

Kommentarer til endring i vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Kontrollkomiteen støtter forslaget om at «Listen over kandidater må bli synlig for de forespurte kandidatene i forkant av offentliggjøringen.» På den måten får de en oversikt over det foreslåtte styrekollegiet, og har mulighet til å trekke seg fra listen om det er en sammensetning de mener de ikke kan fungere godt i.

§ 21. Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen, ~~som~~ består av tre medlemmer, og konstituerer seg selv ved å velge leder. Komiteen er et rådgivende organ for forbundsstyret. Den har kontrollansvar for regnskap og økonomi, at vedtatte handlingsplaner og styrevedtak blir gjennomført og gir uttalelser om forslag til endringer og tolking av vedtektene.

Forslag til vedtektsendringer skal sendes komiteen via forbundskontoret innen den

oppgitte fristen og behandles av komiteen før forslagene sendes forbundet og lokallagene med komiteens kommentarer.

Kontrollkomiteen skal gjennomgå lokallagenes vedtekter for å påse at disse ikke er i strid med NDFs formål og vedtekter.

[Kontrollkomiteen er rådgivende organ overfor forbundsstyret, også i suspensjon- og eksklusjonssaker.](#)

~~[Kontrollkomiteen er rådgivende organ i suspensjon- og eksklusjonssaker ved klage om vedtak i suspensjon- og eksklusjonssaker.](#)~~

Kontrollkomiteens leder representerer komiteen på landsmøter og i andre sammenhenger på forbundets bekostning.

[Kontrollkomiteen bør selv være til stede i landsmøtet og bidra til at vedtektsendringene blir i tråd med landsmøtets ønske og eksistens.](#)

Forslag til endring av vedtekt - § 21

Forbundsstyret:

Forslag til endring og tillegg markert i blå tekst ovenfor.

Kommentarer til endring i vedtekt

Fra kontrollkomiteen:

Endringene i paragrafen kommer eventuelt som en konsekvens av vedtaket i § 9.

§ 22. Vedtektfortolkning

Spørsmål om fortolkning av forbundets vedtekter og instruksjoner mellom landsmøtene, avgjøres av forbundsstyret etter at det først er innhentet uttalelse fra kontrollkomiteen. Slike avgjørelser kan appelleres til ordinært landsmøte.

§ 23. Vedtektsendringer

Endringer eller tillegg til forbundsvedtektene kan bare vedtas på ordinært landsmøte, etter at forslag er satt fram i samsvar med § 10. Vedtak må oppnå minst 2/3 av det samlede antall stemmer for å være gyldige.

§ 24. Oppløsning av forbundet

Oppløsning av forbundet kan bare skje på ordinært landsmøte, og må da vedtas med minst 3/4 av det samlede antall stemmer, gjennom to landsmøter med seks måneder imellom. Hvis oppløsning blir vedtatt, skal alle forbundets midler avsettes til et fond til beste for døve/hørselshemmede i landet. Dette fondet skal administreres av et styre oppnevnt av landsmøtet der oppløsning ble vedtatt.

§ 25. Lokallagenes vedtekter

Lokallagene fastsetter selv sine vedtekter, som så oversendes NDFs kontrollkomite via forbundskontoret. Kontrollkomiteen skal påse at vedtektene er i samsvar med NDFs vedtekter, særlig for formål, kontingent og oppløsning.

§ 26. Medlemskap

Medlemskap i NDF medfører likebehandling i alle lokallag tilsluttet NDF. Unntak er ved økonomiske tilskudd som kan være geografisk betinget.

Forslag til tillegg i vedtekt - § 26

Forbundsstyret:

Foreslår å supplere ny paragraf - § 26 - ved siden av «Medlemskap».

Vedlegg 5

[Rapport] Utredning av utmelding hos FFO og innmelding til SAFO

Utredning av utmelding hos FFO og innmelding til SAFO,
basert på landsmøtevedtak 2016.

Arbeidsgruppen består av:

Svein Arne Peterson (Oslo)
Hanne G. B. Kvitvær (Stavanger)
Martin Berhovde (Bergen, representant for NDFU)
Elisabeth Frantzen Holte (sekretær)

Bergen, 14. november 2021

Innholdsfortegnelse:

1.	Konklusjon fra arbeidsgruppen	side 2
2.	Landsmøtevedtak 2016/2019	side 2
3.	Mandat	side 3
4.	Arbeidsgruppens prosess	side 4
5.	Seminar (bakgrunn for seminar og deltakere)	side 4
6.	Oppsummering	side 5
	1. Møter med SAFO og FFO	side 6
	2. Seminar 16. oktober	side 6
	3. Postalt svar fra døveforeninger som ikke har svart på mail	side 7
7.	Lengre oppsummering	side 7
8.	Arbeidsgruppens anbefaling til forbundsstyret.	side 8

1. Konklusjon fra arbeidsgruppen

Gjennom møter med SAFO, FFO og lokallagene har vi fått gode tilbakemeldinger som har vært nyttig for arbeidsgruppens prosess. Arbeidsgruppen har hatt møter med SAFO og FFO, hvor begge organisasjonene ble stilt samme spørsmålene. Arbeidsgruppen har også tatt kontakt med Norges Døveforbund sin representant hos FFO sentralt for å samle erfaringer.

Arbeidsgruppen inviterte alle døveforeningene til et seminar 16. oktober 2021, med fokus på å samle inn erfaringer og tanker fra lokallagene. Det var 5 lokallag som var til stede, 6 lokallag kunne ikke delta – men sendte sine refleksjoner på e-post. 8 lokallag møtte ikke opp eller svarte på e-post.

Ut fra arbeidsgruppens møter med FFO og SAFO får vi tydelig tilbakemelding fra begge parter at de er interessert i et tett samarbeid med Norges Døveforbund. Videre sier FFO at organisatorisk har de endret seg, og er klar over Norges Døveforbund sin unike utfordring i forhold til språkrettigheter og ønsker å støtte dette. Det samme sier SAFO.

Ut fra seminar med lokallagene får vi tydelig inntrykk av at særlig de minste døveforeningene har i dag god og tett kontakt med FFO lokalt, og at en utmelding vil kunne påvirke de negativt. Samtidig bemerker lokallagene at arbeidsforventningene fra SAFO vil legge til en uforholdsmessig stor byrde for frivillige og ansatte, både lokalt og i sentralt hold.

Det merkes også at det er lokale variasjoner hos FFO lokalt, hvor enkelte regioner har tett kontakt med døveforeninger, og andre har svært lite kontakt, eksempelvis hos Oslo (ut fra landsmøtevedtak for utredning i 2016).

2. Landsmøtevedtak fra 2016/2019

10.3 Forslag fra Oslo Døveforening

Utmelding av FFO og innmelding i SAFO

Begrunnelse: Oslo Døveforening mener det er på tide å revurdere medlemskapet hos FFO, og vurdere en innmelding i SAFO (Samarbeidsforumet av Funksjonshemmedes organisasjoner). Tidligere landsmøter i 2003, 2005 og 2007 har behandlet saken, hvor landsmøte 2007 vedtok å beholde medlemskapet i FFO. Vi er nå i 2016, og mener at tiden er moden for ny diskusjon. På landsmøte i 2005 ble det nevnt

at det er 66 medlemsorganisasjoner hos FFO og 4 medlemsorganisasjoner hos SAFO. I dag har FFO 80 medlemsorganisasjoner, mens hos SAFO er det 3 medlemsorganisasjoner – det er Foreningen Norges Døvblinde, Norsk forbund for Utviklingshemmede og Norges Handikapforbund.

Oslo Døveforening sliter med å få inn våre representanter i ulike fora som vi mener burde vært med. I FFO Oslo er vi i konkurranse med 33 andre medlemsorganisasjoner. Majoriteten er pasientorganisasjoner. Vi føler FFO er blitt for stort, og vi føler ingen tilhørighet i møter hos FFO Oslo, som oftest snakker om helse og pasient som brukere. Vi er en sanse-tap organisasjon og det er muligens bedre å samarbeide med sansetap organisasjoner som er i flertall hos SAFO.

Vi ber landsmøtet om å utrede et forslag til neste landsmøte i forhold til FFO og SAFO.

Forbundsstyrets kommentar:

FFO har fått signaler fra mange av sine medlemsorganisasjoner at de føler manglende tilhørighet til FFO. FFO skal i de to nærmeste årene utrede hvem FFO er for og deres identitet. Parallelt kan NDF utrede hvilke forhold lokallagene har til FFO lokalt. Forbundsstyret foreslår at til landsmøtet 2019 legges det frem en utredning med forslag om NDF fortsatt skal være tilknyttet FFO.

Disse hadde tegnet saken: Unn Johannessen, Ole Mosand, Erling Jacobsen, Helene H. Sæle, Håkon Bollestad, Anne Marit Nøstvik Karlsen, Eli Øvrelid, Rolf Hansen, Signe Bekkvik, Vidar Sæle, Vibeke O. Larsen, Bjørn A. Kristiansen.

Møteleder: vedtaket er: Forbundsstyret legger frem en utredning til landsmøte i 2019 om NDFs fortsatte tilknytning til FFO, alternativt SAFO.

3. Mandat til arbeidsgruppen

Forbundsstyret opprettet et ad hoc-utvalg som ser nærmere på vårt medlemskap i FFO og har utnevnt følgende personer i utvalget:

- Hanne Kvitvær (Stavanger)
- Svein Arne Peterson (Oslo)
- Elisabeth Frantzen Holte (NDF administrasjon)
- Martin Berhovde (Bergen, NDFU-representant)

Utvalget skal legge fram sitt arbeid til forbundsstyret innen 31.desember 2021 før forbundsstyret tar innstilling til utvalget som legges fram til landsmøte 2022.

NDF ber om at utvalget skal møtes, konstituerer seg selv, lager en arbeidsplan og legger fram et budsjett til NDFs administrasjon for godkjenning innen 31.desember 2020. Tanken er at NDF dekker møtekostnader, reisekostnader og eventuelle andre kostnader som utvalgsmedlemmer skal ha.

Forbundsstyret ber ad hoc-utvalget om følgende skal gjøres:

- Ta kontakt med alle døveforeningene i landet for å forhøre om hva de mener om medlemskapet og om de har godt kontakt med lokalt FFO.
- Ta kontakt med NDFs representant i FFOs sentralstyret, Lars Aksel Berge, for å høre hva han mener.
- Se på FFOs egen intern utredning om FFOs identitet
- Se nærmere på SAFO og nyttig av å ha medlemskap der.

Utvalgets vurdering og konklusjonen skal skrives som en rapport og legges ved som landsmøtepapirene sammen med forbundsstyrets uttalelse.

4. Arbeidsgruppens prosess

I slutten av oktober 2020 startet Norges Døveforbund arbeidet med å opprette en arbeidsgruppe etter landsmøtevedtak i 2019, hvor landsmøtet ba forbundsstyret følge opp vedtaket fra 2016 (se punkt 2.).

Arbeidsgruppen startet opp arbeidet med første møte februar 2021. Ungdomsrepresentant var ikke til stede, siden NDFU ikke hadde fått tak i ungdomsrepresentant innen den tid. Det ble avholdt til sammen syv møter, hvorav fem digitale og to fysiske møter, inklusiv ett seminar. To av møtene var sammen med representanter fra FFO og SAFO.

Arbeidsgruppen arbeidet med å samle inn oversikt over organisasjonene, og utarbeidet spørsmål som skulle stilles, både skriftlig og på tegnspråk. På bakgrunn av data samlet inn fra begge organisasjonene utarbeidet arbeidsgruppen fire spørsmål til lokallagene, med seminar den 16. oktober 2021.

Arbeidsgruppen har ellers hatt god kontakt mellom møtene gjennom e-post.

5. Seminar (bakgrunn og deltagelse)

Arbeidsgruppen følte det var hensiktsmessig å arrangere et seminar for å samle lokallagene til å drøfte spørsmålene, i og med at en slik utmelding kan ha konsekvenser som er vanskelig å få reflektert gjennom digital kommunikasjon.

I forkant av seminaret sendte arbeidsgruppen gjennom Elisabeth ut spørsmål til alle døveforeningene, hvor de ble oppfordret til å diskutere dette internt og delta på seminar 16. oktober 2021. Av 19 døveforeninger, deltok 5 døveforeninger (1 meldte forfall dagen før på grunn av sykdom). Av de som ikke møtte opp, svarte 6 på e-post. I etterkant av seminaret ble det sendt ut en purring til 8 døveforeninger som ikke hadde besvart e-post, for å sikre at alle døveforeninger får en anledning til å uttale seg. Endelig frist for informasjon til dette dokumentet blir satt til fredag 22. oktober 2021, og alle uttalelser som kommer etter dette blir ikke tatt hensyn til i dette dokumentet.

Seminaret startet med informasjon fra arbeidsgruppen om prosessen hittil (møter med FFO/SAFO og arbeidet som er gjort), informasjon om begge organisasjonene for å sikre at alle deltakere hadde riktig oppfatning og deretter ble det gjennomført gruppearbeid med 8 spørsmål som skulle besvares.

Følgende spørsmål ble stilt:

FFO:

1. Med tanke på at FFO har fordelt 11 fylkeslag i landet, hvordan opplever dere å ha god kontakt/tett samarbeid med ditt lokale FFO?
2. Hvis god kontakt; kan dere liste opp hva eller hvordan dere benytter dere av tilbudet/aktivitetene/styrearbeid i ditt lokale FFO?
3. Hvis ikke god kontakt, kan dere liste opp hva dere savner for å kunne ha et tett samarbeid med ditt lokale FFO?
4. Hvordan stiller dere til hvis Landsmøtet 2022 vedtar å melde oss ut av FFO sentralt?
 - Hva er det positive?

- Hva er det negative?

SAFO:

1. Hvor godt kjenner dere til SAFO?

2. Har det hendt at dere noen ganger har samarbeidet med SAFO lokalt?

3. En av grunnpilarene til SAFO lokalt og sentralt er kompetansedeling, styrket brukermedvirkning. Kulturen deres er tuftet på å dele kunnskap og en klar forventning til brukerorganisasjonene til å stille opp med sin kompetanse når det lar seg gjøre.

Det jobbes også veldig godt politisk lokalt.

- Ved å bli medlem i SAFO, så kreves det en del fra NDF sentralt og lokalt fra døveforeningene. Spørsmålet man må stille seg er; er både dere og vi; klare for dette?

4. Hvordan stiller dere til hvis Landsmøtet 2022 vedtar å melde oss inni SAFO?

- Hva er det positive?

- Hva er det negative?

6. Oppsummering fra møter og seminar

1. Arbeidsgruppen har hatt et møte hver med FFO og SAFO. Se eget vedlegg for både møter med FFO og SAFO. Se eget vedlegg her

2. Seminar

Deltakere: Bergen Døvesenter, NDF Stavanger, Ringerike og omegn Døveforening, Trøndelag Døveforening, Akershus Døveforening. Lars Aksel Bergen deltok også.

Følgende er oppsummering etter drøftinger av spørsmålene som ble sendt ut på e-post.

FFO:

1. 4 av 5 døveforeninger sier at de har samarbeid i varierende grad, noen av de har jevnlig og tett samarbeid med sin lokale FFO, enten gjennom deltakelser på ulike møter eller e-poster. Flere sier at de får god rådgivning og veiledning av FFO lokalt i spørsmål de er usikre på.

2. Flere leier kontor eller lokaler hos FFO for en lav sum. Det oppleves av seminardeltakere at FFO opptre ryddig og gir klare svar når de har behov for støtte. En deltaker sa at det er ikke noe tett samarbeid, men får jevnlig eposter og henvendelser til å delta i ulike fora. Får mulighetene til å delta på ulike møter eller andre aktiviteter FFO arrangerer.

3. En seminardeltaker savnet bedre samarbeid i forhold til leie av lokaler, men ellers savnet ikke seminardeltakere noe for å kunne ha et tett samarbeid.

4. Seminardeltakere kom ikke med noe positive sider av å melde seg ut fra FFO.

Når det gjelder de negative konsekvensene kom det flere innspill. Flere vil miste muligheten til å leie lokaler eller kontor hos FFO, siden de ikke lenger vil være medlem hos FFO. De påpeker også at de vil miste muligheten til å få rådgivning og støtte til ulike utfordringer. Ett lokallag mottar tilskudd gjennom FFO lokalt,

hvor FFO igjen mottar en sekk fra fylkeskommunen som fordeles videre. Dersom det blir utmelding, vil lokallaget risikere å miste tilskuddet sitt.

Lokallagene uttrykker også usikkerhet i forhold til trygghet, siden FFO er en stor organisasjon med mange region og lokallag med god kompetanse. Det fryktes at lokallagene kan på sikt bli svekket uten den støtte (kontor/lokalleie) og rådgiving fra FFO.

SAFO:

1. Lite kjennskap til SAFO og hva SAFO jobber med. Inntrykket de sitter igjen med er at SAFO har et dyrere medlemskap og gir et dårligere tilbud i forhold til hva FFO tilbyr i dag.

2. Ingen av deltakerne har samarbeid eller samarbeidet med SAFO.

3. Døveforeningene har i dag allerede dårlig kapasitet til å gjøre mer utenom det som gjøres i dag. Dersom det kreves at lokallagene må bruke mer kapasitet til SAFO, vil dette gå på bekostning av andre ting, og risikere at dette vil påvirke døveforeningene negativt.

4. Det er ingen positive sider i å melde seg inn i SAFO. SAFO har et dyrt medlemskap, og er tydelige på at de forventer involvering fra brukerorganisasjonene i en større grad enn det som er tilfelle i dag. Det vil være negativt for styrer og ikke minst daglig ledere som har lav prosentstilling.

SAFO har en ansatt, og FFO har cirka 15. Det stilles spørsmål om det er realistisk å forvente god hjelp og veiledning fra SAFO. For oss vil det være viktig å ha tryggheten en stor organisasjon kan gi oss.

1. Postalt svar fra Døveforeningene

Fra døveforeninger som ikke deltok på seminaret, ba Elisabeth de om tilbakemelding som vi kunne legge ved rapporten.

Det var blandede respons. Noen av de påpeker samarbeid med FFO i forhold til leie av lokale som er ønskelig å fortsette med, og andre peker på at de ikke har aktivt samarbeid med FFO. Når det gjelder SAFO påpeker flere at de ikke kjenner til organisasjonen. Noen stiller seg også likegyldig til medlemskap hos FFO eller SAFO.

Det er flere døveforeninger som ikke har svart, og det antas at de ikke har noe sterke formeningene rundt medlemskap hos SAFO eller FFO.

7. Lengre oppsummering fra arbeidsgruppen

Gjennom samtaler med FFO, SAFO og våre lokallag har vi observert at det er store forskjeller mellom grad av samarbeid. Noen lokallag er aktiv innenfor FFO, mens andre ikke deltar i det hele tatt.

FFO har flere ansatte, og flere medlemsorganisasjoner. FFO blir også bedt om å utnevne medlemmer i diverse utvalg, og da henter de inn kompetanse fra sine medlemsorganisasjoner. For FFO er det valgfritt om man ønsker å engasjere seg lokalt/nasjonalt, eller bare være medlem. FFO kan oppleves som en stor og utilgjengelig organisasjon, men de har selv understreket i møtet med oss at de ønsker oss velkommen. De er også klar over NDF sitt ståsted som gjelder tegnspråk, og respekterer fullt ut at vi vil ha egne miljøer, og at vi har tegnspråklige arenaer.

SAFO er en mindre organisasjon, med en daglig leder. SAFO er mer basert på medlemsarbeid fra sine medlemmer, og klare forventninger om at medlemmer stiller opp med sin kompetanse når det lar seg gjøre.

Det vil si at det vil forventes mer arbeid av NDF og sine lokallag med å bidra til SAFO i ulike saker, i større grad enn det som er sedvane i dag.

SAFO og FFO er to organisasjoner som er bygd opp på to forskjellige måter, og begge har forskjellig arbeidsmetoder. Begge deltar stort sett i samme fora, og samarbeider også om saker når det er aktuelt.

Når det gjelder Statped sier begge organisasjonene at de har muligheten til å utnevne medlemmer dit.

Angående FUNKIS er ikke SAFO medlem i Funkis.

8. Arbeidsgruppens anbefaling til forbundsstyret

Arbeidsgruppen har etter lengre utredning ikke funnet grunn til å endre på dagens struktur.

Vedlegg 6

Kontrollkomiteens rapport til Landsmøte 2022

Kontrollkomiteens rapport til landsmøtet

Kontrollkomiteen konstituerte seg med å velge Erling Jacobsen som leder med Marte Kvinnegard og Helge Herland som medlemmer. Varamedlemmene er ikke trukket inn i arbeidet i perioden, men de har fått tilsendt alle protokoller. Komiteen har hatt fire fysiske møter, og løst en rekke mindre saker elektronisk. Samarbeidet har vært godt. Det at vi har vært såpass forskjellige har styrket oss i arbeid og kompetanseutveksling.

Samarbeidet med NDFs administrasjon har gått seg til etter hvert. Kontrollkomiteen ble opprettet i forbundet på landsmøtet i 2019 og det har vært naturlig å bruke tid på å avklare ansvarsdelingen mellom NDFs styre og administrasjon, og komiteen om hva som er komiteens oppgaver og plikter.

Koronaepidemien har skapt problemer for NDFs arbeid, og dette har påvirket komiteens arbeid. Komiteen mottar ikke honorar for sitt arbeid.

Vi gir en punktvis gjennomgang av de viktigste sakene i perioden:

- Komiteen hadde møte med konstituert generalsekretær og regnskapsfører høsten 2021, hvor regnskapsarbeidet ble gjennomgått. Vi fant at måten regnskapet ble ført, og de attestasjoner som gjøres var meget tilfredsstillende. Vi tok også opp spørsmål rundt habilitet.

I april 2022 hadde vi møte med generalsekretæren der vi blant annet gikk gjennom årsregnskap, gjorde stikkprøver av bilag, tok opp spørsmål rundt saker som er listet opp i handlingsplanen for 2019-2022.

- Komiteen vil understreke at utfordringene rundt habilitetsspørsmål i forbundet må tas på alvor. Habilitetsspørsmål gjelder ikke bare nær slektskap eller vennskap, men også forhold der underordnet i et organisasjonsledd kan møte problemer i forhold til en overordnet. Kontrollkomiteen selv har styrt unna problemet da vi ikke er engasjert i NDF sentralt eller i stiftelsene opprettet av forbundet. Helge Herland gikk ut av styret i Døves Media så fort det lot seg gjøre etter landsmøtet 2019.
- Vi har hatt en ankesak på bordet i forbindelse med suspensjon og senere eksklusjon av et medlem. Komiteen opprettholdt forbundsstyrets vedtak. Men saken er grunnlag for at kontrollkomiteens forslag til forbundsstyret om å endre vedtektene og instruksene for kontrollkomiteen som ankeinstans. Hvis kontrollkomiteen skal fungere godt som ankeinstans må komiteen gjennomgå hele saken på nytt. Det betyr samtaler med den/de som anmelder saken, med den som blir anmeldt og med relevante vitner. Det er et så omfattende arbeid at komiteen ikke mener det er hensiktsmessig. Vi foreslår derfor at forbundsstyret kan bruke komiteen som rådgivende organ før de fatter vedtak om eksklusjon, samt klageinstans i forhold til saksbehandlingen.
- Komiteen har fått spørsmål om tolking- og omarbeiding av vedtekter fra de fleste døveforeningene, men også fra forbundets styre/administrasjon. Noen av spørsmålene har vært så bagatellmessige at de er blitt besvart av komiteens leder,

mens andre er blitt drøftet av en samlet komite. Det er ikke ført protokoll over disse da de ble ansett som ikke prinsippsspørsmål.

- Komiteen har etterlyst AU referater, men har etter purring kun mottatt to referat fra året 2021.
- Komiteen ytret ønske om minst 2 møter pr år, men fikk svar fra generalsekretær/ forbundsstyre at det bare er ønskelig med ett årlig møte. Vi mener fremdeles at en forsvarlig drift av komiteen fordrer to årlige, fysiske komitemøter, da det er mye viktig arbeid som pålegges kontrollkomiteen. Mange saker er vanskelige å gjennomføre elektronisk. Med tanke på landsmøtevalg er det er også viktig å vite at alle føler seg vel med en skriftlig kommunikasjon.
- Hele kontrollkomiteen bør være representert på landsmøtet, dersom de skal følge opp alle saker som kreves. Det er viktig med kontinuitet og erfaring fra organisasjonsarbeidet på høyere nivå for god saksbehandling.

Vedlegg 7

Instruks til kontrollkomiteen i Norges Døveforbund

Instruks til kontrollkomiteen i Norges Døveforbund

Kontrollkomiteen velges av landsmøtet, jf. vedtektene § 21. Komiteen skal påse at organisatoriske og økonomiske disposisjoner er i samsvar med NDFs vedtekter og vedtak.

Kontrollkomiteen består av leder og to medlemmer med to varamedlemmer, jf. § 10-2 nr. 12 bokstav e og § 21. Disse kan ikke være ansatte i forbundet eller forbundets stiftelser. De kan heller ikke være medlemmer eller varamedlemmer til forbundsstyret eller til styrer oppnevnt av forbundsstyret (stiftelsene).

- Komiteen konstituerer seg selv.
- Varamedlemmer deltar på møter bare ved forfall fra faste medlemmer.
- Medlemmer av kontrollkomiteen har taushetsplikt.
- Kontrollkomiteen skal kontrollere årsmelding og regnskap, og gi uttalelse til landsmøtet om disse.

Kontrollkomiteen er ankeinstans i saker som vedrører suspensjon og eksklusjon av medlemmer fra forbund og forening, jf. § 9. Komiteen er rådgivende overfor forbundsstyret, og ved klage/anke vurderer komiteen kun om saksbehandlingen er tilfredsstillende.

Komiteen fører selv referat fra møtene sine som sendes forbundets ansatte, tillitsvalgte og medlemsforeningene.

- Kontrollkomiteen skal ha tilgang til all nødvendig dokumentasjon, blant annet:
- Forbundsstyrets og AUs møteprotokoller med alle vedlegg.
- Møteinnkallinger og saksdokumenter til landsmøtet og ledermøter.
- Dersom kontrollkomiteen mener å ha behov for informasjon utover det som er nevnt over, kan den kreve ytterligere informasjon fra forbundsstyret.

Kontrollkomiteen er landsmøtets kontrollorgan og er kun ansvarlig overfor landsmøtet. Komiteen har ett fast møte etter at regnskapet fra foregående år er avsluttet. Generalsekretær og regnskapsfører være til stede ved behov. Kontrollkomiteen kan behandle enkeltsaker på annen måte, for eksempel via e-post. Det skal føres referat på sakene som behandles utenom fysisk møte også med merknad om postalt vedtak.

Kontrollkomiteens ansvarsområde er følgende:

Avlegge årlig rapport som sendes forbundsstyret og foreningene i forbindelse med behandlingen av årsmelding, samt forbundsstyrets og arbeidsutvalgets protokoller, regnskap og revisorrapport. Vurderingen skal være balansert og overordnet. Vurderingen skal legges ved årsmeldingen.

Merknader til vedtak som kontrollkomiteen mener er i strid med vedtekter og landsmøtets vedtak sendes fortløpende til forbundsstyret.

- Kontrollere regnskapsbilag. Kontrollkomiteen har arbeidsoppgaver som strekker seg utover hva engasjert revisor uttaler seg om og må derfor utføre egen informasjonsinnhenting og kontroller utover engasjert revisors arbeid. Samarbeide med revisor etter behov. Tolke forbundets vedtekter ved uenighet mellom forbundsstyret og foreninger, jf. § 22. Forbundsstyret og foreningene kan anmode kontrollkomiteen om særskilte undersøkelser og tiltak.
- Legge frem rapport for landsmøtet for siste landsmøteperiode.

Mandatet er godkjent av forbundsstyret 1. desember 2019.

Vedlegg 8
Innstilling fra valgkomiteen

**NORGES
DØVEFORBUND**

VALGKOMITEENS INNSTILLING TIL
LANDSMØTET 2022

NDFS 42. ORDINÆRE LANDSMØTE

Innholdsfortegnelse

Begrunnelse fra en enstemmig valgkomiteens innstilling	3
Innstilling til Norges Døveforbunds valg	4
Forbundsstyret	4
Kontrollkomité	4
Valgkomité	5
Revisor	5
Innsendte nominasjoner fra medlemslag og enheter	5
Presentasjon	6
Forbundsstyret	6
Kontrollkomité	16
Valgkomité	19

Begrunnelse fra en enstemmig valgkomiteens innstilling

6 av medlemmene i det sittende styret og 3 medlemmer i kontrollkomité har stilt til gjenvalg, og valgkomitéen har dessuten fått inn 8 nominasjoner fra 5 døveforeninger og andre tips som har vært nyttige i vårt arbeid selv om vi hadde ønsket å få flere fra døveforeninger og enheter. Vi takker for alle nominasjoner og andre innspill som har kommet inn.

I henhold til instruks for valgkomitéen som ble vedtatt av landsmøtet 2019, har vi utarbeidet en behovsanalyse for styret og kontrollkomité og valgkomitéens innstilling skal i henhold til instruksens begrunnelse med utgangspunktet i denne behovsanalysen.

Vi understreker at behovsanalysen ikke oppstiller en målestokk for den enkelte styrekandidat, men tegner et bilde av hvilken kompetanse styret etter vår vurdering samlet sett bør inneha. Vi har lagt vekt på dette ved å sørge for at styret omfatter medlemmer med personer med ulike bakgrunn og med ulike tilknytninger til lokallagene.

Valgkomitéen har forsøkt å finne den rette balansen mellom kontinuitet og nye krefter utenfra. Fire av syv som er innstilt som ordinære styremedlemmer sitter i styret i dag som faste medlemmer. Når det gjelder de nye styremedlemmer har det blant annet vært relevant å søke personer som har nye perspektiver som er relevante i Norges Døveforbunds arbeid. Da tenker vi på blant annet ved å styrke områder som tegnspråkarena, tolketjeneste, økonomi, likestilling og rettferdighet, minoritets- og innvandrergrupper, mangfold og nettverk blant lokallag i hele landet, særlig i Nord-Norge.

Blant de nye varamedlemmene har vi prøvd å finne personer som vi håper at noen av de kan bli faste styremedlemmer i neste periode. Derfor har vi valgt de som har styrke innen skole og oppvekst, samt lovverk for tegnspråklige og universell utforming. Vi har fått signaler fra dagens styre om å styrke innen skole og oppvekst, og da kan noen av disse varamedlemmer kalles inn ved ekstra behov for støtte til styrets arbeid.

Vi har i tillegg passet på å beholde noen av dagens medlemmer i styret fordi disse personene har god kompetanse innen styrets arbeid, skole, utdanning, inkludering, politikk, administrasjon og reglement.

Når det gjelder valg av forbundsleder har vi foreslått Niels Kristensen som gjenvalgt fordi vi fikk et godt inntrykk om han av dagens styremedlemmer, administrasjon og lokallag. Det er blitt gjentatte ganger fortalt at Niels har gode lederegenskaper og samarbeidsevner under styremøter og med administrasjonen. Han er også mer synlig som forbundsleder gjennom informasjon via blant annet sosiale medier som mange har satt stor pris på.

I jakten på nye kandidater og vurderingen av kandidater har vi også tilstrebet å få en god geografisk spredning.

Så er det kontrollkomité der vi har beholdt det ene faste medlemmet fra dagens ordning mht. kontinuitet og erfaring mens resten er nye bortsett fra de to varamedlemmene. Vi mener at de nye medlemmene med deres bakgrunn vil bidra til et bredt perspektiv på arbeidet som trenges i kontrollkomitéen. Dette er et viktig arbeid da komitéen har fått nye oppgaver etter landsmøtet 2019 med bl.a. oppfølging av vedtakene som er gjort av forbundsstyret og regnskapet i tillegg til å være et rådgivende organ for forbundsstyret og lokallagene.

Valg av foreslåtte kandidater til valgkomité er nytt denne gangen som ble vedtatt på landsmøtet i 2019. Her har vi tatt hensyn til geografisk fordeling og personer som er knyttet til ulike nettverk. Den ene kandidaten som er 2. varamedlem, er fra dagens valgkomité mht. overlappingen.

Til slutt vil vi minne om det selvfølgelig, nemlig at det er Landsmøtet, og ikke valgkomiteen, som skal velge styret, kontrollkomité og valgkomité. Ved eventuelle benkeforslag vil vi oppfordre Landsmøtet til å ha i mente behovet for et styre hvor medlemmenes kompetanse og bakgrunn utfyller hverandre.

Godt valg!

NDFs valgkomité valgt av landsmøte 2019

Edvard Rundhaug, Berit Sørnypan, Harald Oppigård, Solveig Uteng, Britt Jøsang

Innstilling til Norges Døveforbunds valg 2022

Forbundsstyret

Styret konstituerer seg selv ved å velge nestleder.

Tillitsverv	Navn	Medlemslag
Forbundsleder	Niels Kristensen	Oslo Døveforening
Styremedlem	Per Gunnar Johnson	Tromsø Døveforening
Styremedlem	Camilla Høiberg	Oslo Døveforening
Styremedlem	Tove Glomset	Møre og Romsdal Døveforening
Styremedlem	Ivar Larsen	Nordland Tegnspråkforening
Styremedlem	Martin Berhovde	Bergen Døvesenter
Styremedlem	Lubna Mehdi	Oslo Døveforening
1. varamedlem	Kjetil S. Skarpeid	Trondheim Døveforening
2. varamedlem	Brita Fladvad Nielsen	Trondheim Døveforening
3. varamedlem	Terje Røsbak	Innlandet Tegnspråkforening

Tilleggsinformasjon:

Styret har to fullverdige styremedlemmer i tillegg til ovennevnte styremedlemmer som er oppnevnt av ansatte og Norges Døveforbunds Ungdom. Disse konstituerer seg straks etter landsmøtet

Kontrollkomité

Kontrollkomiteen konstituerer seg selv ved å velge leder.

Tillitsverv	Navn	Medlemslag
Komiteemedlem	Erling Jacobsen	Bergen Døvesenter
Komiteemedlem	Signe Sæther Bekkvik	Trondheim Døveforening
Komiteemedlem	Jim Vold	Vestfold Tegnspråkforening
1. varamedlem	Lars Petter Lindman	Oslo Døveforening
2. varamedlem	Marte Kvinnegard	Oslo Døveforening

Valgkomité

Valgkomiteen konstituerer seg selv ved å velge leder og nestleder.

Tillitsverv	Navn	Medlemslag
Komiteemedlem	Trude Lillegjære	Trondheim Døveforening
Komiteemedlem	Christine Marie Dale	Vestfold Tegnspråkforening
Komiteemedlem	Espen Rosvold	Bergen Døvesenter
1. varamedlem	Asgeir Brovold	Trøndelag Døveforening Region Nord
2. varamedlem	Solveig Uteng	Oslo Døveforening

Revisor

Statsautorisert- eller registrert revisor.

Tillitsverv	Navn	Merknad
Revisor	BDO (autorisert regnskapsførerselskap)	Fullmakten gis til styret

Innsendte nominasjoner fra medlemslag og enheter

Medlemslag	Navn	Type verv
Bergen Døvesenter	Martin Berhove	Forbundsstyret
	Erling Jacobsen	Kontrollkomiteen (gjenvalg)
Innlandet Tegnspråkforening	Terje Røsbak	Forbundsstyret
Oslo Døveforening	Niels Kristensen	Leder i forbundsstyret (gjenvalg)
	Camilla Høiberg	Forbundsstyret (gjenvalg)
NDF Stavanger	Jannicke Kvitvær	Forbundsstyret (gjenvalg)
	Hedvig Sinnes	Forbundsstyret (gjenvalg)
Trondheim Døveforening	Signe Sæther Bekkvik	Kontrollkomiteen

Presentasjon av forbundsstyret

Leder Niels Kristensen

Alder: 51

Bosted: Drøbak

Lokallag: Oslo Døveforening

Yrke: Daglig leder for Døves frivilligsentral

Jeg er en danske som har bodd i Norge mer enn 27 år. Er gift og har tre barn på 19, 17 og 14,5 år.

Jeg ble utdannet som pølsemaker for nesten 30 år siden, men har ikke jobbet med dette etterpå. Jeg har enten jobbet eller vært frivillig i mange år med ulike frivillige organisasjoner. Jeg har tatt kurs i ledelse i frivillig organisasjon i nesten 2 år.

I starten bodde jeg på Ål i 12 år, og de 3 siste årene jobbet jeg som undervisningsinspektør med ansvar for folkehøyskole og kurstilbud for døve. Flyttet til Oslo for snart 14 år siden og har bodd her siden da. Jeg har jobbet som daglig leder for Døves Frivilligsentral i 13 år.

Jeg har vært forbundsstyremedlem i Norges Døveforbund i en periode, leder for lærerrådet og personalrådet på Ål i noen år.

Mine store interesser er matlaging, reiser og fotball.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges døveforbund:

Jeg har vært forbundsleder i nesten tre år frem til nå. En del av mine planer jeg hadde ble stanset på grunn av pandemien. Jeg skulle gjerne blitt mer kjent med tegnspråksamfunnet hos lokale døveforeninger. Det er 3-4 døveforeninger jeg ikke har fått hilse på foreløpig.

Jeg ønsker derfor å stille til gjenvalg for tre nye år slik at jeg kan fortsette å følge opp planene jeg har for Norges Døveforbund og flere andre områder. Mine tanker er å utvikle et variert aktivitetstilbud og legge til rette for at alle kan inkluderes i samfunnet. Jeg ønsker også å jobbe for å bedre universell utforming og tilgjengelighet på forskjellige områder som for eksempel tekst på sportskanaler på TV, informasjon på tegnspråk i for eksempel egen tegnspråkkanal på hotellrommet. Videre bør de som har en sekundærbolig, som for eksempel hytte eller båt i en annen kommune, også ha mulighet til å få ekstra varslingshjelpemidler for hørselshemmede. Mange sliter med å få dette.

Det er veldig viktig å ha en god strategi og tilpasning til styrearbeid i styret og ansatte i administrasjonen. Det gir en god styrke til å nå forskjellige mål og gode likeverdige muligheter på tegnspråkarenaer.

Dine tre hjertesaker:

- Styrke menneskerettighetene enn hva vi har per i dag.
- Styrke universell utforming og bedre tilgjengeligheten enn det vi har i dag.
- Styrke tegnspråktilbudet ved for eksempel museer, forestillinger og sportsarrangementer.

Styremedlem Per Gunnar Johnsen

Alder: 55

Bosted: Harstad

Lokallag: Troms fylkeslag

Yrke: Leder i offentlig sektor. Nylig sluttet jeg som kommunedirektør og er aktuell for flere stillinger i off. administrasjon.

Som nordlending er jeg glad i røttene mine og trives aller best med familien rundt meg i skjærgården nord for Harstad. Jeg er samfunnsgeograf av utdannelse og har yrkesbakgrunn hovedsakelig i offentlig sektor, bl.a. som fylkespersonalsjef og rådmann/kommunedirektør og så har jeg vært direktør i en studentsamskipnad.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg er en hørende far til to døve barn og jeg har erfart at det kan være stor avstand mellom målsettinger i velferdsstaten (bl.a. tilgang på tegnspråk og tilgang på tolk) og realitetene i levde liv, spesielt når de leves i avstand til storbyen. Gjennom mange år med verv i brukerråd i Statped (over 22 år) har jeg sammen med flere andre vært med å "skyve, trekke og dytte" på denne virksomheten som er så viktig for døve barn og unge.

To perioder i forbundsstyret har gjort at jeg kjenner organisasjonen Norges Døveforbund godt, og har et klart bilde av hva våre muligheter og utfordringer er.

Gjennom et langt yrkesliv som leder i offentlig sektor har jeg også en kunnskap om hvordan både politiske og administrative prosesser skjer, og gjennom dette hvordan Norges Døveforbund som organisasjon kan styrke sin innflytelse på de riktige arenaene.

Dine tre hjertesaker:

- Reell tilgang til tegnspråk og tegnspråklige miljø for døve barn i barnehage og skole.
- En tolketjeneste som fungerer på døves premisser.
- Å styrke Norges Døveforbund sin posisjon i møte med myndighetene generelt og Statped spesielt.

Styremedlem Camilla Høiberg**Alder:** 46**Bosted:** Oslo**Lokallag:** Oslo Døveforening**Yrke:** Administrasjonsdirektør

Jeg er samboer med min Thomas og mor til to store barn på 17 og 21 år.

Jeg har flere interesser, men jeg er glad i naturen, å gå tur på fjellet, grønnsakdyrking og planter. Jeg liker også å strikke og lese bøker.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg har jobbet i ledelsen i Døvekirken i mange år, og har bred erfaring innenfor ledelse og administrasjon.

Jeg som døv og med nærmeste familiemedlemmer fra flere aldersgenerasjoner, vet hvor skoen trykker. Vi har opplevd hindringer og sykdom, og har erfart at det ikke alltid er lett å være døv i det store samfunnet. Jeg brenner derfor for aktiv omsorg i alle livsfaser, det vil si livskvalitet for den enkelte i hele livsløpet fra "fødestue til sykehjem".

Dine tre hjertesaker:

- Norges Døveforbund jobber for et samfunn med mangfold og inkludering. Det bør være et prioritert satsningsområde, fordi alle uansett bakgrunn, legning, alder, hørsel og hudfarge, har rett til samme muligheter.
- Norges Døveforbund jobber for et demokratisk samfunn der alle kan delta aktivt, få universal tilgang til all informasjon og mulighet til påvirkning og medbestemmelse.
- Sist, men ikke minst, det er viktig at vi jobber med full tilgang til språk, nemlig norsk tegnspråk. Har vi full tilgang til tegnspråk, vil det åpne mange dører for døve: utdanning, arbeid og fritid!

Styremedlem Tove Glomset**Alder:** 51**Bosted:** Ålesund**Lokallag:** Møre og Romsdal Døveforening**Yrke:** Lærer

Jeg er først og fremst stolt mamma til tre unge, flotte og engasjerte døtre som nå er på vei ut av redet. Årene har gått så altfor fort!

Av utdanning er jeg allmennlærer med tilleggsutdanning i norsk tegnspråk. Jeg har jobbet i grunnskolen i 28 år, de fire første årene på døveskole, og siden med døve/hørselshemmede elever i «hørende skoler».

Jeg er glad i fjellturer, både med og uten ski på beina. Trives også veldig godt på stranda en fin sommerdag.

Jeg blir lett engasjert og elsker gode diskusjoner. Jeg vil alltid lære!

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg gikk selv integrert i hørende skole nesten hele grunnskolen, og kan lett sette meg inn i hvordan dagens døve/hørselshemmede elever kjenner på «annerledeshet» gjennom hele skoleløpet, dersom de ikke har et tegnspråklig skoletilbud. Jeg brenner for at alle døve/hørselshemmede elever skal få et så godt skoletilbud som mulig, både faglig og sosialt. For å få dette til, så må politikere og andre lytte til våre erfaringer.

Jeg har nå sittet i noen år i styret i Norges Døveforbund, og synes styrevervet fortsatt er givende. Det er så mange ting å gripe fatt i. Med det samme et barn får konstatert nedsatt/ingen hørsel, må foreldrene få tett oppfølging av de rette instanser. Videre må det gjøres mye med tegnspråkutdanningene i Norge. Uten gode tegnspråkutdanninger, vil døve/hørselshemmede barn lide. Dette er grunnleggende for hvordan disse barna utvikler seg til ressurssterke voksne. Språk er livet, og vi må gi barna alle språkmuligheter slik at de har flere ben å stå på. Etter utdanningsløpet skal man ha god tilgang til jobbmuligheter, der man ikke diskrimineres fordi man er døv/hørselshemmet. Vi må kjempe for individuelle tilpasninger slik at døve/hørselshemmede har tilgang til daglig tegnspråkmiljø i hele livsløpet. Vi mennesker er sosiale vesener, døve/hørselshemmede ingen unntak.

Dine tre hjertesaker:

- Tilpassede tegnspråkutdanninger til tegnspråklige.
- Tegnspråklige barnehage- og skoletilbud flere steder i Norge.
- Lengre deltidsopphold, med internattilbud, på Statpedsentra for elever som ønsker dette.

Styremedlem Ivar Larsen**Alder:** 52**Bosted:** Lofoten**Lokallag:** Nordland Tegnspråkforening**Yrke:** Selvstendig snekker og økonom

Jeg er døv, gift og har tre coda barn. Har gått Trondheim Økonomiske Høyskole innen regnskap og revisor. Mine interesser er LEGO, filmer, turer på fjellet, reise rundt i verden og båter.

Erfaringer og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg har vært med i et prosjekt der jeg hjalp skoleløse døve barn i Madagaskar. Har jobbet som daglig leder for Tegnspråklig Frivilligsentral Trondheim der jeg møtte mange personer, og som jeg ønsker å bidra med av kompetanse i Norges Døveforbund.

Jeg har også vært leder i Nord-Trøndelag Døveforening og er nå leder for Nordland Tegnspråkforening som dekker hele Nordland fylke.

Jeg har tidligere jobbet som regnskapsfører for Norges Døveforbund og hadde god kjennskap med miljøet, administrasjonen og økonomien.

Jeg har vært innom eldre døve som lever i ensomhet både i privat hjem, sykehjem, aldershjem og på sykehus i Nord-Trøndelag og Nordland. Deres historier om hva de har opplevd har påvirket meg sterkt følelsesmessig, og jeg ønsker å bidra med å løfte opp deres historier i Norges Døveforbund.

Mine tre hjertesaker:

- Eldre døve skal ha et godt liv i sykehjem, aldershjem, på sykehus og når de får besøk av hjemmesykepleien i sitt hjem. De skal ha rett til kommunikasjon på norsk tegnspråk og et tegnspråklig miljø. Det er viktig!
- Vi må aldri glemme CI-barna og CI-ungdommene. Vi må kunne støtte de når de blir store. For eksempel ved å gi de muligheten til å få opplæring i norsk tegnspråk om de ikke har fått det før.
- Ønsker å hjelpe døve og hørselshemmede til å få en jobb de kan trives i. Det er viktig å unngå arbeidsløshet og ensomhet.

Styremedlem Martin Berhovde

Alder: 30

Bosted: Bergen

Lokallag: Bergen Døvesenter

Yrke: Daglig leder

Jeg er født og oppvokst utenfor Bergen, og er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. I dag jobber jeg som daglig leder på Bergen Døvesenter, og på fritiden liker jeg å lese bøker, spille og være sosial. Jeg er sosial, utadventt og liker godt å treffe nye mennesker. Fra da jeg var ung har jeg også vært aktiv i organisasjonsarbeid, og synes slikt arbeid er viktig og interessant. Jeg er født døv, gikk integrert på hjemmeskole før jeg etter hvert begynte på døveskolen. Jeg har også vært aktiv i Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU) sine leirer, og synes det er motiverende å gi et tilbud til døve barn og unge.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges døveforbund:

Jeg ønsker å bidra med kunnskap innenfor økonomi og administrasjon, og et blikk på hvordan organisasjonen som helhet kan bli mer effektiv. Politisk arbeid og arbeid mot samfunnet er viktig, men like viktig er det med en stabil økonomi og gode økonomiske valg som sikrer levedyktighet og ikke minst investering i fremtidig vekst for organisasjonen, kombinert med struktur og organisering.

Av organisasjonsarbeid har jeg vært styremedlem hos Bergen Døvesenter, Norges Døveforbunds Ungdom og Unge Funksjonshemmede blant annet. Har også vært med i styret til Ål folkehøgskole og Signo Dokken AS. De erfaringene jeg har tilegnet meg i de ulike styrene vil jeg ta med videre til Norges Døveforbund, og bidra til at Norges Døveforbund som organisasjon vokser og kan møte dagens og fremtidens utfordringer på en god måte.

Jeg vil også ta med mine erfaringer fra lokallagarbeid inn i Norges Døveforbund i forbindelse med kontakt mellom lokallag og Norges Døveforbund, gjennom organisasjonsarbeid i lokallag og som daglig leder, for å styrke samarbeidet og samarbeide mot felles mål.

Ikke minst ønsker jeg å bidra med et ungt perspektiv til Norges Døveforbund, for å bidra med at engasjementet hos døve unge styrkes og at organisasjonsarbeid vil bli attraktivt for de, både nasjonalt og lokalt, for å gjøre Norges Døveforbund levedyktig i flere tiår fremover.

Dine tre hjertesaker:

- At barn skal kunne få en reell mulighet til å velge tegnspråklig undervisning, og tilgang til tegnspråklige arenaer, som i dag er sterkt svekket i forhold til det var før.
- Tolketjenesten yter en viktig service, men for at man skal kunne delta i samfunnet fullt ut må tolketjenesten i dag styrkes og tryggheten for både bruker og tolk (inkludert frilansere) må bli bedre.
- Grasrotarbeid er viktig, og jeg ønsker at lokallagene skal føle økt tilhørighet til Norges Døveforbund, og at alle samarbeider mot felles mål til fordel for døve og hørselshemmede i Norge. Jo bedre samarbeid og tilhørighet, jo lettere kan Norges Døveforbund og lokallagene nå sine mål.

Styremedlem Lubna Mehdi

Alder: 29

Bosted: Oslo

Lokallag: Oslo Døveforening

Yrke: Rådgiver ved Signo Conrad Svendsen Senter

Jeg er utdannet barnevernspedagog, og jobber som språkrådgiver på Signo Conrad Svendsen Senter. I våren 2021 har jeg fullført studieemner "Internasjonale forbindelser og internasjonal tegnkommunikasjon blant døve" på OsloMet og "Atypisk kommunikasjon" på Universitetet i Sørøst-Norge.

Ved siden av fulltidsjobb studerer jeg arabisk på nett av en døv palestinsk kvinne som bor i USA. Samtidig driver jeg en liten gruppe med døve europeiske muslimske kvinner på Zoom ukentlig, der snakker vi om alt som knytter til våre liv, livssyn og identitet. På fritiden er jeg ofte ute på turstier i Lillomarka eller små utflukter rundt i Norge, leser bøker og drikker pakistansk chai(te) om kvelden.

Folk rundt meg ville beskrevet meg som engasjert, effektiv, en som liker å være sosial, og en type som er opptatt av rettferdighet.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Min vei til organisasjonslivet starta da jeg begynte som varamedlem for Oslo Døveforening i 2012. Rundt samme tid begynte jeg på en praksisplass i Røde Kors Ressurssenteret for barn og unge hvor jeg ble inspirert til å styrke ungdomsklubben PAFF som var for døve. Jeg ble valgt som leder for PAFF i Oslo og bidro til å utvide en møteplass for ungdommer med blant annet aktiviteter som studiedag i samarbeid med videregående skole, leksehjelp og sosialt samvær mellom ungdommer. Senere ble jeg nestleder i Norges Døveforbunds Ungdom i ett år, før jeg ble valgt som styreleder for NDFU på tre år på rad. Der var jeg opptatt av å inkludere barn og ungdommer med minoritetsbakgrunn i aktiviteter og leirer, samt skape en trygg organisasjon for alle barn og unge.

Jeg og to hadde andre etablert en organisasjon for døve muslimer i Norge, med formålet om å øke kunnskap om islam på norsk tegnspråk som blant annet oversettelse av den hellige Koranen. Navnet på organisasjonen er Al-Islaah, som betyr "å gjøre bedre" på arabisk. Den organisasjonen har vært litt stille i det siste, men vi håper på å bli aktive igjen når pandemien har roet seg ned. Som resultatet av mine engasjement saker mottok jeg prisen Årets forbilde av Bufdir i 2016, og prisen har bidratt til et økt nettverk, blant annet kontakt med politikere.

Under pandemien har jeg vært aktiv i internasjonale treff med døve online, i våren 2021 deltok jeg og fire andre kvinner med minoritetsbakgrunn i Deaf Women Space og holdt et foredrag om islamofobi. Jeg deltok i Study Session i Budapest i slutten av oktober 2021, drevet av EUDYs undergruppe Ubuntu European Deaf Youth med tema om rase, migrasjon og fremmedfrykt.

Jeg vil bidra med å hjelpe Norges Døveforbund å møte nye utfordringer, og forsterke posisjonen i viktige diskusjoner som blant annet hvorfor mangfoldet er viktig, hvordan vi kan skape en trygg organisasjon, og bevare og skape nye tegnspråklige arenaer. Jeg vil styrke Norges Døveforbund ved å skape verktøy i inkluderingsarbeid, en plass hvor medlemmer opplever å være velkommen, og synliggjøre i både europeisk og internasjonalt nivå, og ikke minst i politikken.

Dine tre hjertesaker:

- Et inkluderende og mangfoldig døvesamfunn
- Barn og ungdoms rett til tegnspråkoplæring og et tegnspråklig miljø
- En trygg organisasjon for alle døve

1. varamedlem Kjetil S. Skarpeid**Alder:** 42**Bosted:** Hommelvik**Lokallag:** Trondheim Døveforening**Yrke:** Lærer

Jeg jobber som lærer ved Huseby barneskole avd. A.C. Møller tegnspråkssenter. Vi er en helt ny skole som åpnet høsten 2021 med egen tegnspråkavdeling. Vi har døve og hørselshemmede elever fra 1.-10. trinn. Vi underviser også KODA-barn og i tegnspråk som fremmedspråk på ungdomsskolen.

Ellers har jeg en sønn på 9 år og to bonusbarn på 15 og 17 år, og vi bruker tegnspråk hjemme.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg har vært kontaktlærer og tillitsvalgt, og har i tillegg tidligere vært med i styret i KODA-utvalget både lokalt i Trøndelag og sentralt under Norges Døveforbund.

Alle døveforeningene/tegnspråkforeningene og Norges Døveforbund er svært viktige for oss alle tegnspråkbrukere da det blir færre og færre møteplasser. Tenker spesielt på dere som bor rundt i landet uten tilgang på språkmiljø.

Jeg er veldig opptatt av at alle skal få tilgang på språkmiljø, både på skolen og på fritiden, og mulighet til å lære seg tegnspråk. Da må vi be myndigheter og lokale å legge til rette for det f.eks. gjennom interkommunalt samarbeid, utdanne flere tegnspråklærere, opprette

tegnspråklige tilbud til KODA og søsken av hørselshemmede, opprette tegnspråk som et fag til alle som ønsker det, spesielt som fremmedspråk på ungdomsskolen. Da må vi også kreve at videregående skoler oppretter tilbud og hever nivået på faglig innhold til elever som har hatt det på ungdomsskolen, på lik linje med andre språkfag.

Eldreomsorgen er også et viktig felt vi må løfte opp. Altfor mange eldre ender opp ensomme på aldershjem rundt i landet fordi det ikke eksisterer et godt nok tilbud til dem. Vi må forvente et samfunn som gir tilgang på språkmiljø fra barsel til grav.

Dine tre hjertesaker:

- Tilgang på språkmiljø både på skolen og på fritiden
- Utdanne flere tegnspråklærere og opprette tegnspråklige tilbud til flere
- Et samfunn som gir tilgang på språkmiljø fra barsel til grav

2. varamedlem Brita Fladvad Nielsen

Alder: 42

Bosted: Malvik

Lokallag: Trondheim Døveforening

Yrke: Førsteamanuensis

Jeg er utdannet sivilingeniør i industridesign og har jobbet i en rekke bransjer lokalt og internasjonalt. Tok doktorgrad og jobber nå ved NTNU. Jeg er interessert i politikk, bærekraft, universell design og tjenstedesign på jobb. På fritiden er jeg mamma til tre- og når jeg finner tid er jeg aktiv i utvalg inkludert Tegnspråkbarns utvalg. I tillegg spiller jeg trombone, tegner eller skriver. Jeg er også reise-avhengig og liker meg aller best når jeg går ut av flyet i et fremmed land langt, langt borte.

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg har erfaring fra å ha engasjert meg mye i Trondheim rundt barnehage - nedleggelse av Møller spesielt og i å fremme utviklingen av en

språkpedagogisk modell for tegnspråklig barnehage. Jeg er også leder i Tegnspråkbarns utvalg, og brukerrepresentant i Statped midt.

Dine tre hjertesaker:

- Sterkere lovverk for tegnspråklige, (døve/hørselshemmede og KODA) barnehagebarn.
- Regionale, interkommunale tegnspråkskoler med bredt inntak og en løsning for botilbud fra 5. klasse.
- Like og sterkere rettigheter for familier i alle kommuner, at det å dra på deltid og kurs eller få tilgang på et språkmiljø ikke skal være avhengig av kommuneøkonomi.

3. varamedlem Terje Røsbak

Alder: 53

Bosted: Furunes

Lokallag: Innlandet Tegnspråkförening

Yrke: Vaktmester / ufør

For meg er døvemiljøet viktig og jeg er alltid med når Innlandet Tegnspråkförening arrangerer noe. Jeg jobber også som vaktmester og ivaretar døvehytta Mjøsgløtt. En av mine store lidenskaper er ishockey, og klubben i mitt hjerte er Storhamar!

Erfaring og kompetanse du ønsker å bidra med i Norges Døveforbund:

Jeg har sittet i styret i Innlandet Tegnspråkförening siden pandemien startet og er representant i kommunens råd for funksjonshemmede. Jeg føler at Norges

Døveforbund trenger en representant fra Innlandet. Jeg ønsker å bidra til å inkludere flere i døvemiljøet, og er opptatt av seniorsaker og universell utforming.

Dine tre hjertesaker:

- Likestilling
- Rettferdighet
- TEGNSPRÅK!

Presentasjon av kontrollkomiteen

Medlem Erling Jacobsen

Alder: 67

Bosted: Seim

Lokallag: Bergen Døvesenter

Yrke: Arbeidende pensjonist

Fortell litt om deg selv, dine erfaringer og kompetanse som du kan bidra med i kontrollkomiteens arbeid:

Jeg har vært aktiv i Norges Døveforbund siden 1978. Hatt mange ulike tillitsverv, og deltatt på samtlige landsmøter siden 1984. Utdannet økonom, vernepleier og har psykologi grunnfag. Har også lederutdanning fra høgskole. I tillegg har jeg også attføringsskolen. Denne utdanningen har

vært viktig for meg da jeg liker å se etter muligheter hos andre mennesker, i stedet for å fremheve meg selv. Jeg er en person som verdsetter samarbeid og saklige diskusjoner. Enkle, fornuftige og forståelige vedtak og vedtekter synes jeg passer best i Norges Døveforbund. Vi må aldri glemme at Norges Døveforbund skal favne bredt og ha plass til alle.

Medlem Signe Sæther Bekkvik

Alder: 60

Bosted: Vikhammer

Lokallag: Trøndelag Døveforening

Yrke: Pensjonist / ufør

Fortell litt om deg selv, dine erfaringer og kompetanse som du kan bidra med i kontrollkomiteens arbeid:

Jeg har vært med på ulike områder innen organisasjonsarbeid og trives veldig godt med det. Etter nesten 25 års erfaring har jeg fått god innsikt innen diverse temaer som f.eks. ulike regler for ulike temaer som berører organisasjonene. Jeg trives best med at ting skal gå ordentlig for seg, selv om det går fort i

svingene noen ganger. Videre er jeg en veldig samfunnsengasjert person som følger med på hva som skjer. Mitt bidrag er at jeg er opptatt av at ryddighet er viktig. Jeg er heller ikke redd for å si fra hvis det er noe som ikke stemmer. Ellers så har jeg familie og fritidssted som brukes hele året til å lade batteriene.

Medlem Jim Vold

Alder: 50

Bosted: Sandefjord

Lokallag: Vestfold Tegnspråkforening

Yrke: Seniorrådgiver

Fortell litt om deg selv, dine erfaringer og kompetanse som du kan bidra med i kontrollkomiteens arbeid:

Jeg er en ungar med en datter som bor hos meg annenhver uke. Mine interesser/hobby er fly, fotografering, astronomi, teknologi, historie og døveorganisasjoner.

Fra jeg var småbarn har jeg vokst opp i døves verden i parallell med min familie. Da jeg var 20 år, ble jeg varamedlem i en døveforening. Kort tid etterpå ble jeg leder i samme forening. Etter det hadde jeg vært aktiv med ulike verv i mange

organisasjoner som jobber for døves beste på ulike områder.

Når jeg er med i kontrollkomiteen, vil jeg det beste for Norges Døveforbund og døveforeninger og andre døveorganisasjoner. Jeg ser at kontrollkomiteens arbeid er med på å se om Norges Døveforbund vil fortsatt ha et godt omdømme og være en åpen (transparent) organisasjon. Jeg ønsker og ser frem til at mange flere ønsker å være medlem hos Norges Døveforbund/en døveforening. Jo flere medlemmer, vil det styrke for døves beste ved å vise oss mer utad i storsamfunnet.

1. varamedlem Lars Petter Lindman

Alder: 32

Bosted: Løvenstad

Lokallag: Oslo Døveforening

Yrke: Adjunkt

Fortell litt om deg selv, dine erfaringer og kompetanse som du kan bidra med i kontrollkomiteens arbeid:

Jeg har lyst til å ha en fot inne i organisasjonsarbeid. Har vært vara siden valget i 2019 og trives med det.

2. varamedlem Marte Kvinnegaard

Alder: 24

Bosted: Nordland

Lokallag: Oslo Døveforening

Yrke: Jurist

Fortell litt om deg selv, dine erfaringer og kompetanse som du kan bidra med i kontrollkomiteens arbeid:

Jeg er utdannet jurist, og har tidligere vært medlem av kontrollkomiteén. Jeg kan bruke både min yrkesbakgrunn og tidligere erfaring til arbeidet i kontrollkomiteén

Presentasjon av valgkomiteen

Medlem Trude Lillegjære**Alder:** 35**Lokallag:** Trondheim Døveforening**Kort presentasjon:**

Jeg er en aktiv trebarnsmamma som liker å dra med meg familien ut på ulike aktiviteter. Å ta seg tid til venner er også noe jeg verdsetter høyt, og prøver å få til i en travel hverdag. Jeg liker å få med meg det som skjer, og er veldig opptatt av at mine og dine barn skal ha tilgang til gode tegnspråklige arenaer. Hvordan ivareta språkmiljø og sikre barnas rett på opplæring i og på tegnspråk, og idretts glede for tegnspråklige barn og unge er viktige momenter som står

hjertet mitt nært. Norges Døveforbund betyr mye for meg og gjør et viktig arbeid. Jeg bidrar så godt jeg kan på ulike måter, og det er ingen tvil om at jeg skulle si ja til å stille opp til valg som medlem i valgkomiteen. Klar skal jeg være når den tiden kommer, til å finne de rette kandidatene. Ellers så tilbringer jeg store deler av hverdagen min i Statped, der jeg har varierende arbeidsoppgaver innenfor tegnspråkfeltet.

Medlem Christine Marie Dale**Alder:** 42**Lokallag:** Vestfold Tegnspråkforening**Kort presentasjon:**

Jeg bor i Sandefjord sammen med min datter og en hund. Jeg jobber som seksjonsleder i en bolig med brukere med utfordrende atferd.

Verdifull tid for meg er å kunne benytte tiden til å gjøre ting sammen med gode venninner, som gå en tur, hyttetur med vin og masse

latter, gjøre hyggelig ting sammen som å besøke hverandre når muligheten er der. Å ha kvalitetstid med min datter er bare GULL, og det verdsetter jeg hvert øyeblikk vi har tiden sammen. På fritiden liker jeg å gå på tur, dyrke forskjellige grønnsaker og planter.

Medlem Espen Gabrielsen Rosvold

Alder: 43

Lokallag: Bergen Døvesenter

Kort presentasjon:

Tegnspråkrådgiver for Statped Vest, liker å spille på PS5, liker film tv, og fotball.

1. varamedlem Asgeir Brovold

Alder: 50

Lokallag: Trøndelag Døveforening Nordre Region

Kort presentasjon:

Jeg jobber på Aker Verdal som industrirørlegger og har jobbet der i 30 år. På fritiden liker jeg å være ute på sjøen med båten, fiske og liker å dra ut på reiser. Har to voksne barn og ett barnebarn.

2. varamedlem Solveig Uteng

Alder: 48

Lokallag: Oslo Døveforening

Kort presentasjon:

Jeg jobber som språkrådgiver ved Signo Conrad Svendsen Senter i Oslo

Vedlegg 9 a)

Staten må ta ansvar for tegnspråk

Resolusjon

Må sendes til:

- Statsministerens kontor
- Kunnskapsdepartementet
- Kultur- og likestillingsdepartementet
- Politiske partier på Stortinget

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 10.–12. juni 2022, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Staten må ta ansvar for tegnspråk

Fra og med 1. januar 2022 har vi en språklov. I språkloven står det tydelig at det offentlige har ansvar for tegnspråk. NDFs landsmøte 2022 ønsker at det skal settes i gang tiltak i forbindelse med språkloven. Landsmøtet peker spesielt på at det er mangelfull tilgang til tegnspråkarenaer, for dårlig helsetilbud på tegnspråk, altfor stor variasjon av tilgang på tegnspråk hos barn og unge og eldre døve/hørselshemmede har ikke tilgang til omsorgstjenester på tegnspråk.

Man må ha tydelige rammebetingelser for hva som ligger bak «rett til språket». Vi mener at staten må ta ansvar for tegnspråk i tråd med språkloven. Et viktig virkemiddel til dette er stortingsmeldingen om vilkårene for norsk tegnspråk, og at språket er tilgjengelig og levende i oppvekstsituasjonen, utdanning, arbeidsliv og samfunnsdeltakelse.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder

Generalsekretær
Petter Noddeland

Vedlegg 9 b)

Regjeringen må inkorporere CRPD i menneskerettsloven

Resolusjon

Må sendes til:

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Kultur- og likestillingsdepartementet
- Politiske partier på Stortinget
- Statsministerkontoret

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 10.–12.juni 2022, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Regjeringen må inkorporere CRPD i menneskerettighetsloven

Landsmøtet i NDF ber Stortinget om å inkorporere CRPD («Convention on the Rights of Persons with Disabilities») med forrang inn i menneskerettsloven. Dette innebærer at dersom det er konflikt mellom konvensjonen og norsk rett, så går konvensjonen foran. Barnekonvensjonen og kvinnekonvensjonen er innlemmet i denne loven med forrang. Landsmøtet ber om det samme for CRPD.

Nasjonale myndigheter må i tråd med dette avsette økonomiske ressurser for gjennomføring av konvensjonen, og selvfølgelig i tett samråd med funksjonshemmedes organisasjoner.

Inkorporeringen sender også et helt tydelig signal om at menneskerettighetene til personer med funksjonsnedsettelse tas på alvor – et viktig skritt på veien mot et mer likestilt samfunn.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder

Generalsekretær
Petter Noddeland

Vedlegg 9 c)

Interkommunalt samarbeid i alle livets faser

Resolusjon

Må sendes til:

- Kommunal- og distriktsdepartement
- Kommunenes Sentralforbund (KS)
- Politiske partier på Stortinget

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 10.–12.juni 2022, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Interkommunalt samarbeid i alle livets faser, retten til språket vårt

Landsmøtet i NDF viser til at Norge har 356 kommuner og alle styrer seg selv. Det er stor variasjon i hvordan tegnspråk blir ivaretatt i kommunene og vi ser at tegnspråkrettighetene blir brutt i mange av kommunene. Det skjer – etter landsmøtets syn – brudd på språkloven.

Landsmøtet viser til et eksempel: når et døvt og hørselshemmet barn har behov for å være i en tegnspråklig barnehage og det finnes tilbud i en nabokommune skjer det ytterst sjeldent at barnet får muligheten til å gå i den aktuelle barnehagen. Det gjør at barnet får et uforsvarlig tilbud i egen kommune, for alle barn har rett på et robust språkmiljø. Et språkmiljø menes her flere barn og voksne som snakker samme språket. Vi ser det samme skjer med døve og hørselshemmede barn i skolealder, eldre døve og hørselshemmede og døve og hørselshemmede med kognitive utfordringer som gjør at de må bo på omsorgssenter.

Landsmøtet krever et mye bedre interkommunalt samarbeid, da vi ser at ikke alle kommuner klarer å innfri Norges befolkning et humant og rettferdig tilbud i alle livets faser for tegnspråklige døve og hørselshemmede. Landsmøtet mener at det fører til språkloven blir bedre ivaretatt, noe som ikke skjer med dagens praksis.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder

Generalsekretær
Petter Noddeland

Vedlegg 9 d)
Arbeid til døve og hørselshemmede

Resolusjon

Må sendes til:

- Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Politiske partier på Stortinget

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 10.–12.juni 2022, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Arbeid til døve og hørselshemmede

Døve og hørselshemmede opplever til stadighet at deres kompetanse, utdanning og erfaringer innen jobbsammenheng undervurderes og i flere tilfeller bortfaller under intervjuer. Mange døve oppgir at potensielle arbeidsgivere fokuserer på hørselsstatus og ikke på hva de døve og hørselshemmede arbeidstakerne kan tilby arbeidsplassen.

I en undersøkelse gjort i Danmark, ble det funnet ut at døve og hørselshemmede stiller sist på rangstigen hos arbeidsgivere. Med andre ord, døve og hørselshemmede får veldig sjelden sjansen til å få seg en jobb og vise sine ferdigheter. Vi kan anta at de samme funnene kan finnes i Norge. Manglende kunnskap om døve, hørselshemmede og tegnspråk er en av årsakene til det lave tallet døve i arbeid. Manglende kunnskap om de ulike tilretteleggingsmuligheter som finnes, som tegnspråktolk, skriveolk, høreapparat, tale-til-tekst-programmer og mer, er også en årsak. Men den største årsaken er de negative holdningene døve og hørselshemmede møter i arbeidslivet. Likestillings- og diskrimineringsloven samt arbeidsmiljølovens paragrafer om funksjonshemmede i arbeid blir daglig brutt rundt om i Norge.

Vi krever at det jobbes systematisk for å avdekke brudd på arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder døve og hørselshemmede arbeidssøkere- og takere. Vi krever at kunnskapen om døve og hørselshemmede endres fra «å ikke kunne bidra fordi man ikke kan høre» til «å kunne bidra med andre talenter på grunn av sitt hørselstap». Vi krever også at døve og hørselshemmede gis like muligheter til å skaffe seg høvelig arbeid på lik linje med hørende.

Kostnadene tilknyttet å ansette en døv og hørselshemmede skal ikke legges på arbeidsgiver. Vi forventer at det settes fokus på økt yrkesdeltakelse blant døve og hørselshemmede gjennom kampanjer i offentlig regi.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder

Generalsekretær
Petter Noddeland

Vedlegg 9 e)

Informasjon og varslng til storsamfunnet må også nås til oss som ikke hører

Resolusjon

Må sendes til:

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Kommunal- og distriktsdepartementet
- Politiske partier på Stortinget

Representanter, samlet til Norges Døveforbunds landsmøte 10.–12.juni 2022, har i fellesskap vedtatt følgende resolusjon:

Informasjon og varsling til storsamfunnet må også nås til oss som ikke hører

Staten må ta et mye større ansvar ved å ha et nasjonalt beredskapsvarsel ved tyfon/flyalarm, sett i lys av krig og andre aktuelle hendelser. Vi hadde en gang Flexilarm-app som kunne varsle oss når sivilforsvaret testet sine anlegg to ganger i året. Når en slik varsling til befolkningen blir brukt i både fred og krigstid, så er det viktig at alle kan nyttiggjøre seg opplysningen. Våre naboland har SMS-varslingsordninger, mens vi ikke har noe.

Teknologiens utvikling går i en rasende fart og for at vi skal få tilgang til nyheter og bli varslet i særs viktige hendelser, må vi ha tilgang til enda mer tegnspråklige nyheter. Vi trenger også arenaer for å utøve debatter og diskusjoner og bidra inn med vår kompetanse, syn og erfaring, siden det fortsatt er et stort skille mellom den døve verdenen og hørende verdenen.

Nye nasjonale beredskapsvarslinger, informasjonsdelinger, teknologier o.l. må gjøres universelt utformet som er til nytte for hele befolkningen, ikke kun for en liten gruppe i samfunnet.

Samt å trekke inn relevante aktører, brukerrepresentanter, bruker-/interesseorganisasjoner som representerer de ulike gruppene i samfunnet, inn i utførelsen av arbeidet.

På vegne av landsmøtet i Norges Døveforbund:

Forbundsleder

Generalsekretær
Petter Noddeland